

Wrocławski Niezbędnik Kulturalny

Wrocław Cultural Guide

NOWOŚCI / THE NEW:

**przewodnik po wystawach
we wrocławskich muzeach
i galeriach**

a guide to exhibitions in Wrocław's
museums and galleries

**ekoleksykon kulturalnego
człowieka: smog**

eco-glossary of a cultured
person: smog

**#Czarny Wrocław według
Joanny Plizgi**

#Black Wrocław by Joanna Plizga

PRZECZYTAJ W MARCU

READ IN MARCH:

„Gorzko, gorzko” Joanny Bator
Gorzko, gorzko by Joanna Bator

**„How to Look Natural in Photos”
Łukasza Rusznicy i Beaty Barteckiej...**
How to Look Natural in Photos by
Łukasz Rusznica and Beata Bartecka...

**...i kalendarium marcowych
wydarzeń**

...and schedule of March events

magazyn
bezpłatny

take for
free

03

Strefa
Kultury
Wrocław

57 JAZZ
NAD ODRA

15—19.09.2021

Strefa
Kultury
Wrocław

Wrocław
miasto spotkań

DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA
NARODOWEGO POCZĄDZAJĄCYCH Z FUNDUSZU PROMOCJI KULTURY W RAMACH
PROGRAMU „MUZYKA”, REALIZOWANEGO PRZEZ INSTYTUT MUZYKI I TAŃCA.

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

instytut muzyki i tańca

Wrocławski Niezbędnik Kulturalny

Wrocław Cultural Guide

ZESPÓŁ / TEAM:

Redaktor naczelna / Editor-in-chief:
Magdalena Klich-Kozłowska

Zastępca red. naczelnej
Deputy editor-in-chief:
Kuba Żary

Kalendarium / Calendar of events:
Annamaria Janiszewska

Autorzy / Authors:
Beata Bartecka, Natalia Golubowska,
Magdalena Klich-Kozłowska, Jakub
Krofta, Filip Marek, Nina Paśniewska,
Joanna Plizga, Krzysiek Stęplowski,
Arkadiusz Wierzbica, Kuba Żary

Tłumaczenie / Translation:
Fabryka Tłumaczeń (angielski / English),
Sofia Baianova (ukraiński / Ukrainian)

Korekta / Proofreading:
Magdalena Klich-Kozłowska

Projekt graficzny i skład
Graphic design and typesetting:
Aleksandra Błędowska, Magdalena
Przewłocka, Artur Busz

Reklama / Advertisement:
Urszula Jaros
(urszula.jaros@strefakultury.pl)

Wydawca / Publisher:
Strefa Kultury Wrocław

Kontakt / Contact:
niezbednik@strefakultury.pl

Zdjęcie na okładce / Cover photo:
Zuza Golińska, *Red Giant*, 2020,
widok wystawy, fot. Małgorzata Kujda,
dzięki uprzejmości artystki i Muzeum
Współczesnego Wrocław
Zuza Golińska, *Red Giant*, 2020, photo:
Małgorzata Kujda, courtesy of the artist
and Wrocław Contemporary Museum

Strefa Kultury Wrocław
ul. Świdnicka 8b
50-067 Wrocław

www.strefakultury.pl

fb.com/NiezbednikKulturalny
fb.com/StrefaKulturyWroclaw
instagram.com/strefakulturywroclaw

Za publikowane materiały odpowiedzialność
ponosi podmiot przekazujący je Redakcji do
publikacji. Redakcja zastrzega sobie prawo
do dokonywania zmian i skrótów
w nadesłanych materiałach oraz nadawania
tytułów, jak również odmowy publikowania
materiału bez podania przyczyny.
Materiałów niezamówionych nie zwracamy.
Za treść publikowanych reklam odpowiada
reklamodawca.

Na stronach 10, 18, 20, 27, 28, 30, 38, 45 i 46
zamieszczony jest materiał reklamowy.
Na stronach 2, 10, 28 i 32 zamieszczone są
ogłoszenia własne wydawcy.

The responsibility for the materials published
rests with an entity that provides them to the
Editorial Office for publishing. The Editorial
Office reserves the right to amend and make
materials received shorter, and to give them
titles or to refuse to publish any material
without any reason whatsoever. We do not
return any material which has not been
ordered. An advertiser is responsible for the
contents of advertisements published.

Advertisements can be found on pages
10, 18, 20, 27, 28, 30, 38, 45 and 46.

On pages 2, 10, 28 and 32 you can find
the publisher's own announcements.

Wrocław
miasto spotkań

Uty upłynął pod znakiem odwilży – i to nie tylko
tej spowodowanej wzrostem temperatur, ale też
kulturalnej. Gdy wraz z początkiem miesiąca rząd
poinformował o otwarciu muzeów i galerii sztuki, nikt
nie spodziewał się aż takich kolejek i frekwencji. Zaś
gdy w połowie lutego do grona otwartych (do połowy)
placówek kultury dołączyły kina, teatry i filharmonie,
bilety na wyczekiwane spektakle i seanse wyprzedawały
się w parę minut. Pierwszy raz od kilku miesięcy można
było zasiąść na widowni i w takiej atmosferze obejrzeć
spektakl lub film (choć otworzyły się tylko kina studyjne
i nie wszystkie teatry). To kulturalne obłożenie udowod-
niło, jak za żywą kulturą tęsknimy i jak bardzo jest nam
ona potrzebna.

Ale żeby z jej dobrodziejstwa korzystać, trzeba mieć
odpowiednie rozeznanie, dlatego w tym numerze *nomen
omen* kulturalnego niezbędnika szczególnie zachęca-
my do przeczytania tekstu „Sztuka na fali” traktujące-
go o tym, na jakie wystawy można się wybrać. Ponadto
rozmawiamy z nową dyrektorką Muzeum Współczesnego
Wrocław, przyglądamy się rezydencji artystycznej dedy-
kowanej twórczyniom z Białorusi oraz efektem warszta-
tów modowych w Pracowni Komuny Paryskiej 45. Przy-
gotowaliśmy zapowiadane dwie nowości: przez kilka
najbliższych numerów będziemy cieszyć oczy plakata-
mi i felietonami Joanny Plizgi – architektki i ilustratorki
oraz zgłębiać ekozagadnienia za sprawą „Ekoleksykonu
kulturalnego człowieka”, w którym co wydanie wraz
z ekspertami będziemy rozwijać ważne hasła z punktu
widzenia kultury ekologicznej.

Zdajemy sobie sprawę, że w gąszczu informacji o po-
jawiających się co chwilę nowych obostrzeniach lub ich
luzowaniu naprawdę trudno się poruszać. Ale od tego je-
steśmy my: co miesiąc piszemy dla was, co dzieje się na
wrocławskim polu kultury, a w kalendarium – w miarę
możliwości miesięcznika – zbieramy aktualne wydarze-
nia. Pozostaje nam tylko mieć nadzieję, że w marcu nie
doznamy niemiłej niespodzianki natury pandemicznej.

Zespół Niezbędnych

This year, February brought us a thaw – not only
the weather kind, caused by rising temperatures,
but also a cultural one. When the government
announced the opening of museums and art galleries
at the start of the month, nobody expected long lines
and such great attendance. When in mid-February,
the ranks of half-opened institutions were joined by
cinemas, theatres and concert halls, the tickets for the
long-awaited concerts and screenings sold out in min-
utes. It was the first time in many months when peo-
ple could sit in a seat and watch a play or a film in such
an atmosphere – even though only art house cinemas
and some theatres decided to open up. This cultural
sieve only proves how sorely missed culture is and how
much we need it in our everyday lives.

Using culture to the fullest requires a “Guide” – this
time around, we encourage you to take a look at On the
waves of art article on the latest exhibitions and art
displays in Wrocław. Apart from that, we interviewed
the new director of the Wrocław Contemporary Mu-
seum, we took a closer look at the artistic residency
programme for Belarusian artists and the outcomes
of fashion workshops at Komuny Paryskiej 45. We also
have some long-awaited new things in store – over the
course of the upcoming several issues, we will be able
to enjoy posters and columns by Joanna Plizga – an
architect and illustrator, as well as explore issues con-
cerning ecology and the environment. The latter comes
thanks to the “Eco-glossary of a cultured person”,
where the invited experts will deliberate about key is-
sues from the area of ecological culture.

We are well-aware of the fact that it is hard to navi-
gate the onslaught of news about new restrictions and
their loosening, which keep being announced seem-
ingly all the time. But that's why you have us – every
month we compile all the information about culture
in Wrocław, with a handy event calendar to guide you
through what is happening in the city. We can only
hope that March comes and passes without any un-
pleasant surprises.

The Guide Team

W NUMERZE / IN THE ISSUE:

4 KULTURALNI POLECAJĄ CULTURAL RECOMMENDATIONS

Beata Bartecka, Jakub Krofta

5 Sztuka na fali / On the wave of art

Przewodnik po wystawach we wrocławskich
muzeach i galeriach
A guide to exhibitions in Wrocław's
museums and art galleries

8 5 PYTAŃ DO... / 5 QUESTIONS FOR...

Sylvii Świsłockiej-Karwot
Sylvia Świsłocka-Karwot

Rozmowa z nową dyrektorką
Muzeum Współczesnego Wrocław
An interview with the new director
of Wrocław Contemporary Museum

11 Zima jest kobietą / Winter is a woman

Rezydencja artystyczna „Białoruska zima”
Belarussian Winter artistic residence

12 Czarny Wrocław: Hutmen

Black Wrocław: Hutmen

Felieton Joanny Plizgi

A column by Joanna Plizga

Nowość
BRAND NEW

14 Dobre duchy Trójkąta

The good spirits of the Triangle

Edytorial modowy

A fashion editorial

16 EKOLEKSYKON KULTURALNEGO

CZŁOWIEKA: smog

ECO-GLOSSARY OF A CULTURED

PERSON: smog

Nowość
BRAND NEW

19 BRZYDKI WROCŁAW

UGLY WROCŁAW

21 MARCOWE SZARADY

MARCH RIDDLES

22 KALENDARIUM WYDARZEŃ

SCHEDULE OF EVENTS

22 ✕ sztuki wizualne / visual arts

29 ▶ muzyka / music

31 ⦿ teatr + performance / theatre + performance

33 ≡ literatura / literature

34 ♡ architektura + design / architecture + design

35 :: edukacja + animacja / education + animation

42 Культурний березень

44 PRZECZYTAJ w marcu

READ in March

→ kulturalni = = polecą *cultural recommendations*

BEATA BARDECKA

kuratorka / curator

Wiosna. Więcej ciepłego światła i piękna zieleni w mieście? Nic bardziej mylnego. Wiosna to polecam synonim fałszywych złudzeń i nadziei, że będzie lepiej. Dlatego wam tylko ciężkie rzeczy i nie będę udawać, że nadchodzi przyjemny nastrój.

Na początek **wystawa „Trzy to już tłum”** w ramach Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Zewnętrznej OUT OF STH w galerii BWA Wrocław Główny. To mroczna, trudna, ale też otulająca w poczuciu możliwej wspólnoty opowieść o tym, jak nasze ciała mogą zintegrować się z innymi i stworzyć nową wartość. Na przekór wszystkim i wszystkiemu.

Potem otwórzcie **reportaż Harukiego Murakamiego „Podziemie”** (Wyd. Czarne) o trującym, sarinowym powietrzu w tokijskim metrze. Słodka i urokliwa Japonia zgnije na waszych oczach.

Na koniec prywatnie: znajdźcie chwilę na **książkę „How to Look Natural in Photos” autorstwa Łukasza Rusznicy i mojego** (Wyd. OPT & Palm* Studio). To opowieść o nieokiełznanym systemie, który zgniata, upadła, niszczy. Nie daje szans nikomu.

Dobre słowo na koniec? Nie przejmujcie się problemami – jutro będą nowe.

Spring. More warm light and lush greenery in the city? You could not be more wrong. Spring is synonymous with false illusions and hope that things will get better. That's why I only recommend the heavy stuff and I won't try to pretend that anything pleasant is coming your way.

First, let me start with the **Three is a crowd exhibition** taking place as part of the OUT OF STH International Outdoors Art Festival at the BWA Wrocław Główny Gallery. It's a story about how our bodies can integrate with others and create new value – it's dark and difficult, but it also helps the viewers feel a sense of community, in spite of all.

Then open **Haruki Murakami's Underground** (Czarne Publishing House) to read the story of the poisonous sarin-filled air in the Tokyo subway. The image of sweet and charming Japan will rot before your eyes.

Last but not least, find a moment for **How to Look Natural in Photos by Łukasz Rusznica and yours truly** (OPT & Palm* Studio Publishing House). It is a story about an unbridled system that crushes, humiliates and destroys, without as much as giving anybody a chance.

A kind word at the end? Sure! Don't worry about your problems – tomorrow you'll have new ones.

4

CZYTAJ
NA STR. 44

READ MORE
ON PAGE 44

JAKUB KROFTA

reżyser / director

Na początek czytelników „Wrocławskiego Niezbędnika Kulturalnego” zapraszam do Wrocławskiego Teatru Lalek, gdzie 6 marca odbędzie się **premiera spektaklu „Ojeja! albo o dziewczynce, która nie знаła własnego imienia”**, którego wraz z Marią Wojtyszko jestem współautorem. Opowiada historię ojca, który wierzy, że wszystko na świecie da się ulepszyć i córki, która jest tego żywym zaprzeczeniem. To propozycja dla rodzin, czyli nie tylko dla dzieci, ale też dla dorosłych. Mamy więc nadzieję, że wszyscy razem będą się bawić i prowadzić gorące dyskusję na temat tego, co widzieli i wspólnie przeżyli.

Przeglądając wrocławskie, marcowe wydarzenia kulturalne, natrafiłem na **koncert Pawła Domagały** w ramach trasy „Wracał tour” (6 marca w Centrum Koncertowym A2). Paweł dziewięć lat temu zagrał w jednym z moich pierwszych polskich spektakli w Teatrze Dramatycznym w Warszawie. Bardzo polecam spotkanie z tym utalentowanym i wszechstronnym artystą, który stał u początków mojej polskiej przygody.

First, I would like to invite the readers of the “Wrocław Cultural Guide” to the Wrocław Puppet Theatre on the 6th of March – to watch **Ojeja! The Girl Who Didn't Know Her Name**, which I created together with Maria Wojtyszko. The play tells the story of a scientist who believes that everything in this world can be made better, and his daughter Ojeja, who is a living contradiction to this belief. It's something for families – children and adults alike. We hope everybody will have fun... and we hope for some heated discussions about what you saw and experienced together.

While looking for cultural events in Wrocław in March, I came across **Paweł Domagała's concert** as part of his *Wracał tour* – on the 6th of March at A2 Concert Centre. Nine years ago Paweł played in one of my first Polish plays at the Dramatic Theatre in Warsaw. I highly recommend going to a meeting with this talented and versatile artist, whom I met at the beginning of my Polish adventure.

SZTUKA NA FALI

Rytm życia kulturalnego od roku wyznaczają nam nie sezony artystyczne, a kolejne fale pandemii. Podczas gdy w lutym za oknem mróz szalał w najlepsze, placówki kultury cieszyły się pierwszym od miesięcy odmrożeniem działalności. Muzea i galerie sztuki otworzyły się jako pierwsze – i jako pierwsze przypomniały nam, jak bardzo za przeżywaną na żywo kulturą zdążyliśmy się stęsknić. W momencie, gdy oddajemy marcowy numer „Niezbędnika” do składu, trudno przewidzieć, jak długo potrwa rozluźnienie obostrzeń, dlatego nie ma co zwlekać z odwiedzinami na jednej (i drugiej, i kolejnej...) z prezentowanych właśnie wystaw.

„Trzy to już tłum”, fot. Alicja Kielan, mat. BWA Wrocław

Druga szansa

Kilka ekspozycji miało się rozpocząć, i zakończyć jeszcze w 2020 roku. Co poszło nie tak, wszyscy wiemy. Dopiero od kilku tygodni – czyli od momentu, kiedy oficjalnie impreza miała się już zamykać – w galerii BWA Wrocław Główny oglądać można wystawę „Trzy to już tłum” należącą do programu 6. edycji Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Zewnętrznej OUT OF STH (wywiad z jego kuratorami, Joanną Stembalską i Hubertem Kielanem, przeczytać możecie w numerze 10/2020 „Niezbędnika”). Pokaz przygotowany przez kuratorski zespół w składzie: Michał Grzegorzek, Anka Herbut i Gregor Różański opowiada o polityczności zbiorowisk ludzkich: nie tylko tak oczywistych, jak grupy protestujących czy manifestantów, ale i tych pozornie apolitycznych, zgromadzonych choćby na koncercie czy w klubie muzycznym. W innym oddziale BWA, w zlokalizowanej przy podwórku Ruska 46 galerii Studio, wciąż dostępne jest „Biuro Wysp Znalezionych”, która to ekspozycja otworzyła się

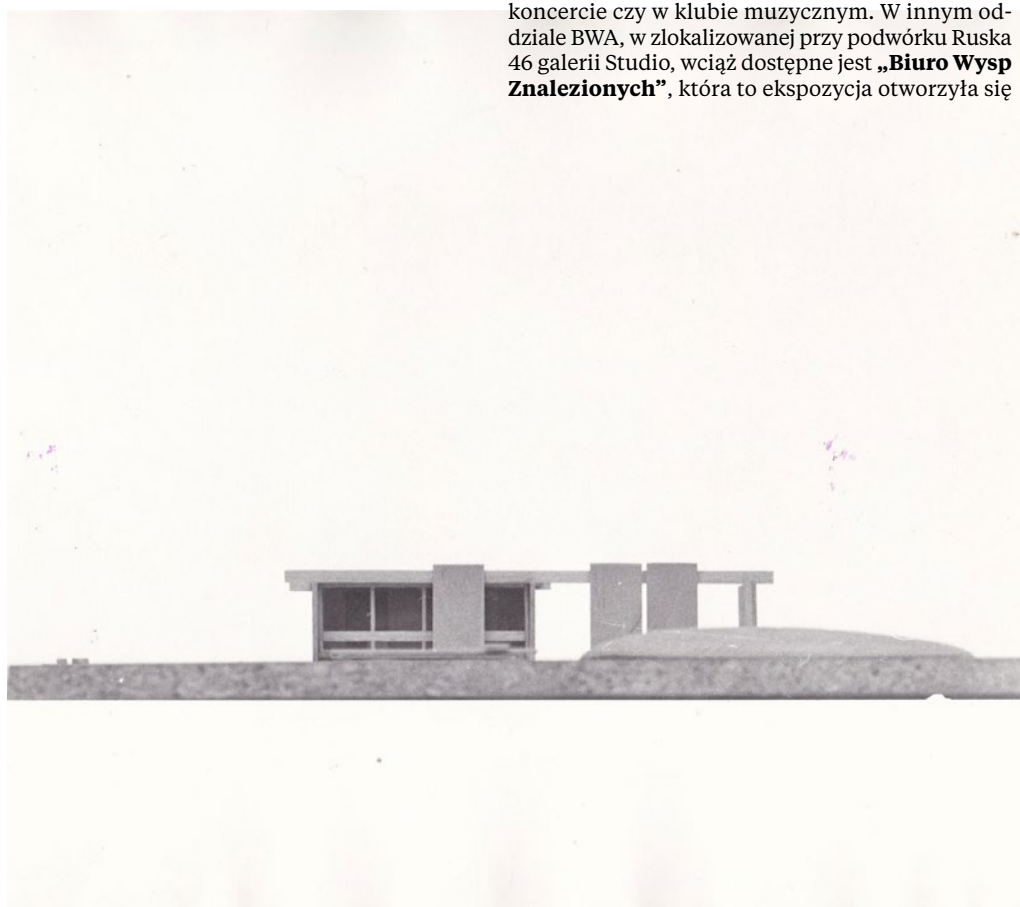
na początku listopada zeszłego roku jako wydarzenie towarzyszące festiwalowi filmowemu Nowe Horyzonty i dostępna była dla publiczności... zaledwie jeden dzień. Wystawa została skomponowana przez Ewę Szablowską, Stacha Szablowskiego i Joannę Stembalską w formie archipelagu – za stworzenie każdej z „wysp” odpowiadał tu inny artysta (wśród nich: Oskar Alegria, Kornel Janczy, Honorata Martin czy Ann Oren).

W Centrum Sztuki WRO zobaczyć można „Akces i zwrot”, wystawę 6. Konkursu Najlepszych Dyplomów Sztuki Mediów. Jej wernisaż początkowo odbyć miał się wiosną zeszłego roku, następnie w formie hybrydowej przełożony został na jesień. Od listopada prace laureatów konkursu dostępne były jedynie na specjalnie stworzonej internetowej platformie (w formie, która dla twórców sztuki mediów jest nieco bardziej łaskawa niż dla artystów innych technik), a teraz można je zobaczyć również w siedzibie centrum przy ul. Widok 7.

Cierpliwie na otwarcie swej monograficznej wystawy czekać musiał za to fascynujący, choć wciąż niedostatecznie rozpoznawalny architekt Jan Szpakowicz. Pokazywana w Muzeum Architektury prezentacja „Przestrzeń elementarna” – sukcesywnie przekładana od pierwszej połowy zeszłego, a udostępniona w końcu na początku lutego tego roku – przyjęła formę instalacji zaprojektowanej przez Łukasza Wojciechowskiego i Aleksandrę Czupkiewicz – architektów i badaczy twórczości Szpakowicza.

Klasyka na nowo

Jan Szpakowicz to nie jedyny klasyczny twórca, którego dzieła (i to często na skalę wcześniej w Polsce niespotykaną) zobaczyć będzie można we wrocławskich galeriach. Otwarta pod koniec lutego w Muzeum Współczesnym Wrocław wystawa „Z tej nocy będzie serce” to pierwsza w Polsce tak szeroka prezentacja prac Davida Wojnarowicza – ikony amerykańskiej sceny artystycznej lat 80. i 90., twórcy polskiego pochodzenia znanego ze swej bezpardonowej walki z homofobią i uprzedzeniami wobec osób zakażonych wirusem HIV. W kontekście Wojnarowicza kurator Piotr Lisowski przywołuje twórczość ponad 20 współczesnych artystów i artystek, którzy – podobnie do niego – wykorzystują krytyczny i prowokacyjny potencjał sztuki, by zaważyć o uznaniu dla inności i stworzenie możliwości życia dla każdego.

Jan Szpakowicz, Zalesie letnisko, 1974, projekt, mat. MA we Wrocławiu

Przykładów zestawień mistrzów i ich duchowych spadkobierców znajdziemy tej wiosny w wystawienniczych programach więcej. 18 marca w Galerii Miejskiej otworzy się wystawa „**Po Nitce do kłębka**”, dla której punktem wyjścia stanie się, zabawnie zakamuflowany we frazeologicznym tytule, nestor polskiej ekspresji lat 80., Zdzisław Nitka. Ekspozycja konfrontować będzie jego artystyczne strategie z dokonaniem młodych malarzy-ekspresjonistów. Z warszawskiej Galerii Studio do Muzeum Współczesnego Wrocław w drugiej połowie marca przeniesie się natomiast **pokaz twórczości Wandy Gołkowskiej i Marleny Kudlickiej**. Przerazowana na potrzeby prezentacji na Szczepinie wystawa spleta ze sobą abstrakcyjne, geometryczne obiekty przestrzenne autorstwa obu artystek – ich powstanie dzieli od siebie dekady, a jednak są koncepcyjnie siostrzane.

Dni kobiet

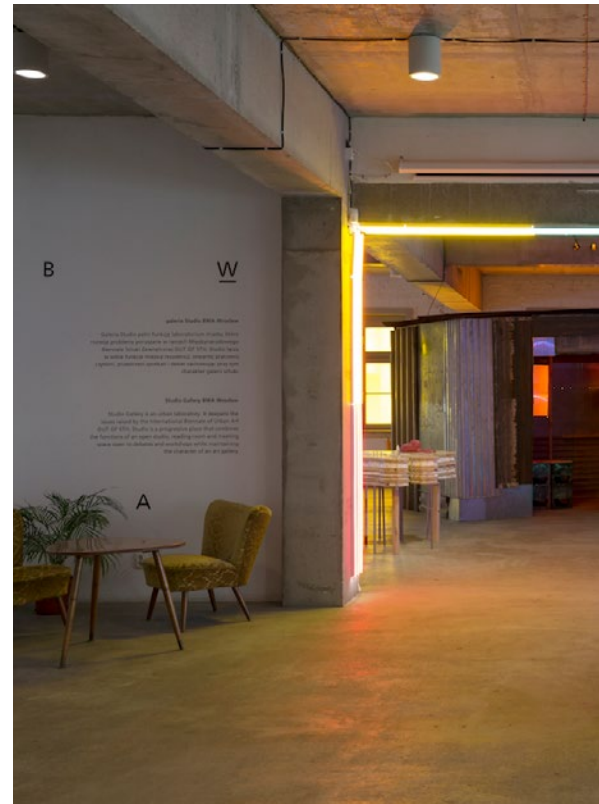
Wystarczy krótki rzut oka na marcowe plany wystawiennicze, by przekonać się, że miesiąc, w którym obchodzimy Międzynarodowy Dzień Kobiet, we wrocławskich galeriach właśnie do nich będzie należał. Oprócz wizyty na ekspozycji prac duetu Gołkowska–Kudlicka dni (bo jedna doba to zdecydowanie za krótko!) kobiet celebrować można, odwiedzając dwie spore – i dostępne jedynie w tym miesiącu – kobiece wystawy. Inaugurowany 8 marca w Centrum Kultury Zamek pokaz „**Ja jestem moja**” to grupowa prezentacja wrocławskich arty-

stek (m.in. Leny Czerniawskiej, Katarzyny Roman czy Martyny Zaradkiewicz), stanowiąca swego rodzaju manifest siostrzeństwa wyrażanej różnymi technikami i za pośrednictwem różnych mediów siły kobiet. Kilka dni później na kilka zaledwie dni (12–14 marca) otworzy się w CK Czasoprzestrzeń wystawa „**Kim...Nie...Jestem**” – ekspozycja, która, wykorzystując fotografię i dźwięk, przyjrzy się temu, jak współczesne kobiety widzą siebie i jak chcą być postrzegane. W części interaktywnej pokazu odwiedzający będą mieli możliwość stworzenia własnego obrazu, który stanie się zbiorową opowieścią o doświadczeniu kobiecości.

Także bohaterkami większości wystaw solowych będą kobiety-artystki. Kalina Bańka w galerii SiC! BWA Wrocław pod tytułem „**Wszystko się przyda**” snuje opowieść o rozrastającej się wciąż kolekcji gromadzonych przedmiotów; Yulia Krivich swoją zatytułowaną „**W Ukrainie**” interwencją na Żłotym Kiosku zwraca uwagę na opresyjność języka; w Muzeum Architektury Kasia Kmita reinterpretuje historię Sympozjum Plastycznego Wrocław '70 w ramach wystawy „**Ćwiczenia z wyobraźni**”. Szkoda byłoby którykolwiek z tych projektów przepiąć, więc warto się pospieszyć – tym bardziej, że tym razem czasu na ich obejrzenie możemy mieć wyjątkowo niewiele.

Zebrał: Kuba Żary

Szczegółowe informacje dot. opisanych wystaw znajdują się w kalendarium w sekcji: **sztuki wizualne (str. 22–28)**.

„Wszystko się przyda”, fot. Alicja Kielan, mat. BWA Wrocław

ON THE WAVE OF ART

For a year now, the rhythm of cultural life has been determined not by artistic seasons, but by successive waves and bouts of the ongoing pandemic. In spite of the cold snap in February, cultural institutions could enjoy the first several weeks of their activities being unfrozen in many months. Museums and art galleries were the first to open – and the first to remind us how much we missed experiencing live culture. Right now, as the March issue of the “Guide” is sent to the printers, it is difficult to predict how long the relaxation of restrictions will last, which is why you should not delay visiting one (and another, and another...) of the exhibitions presented here.

„Biurowy Znalezione”,
fot. Alicja Kielan, mat. BWA Wrocław

Second chance

Several exhibitions were slated to both begin and end in 2020. We all know what happened – no need to remind everybody about that. For only a couple of weeks now (from the day the event was supposed to officially end) the BWA Wrocław Główny Gallery has been hosting the *Three Is a Crowd* exhibition as part of the programme of the 6th edition of the OUT OF STH International Outdoor Arts Festival (you can read the interview with its curators, Joanna Stembalska and Hubert Kielan, in [issue 10/2020 of the "Guide"](#)). The display prepared by a team of distinguished curators – Michał Grzegorzek, Anka Herbut and Gregor Różański – covers the political nature of human communities, not only the obvious ones, like groups of protesters or demonstrators, but also those seemingly apolitical, gathered for example at a concert or a music club. Another branch of the BWA Gallery, located in the Studio gallery found at Ruska 46 backyard, curious visitors can watch *Bureau of Found Islands*, which opened at the beginning of November last year as an accompanying event of the New Horizons film festival and was open to the public for... just one day. The exhibition was designed by Ewa Szablowska, Stach Szablowski and Joanna Stembalska in the form of an archipelago, with different artists responsible for creating each of the islands – including Oskar Alegria, Kornel Janczy, Honorata Martin and Ann Oren.

At the WRO Art Center, you can see *Access and Return* – the exhibition of the 6th Best Media Arts Graduation Projects Competition. Initially, its opening was to take place last spring, then it was postponed to autumn, where it was supposed to have a hybrid form. Since November, the works of the competition winners have been available only on a bespoke platform, in a form that is a bit better for creators of media art than for the artists working with other techniques, and now they can also be experienced at the Center gallery at Widok 7.

Jan Szpakowicz – a fascinating figure and an outstanding, albeit underrated architect, had to wait patiently for his monographic exhibition to open. The *Elementary Space* display at the Museum of Architecture, which was successively postponed

since the first half of last year, and finally opened at the beginning of February this year – took the form of an installation designed by Łukasz Wojciechowski and Aleksandra Czupkiewicz, architects and researchers of Szpakowicz's work.

Classics anew

Jan Szpakowicz is hardly the only classical artist whose works can be seen in Wrocław galleries on an unprecedented scale. Opened at the end of February at Wrocław Contemporary Museum, *The Night Will Drive a Heart* is the first such broad presentation in Poland of works by David Wojnarowicz – an icon of the American art scene in the 1980s and 1990s, an artist of Polish-American origin known for his irreverent fight against homophobia and prejudice against people infected with HIV. In the context of Wojnarowicz, curator Piotr Lisowski brings up the works by more than 20 contemporary artists who – like him – use the critical and provocative potential of art to fight for the recognition of the Other and the creation of life opportunities for everyone.

However, the programme of exhibitions this spring simply abound in the juxtapositions between the masters and their spiritual heirs. The *Nitka and Others* exhibition, the starting point for which is Zdzisław Nitka, a doyen of the 1980s Expressionism in Poland, whose name is rather prominently featured in the exhibition title, opens on 18th of March at the City Gallery to confront his artistic strategies with the achievements of young Expressionist painters. The **display of works by Wanda Gołkowska and Marlena Kudlicka** will move from Warsaw's Studio Gallery to Wrocław Contemporary Museum in the second half of March. The exhibition, re-arranged for the purpose of the display in Szczepin, combines abstract, geometric spatial objects created by both artists – despite being separated by decades, their creations are conceptually identical.

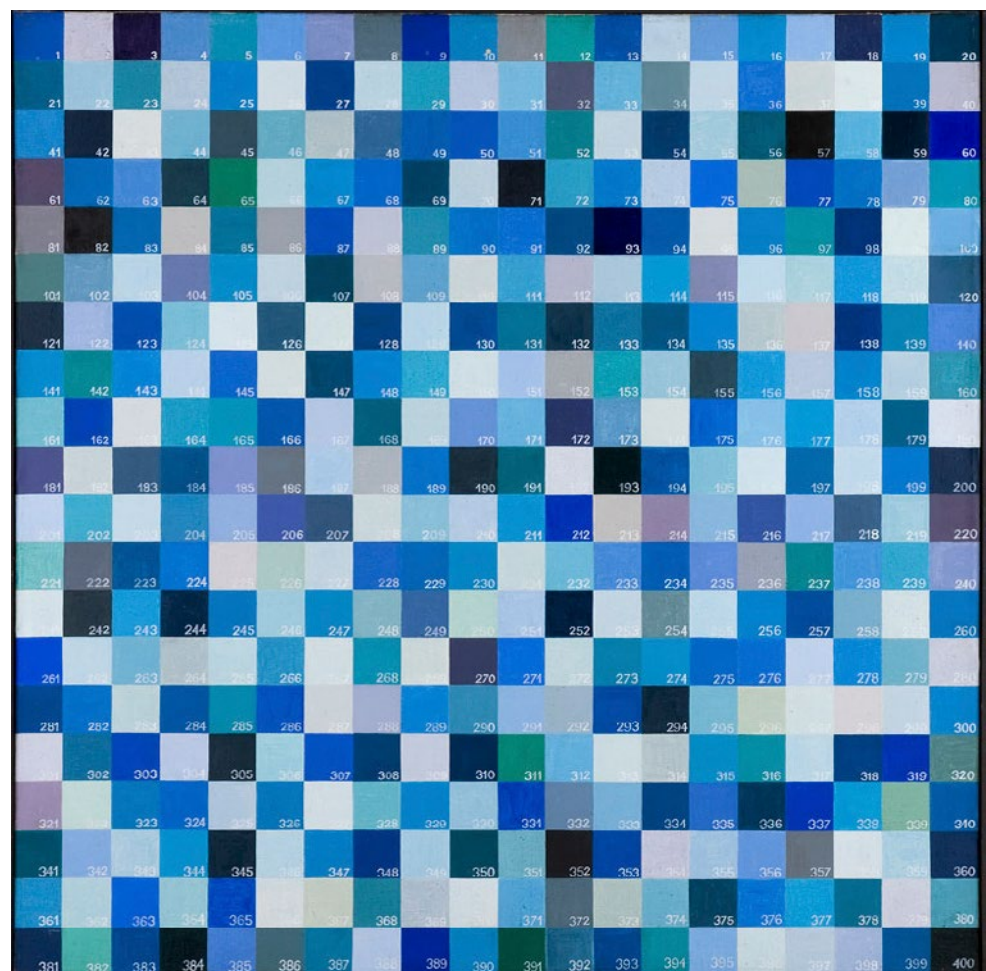
Women's days

A quick glance at the March exhibition plans is enough to realise that the month of the International Women's Day will also be their month in Wrocław's galleries. Apart from a visit to the exhibition of works by the Gołkowska-Kudlicka duo, you can celebrate women's days (because one day is definitely not enough!) by visiting two large exhibitions of women's art, available this month only. The *I Am Mine* exhibition, which will be launched on 8 March at the Zamek Cultural Centre, is a group exhibition of women artists from Wrocław (including Lena Czerniawska, Katarzyna Roman, Martyna Zaradkiewicz), which serves as a kind of a manifesto of sisterhood and the power of women expressed through various techniques and media. Several days later, the exhibition *What I Am...NOT* will open in the Czasoprzestrzeń for just a couple of days (12–14th of March). It is an exhibition that will take a closer look at how contemporary women see themselves and how they want to be perceived using photography and sound. In the interactive part of the show, visitors and guests will have the opportunity to create their own image, which will become a collective story about the experience of femininity.

The majority of solo exhibitions will also focus on women. In the SiC! BWA Wrocław Gallery, Kalina Bańka showcases her *Everything Will Come in Handy* exhibition with a story of an ever growing collection of things; Yulia Krivich's intervention in the Golden Kiosk entitled *In Ukraine* draws attention to the oppressive nature of language; in the Museum of Architecture Kasia Kmita reinterprets the history of the Wrocław '70 Visual Arts Symposium in her *Exercises in Imagination*. It would be a shame to miss any of these projects, so definitely do not delay – you might not have much time to see them all.

Collected by: Kuba Żary

Detailed information on the above-mentioned exhibitions you can find in the calendar in the section: [visual arts \(p. 22-28\)](#).

Wanda Gołkowska, „Kolekcja – katalog”, 1976, mat. MWW

5 pytań do:

**SYLWII
ŚWISŁOCKIEJ-
-KARWOT**

Od stycznia funkcję dyrektor Muzeum Współczesnego Wrocław pełni Sylwia Świsłocka-Karwot – historyczka sztuki, prezeska Dolnośląskiego Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych i akademicka związana z Uniwersytetem Wrocławskim. „Niezbędnikowi” opowiada o planach na działanie muzeum w nadchodzącym roku.

8

1. Obejmuje pani stanowisko dyrektora muzeum w trudnym dla instytucji kultury czasie pandemii. Jaką strategię obierze MWW w przypadku kolejnych lockdownów?

Taką, na jaką pozwoli sytuacja. Przygotowaliśmy strategię działania uwzględniającą ograniczenia związane z trwającym stanem epidemii. Musimy przewidywać, ale i uczyć się reagować na zmiany. Trudna sytuacja na świecie, napięcia w kraju, ale i w naszych domach uczą nas pokory względem żywiołów, w tym – siebie. Żywiołu nie da się zatrzymać, można go oswajać, w natłoku spraw i stresu uczyć się uważności. Może to i okazja do tego, aby przekonać się, kim jesteśmy? Dziś w pewnym sensie musimy się uczyć siebie na nowo oraz towarzyszyć sobie nawzajem. Wołałabym, żebyśmy nie eskalowali napięcia. Muzeum może spełnić funkcję wentylu bezpieczeństwa, funkcję terapeutyczną, pozwalającą rozładować te nabrzmiałe od lęków emocje. Chcemy być z wrocławianami, artystami. Chcemy być razem. Chcemy szukać porozumienia, otwartości.

2. Jak wyobraża sobie pani rozwój muzeum w czasie trwania pani kadencji?

Wyobrażam go sobie w kilku obszarach. Pierwszy to doskonałe zarządzanie MWW. Wyniki zeszłorocznej kontroli i kłopoty, w jakiej się znalazła, stanowią przyczynek do refleksji o nieodzownej poprawie rozumienia tożsamości tej instytucji, a także jej misji. Zależy mi na takim opracowaniu procesów wewnętrznych, które będą skutkowały naprawą sytuacji, komfortem pracy dla zespołu, ale i wciąż atrakcyjnymi, merytorycznie ważkimi czy stawiającymi pytania wystawami sztuki. Drugi obszar to promowanie sztuki Wrocławia na zewnątrz, wspieranie najciekawszych projektów artystycznych przedstawicieli lokalnego środowiska, działań o wysokiej wartości artystycznej, dużym potencjale kulturowym oraz – co dla mnie bardzo ważne – dobra oferta edukacyjna. Chciałabym też zaważyć o pokazy prac znaczących oraz intrygujących artystów z Polski, ale i Europy, może i ze świata. Poczyniliśmy

foto: archiwum prywatne

właśnie kroki, aby pokazać we Wrocławiu pewną amerykańską artystkę... To jednak jeszcze nie czas na mówienie o konkretnych – pomysły są, zobaczymy, jak uda się ich realizacja. Wreszcie, trzecim obszarem jest budowanie relacji i środowiska dialogu w obszarze sztuki i szerzej, społecznie. Położenie akcentu na mające duże znaczenie zjawiska w sztuce współczesnej, ale podlegające przynajmniej środowiskowej dyskusji. Według mnie nie można zajmować się sztuką bez zadawania sobie pytania: czym ona jest? Jak ewoluuje? Dlaczego jest nam potrzebna?

3. Jakie działania i wystawy planuje w tym roku MWW?

W lutym otworzyliśmy wystawę „Z tej nocy będzie serce” poświęconą transgresywnym sposobom wypowiedzi artystów. Intensywnie pracujemy nad intrygującym pokazem prac fenomenalnej wrocławskiej artystki Wandy Gołkowskiej, której dokonania na polu sztuki abstrakcyjnej wyrażonej niezwykle pięknym i precyzyjnym językiem geometrii i koloru są naszym rodzimym skarbem. Zestawione z obiektami rezydualnej w Berlinie polskiej artystki Marleny Kudlickiej będą podróżą w świat wysublimowanego napięcia linii, formy, koloru, rysunku w przestrzeni. Przed nami niespodzianka w postaci najnowszych realizacji performerów Piotra Wyrzykowskiego. Mieliśmy już okazję poznać instalacyjne prace artysty „Comunnostalgie” i „Beta Nassau” z kolekcji depozytowej DTZSP – ciekawi jesteśmy, co u niego słychać. Przygotowujemy się – we współpracy z wrocławskim OKIS-em – do pokazu prac Zdzisława Jurkiewicza, swego czasu nazywanego „wrocławskim cadillakiem”. To fenomenalny poszukiwacz prawdy o kosmosie i sztuce w ulubionych przez siebie kolorach *red and blue*. Mam nadzieję, że humory w trudnym okresie pandemii znacząco poprawi nam wystawa zaproszonej do projektu *site specific* Kamy Sokolnickiej. „Fotograficznie”, choć nie tylko, chcielibyśmy zapoznać odbiorców z pracami Bartosza Hołoszkiewicza, Ady Zielińskiej... Czekamy na decyzje w sprawie TIFF Festival oraz kolejnej odsłony prac z kolekcji Dolnośląskiej Zachęty.

4. Należy pani również do nowo powołanej Wrocławskiej Rady Kultury działającej przy Prezydencie Wrocławia. Jak widzi pani swoją rolę w radzie?

Na pewno bliskie mi będzie afirmowanie działań kulturotwórczych oraz przynajmniej próba podjęcia dyskusji o kulturze i sztuce jako wartościach. Widzę potrzebę wzmocnienia instytucji zajmujących się sztuką w mieście, ale tego pewnie nie da się zrobić bez wspomnianej dyskusji. Stopień nieufności względem kultury chyba sięga zenitu i to jest nasz (ludzi zajmujących się kulturą) największy problem. Posiada on co najmniej dwojaką naturę: prozaiczną, związaną z tym, że cieknie dach albo odpada tynk, brakuje finansów, a ludzie pracują w niesprzyjających kreatywnemu myśleniu i działaniu warunkach pracy, ale i tę relacyjną, aksjologiczną. Namysłu wymaga fakt, że człowiek z jakiegoś powodu traci dziś relację z kulturą. To kwestia świadomości i długofalowej strategii. Rozwiązaniem w dużej mierze mogłaby być dobra merytorycznie edukacja – na nią w mieście stawiałabym przede wszystkim.

5. Co – pani zdaniem – jest największym wyzwaniem dla instytucji kultury w 2021 roku?

Umiejętność towarzyszenia człowiekowi, budowanie relacji, działanie na rzecz zintegrowanego „ja” człowieka. To olbrzymie pole do działania dla osób związanych z kulturą. Sztuka potrafi zmieniać świat!

Rozmawiała: Nina Pańiewska

1. **You are taking over as director of the museum at a difficult time for cultural institutions – in the midst of a pandemic. What strategy will WCM adopt in the event of further lockdowns?**

Depending on the situation. We have prepared a strategy that takes into account the constraints resulting from the ongoing pandemic. We need to anticipate things, but also learn to adapt to change. The difficult situation in the world, tensions in the country, as well as in our homes teach us to be humble towards the elements, including ourselves. The elements cannot be stopped – they can only be made more familiar, and we can learn to be mindful despite stress and all the things. Maybe it's also an opportunity to learn who we are? These days we have to discover ourselves anew and be with each other. I'd rather we didn't escalate tensions. The museum can be a safety valve of sorts, a therapeutic outlet which allows us to unload these emotions swollen with fears. We want to be with the people of Wrocław, the artists. We want to be together. We want to seek understanding, openness.

2. **How do you envision the museum developing during your tenure?**

I envision growth in a number of areas. The first is to improve the management of the WCM. The results of last year's audit, and the ongoing predicament, are a starting point to the reflection for the indispensable improvement in the understanding of the institution's identity, as well as its mission. I want to develop internal processes in such a way that the situation will be rectified, the team will feel comfortable working, and the art exhibitions will still be attractive, relevant and questioning.

The second area is the promotion of Wrocław's art outside – support for the most interesting artistic projects by representatives of the local community, activities of high artistic value, great culture-creating potential and a good educational offer, which is something that I believe to be the most important. I would also like to compete for exhibitions of works by significant and intriguing artists from Poland, Europe and maybe even the world. We made a move to display works by a certain American artist in Wrocław... But this is not the time to talk about specifics – the ideas are there, we will see if they come to fruition.

Finally, the third area is building relationships and an environment of dialogue in the field of art and in the society as a whole. Putting emphasis on key phenomena in contemporary art, subject to at least community discussion. In my opinion, you cannot deal with art without asking yourself what it is. How is it evolving? Why do we need it?

3. **What activities and exhibitions is the WCM planning for this year?**

In February, we opened the exhibition *The Night Will Drive a Heart* dedicated to the transgressive ways in which artists express themselves. We are currently working on an intriguing display of works by Wanda Gołkowska, a phenomenal artist from Wrocław, whose achievements in the field of abstract art, expressed with an extremely beautiful and precise language of geometry and colour, are our treasure. Juxtaposed with the objects of Marlena Kudlicka, a Polish artist residing in Berlin, they will be a journey into the world of sublime tension of line, form, colour and drawing in space. We are in for a surprise – the latest art by performer Piotr Wyrzykowski. We have already had a chance to get to know the installation works of the artist – *Comunnostalgie* and *Beta Nassau* from the Lower Silesian Society for the Encouragement of Fine Arts collection – we are curious to know what he is up to. In cooperation with OKiS in Wrocław, we are working on an exhibition of works by Zdzisław Jurkiewicz, dubbed the Wrocław Cadillac. He is a phenomenal seeker of truth about the cosmos and art in his favourite colours *red and blue*. I hope that we will be also able to lift up the moods in this difficult time by the exhibition of Kama Sokolnicka, invited to do a *site specific* project. We would also like to show the audience the works of Bartosz Hołoszkiewicz, Ada Zielińska... "photographically" – and in other ways. We are waiting for decisions concerning the TIFF Festival and the next displays of works from the Zachęta Lower Silesian Society collection.

5
questions
→ for:

**SYLWII
ŚWISŁOCKIEJ-
-KARWOT**

Sylwia Świsłocka-Karwot, an art historian, president of the Zachęta Lower Silesian Society for the Encouragement of Fine Arts and a scholar associated with University of Wrocław, has been director of the Wrocław Contemporary Museum since January. She talked to the "Guide" team about what the museum has in store for us in the coming year.

9

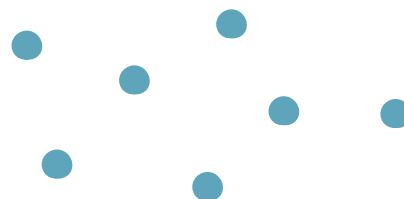
4. **You are also a member of the newly established Wrocław Culture Council, supporting the Mayor of Wrocław. What can you tell us about your role on the council?**

Certainly, I am going to focus on affirming culture-creating activities and at least try to start a discussion about culture and art as values. I see the need to strengthen the city's arts institutions, but that probably cannot be really done without the aforementioned discussion. The level of distrust towards culture seems to have reached its peak and this is our biggest problem, as people dealing with culture. The problem is at least twofold – there are actual issues, like the leaky roof and plaster falling off the walls, no budget and working conditions that are not conducive to creative thinking and action, there are also relational, axiological problems as well. The fact that these days we are losing our relationship with culture calls for reflection. It's a matter of awareness and long-term strategy. The solution to this problem could involve a good substantive education – that is what I would like the city to do above all.

5. **What do you think is the biggest challenge for cultural institutions in 2021?**

The ability to accompany people, to build relationships, to work towards an integrated self. This is a huge field for those involved in culture. Art can change the world!

Interviewer: Nina Pańiewska

POZNAJ HISTORIE CZTERECH BIAŁORUSKICH
ARTYSTEK MIESZKAJĄCYCH OBECNIE W POLSCE

8.03 PAULINA KOMAROWA
15.03 ZŁATA LEBEDZ

22.03 VOLHA MARTYNYENKA
29.03 JANA SHOSTAK

OVERDUE TIME OFF ZALEGŁY URLÓD

Strefa
Kultury
Wrocław

AIR Wro

Wrocław
miasto spotkań

OGŁĄDAJ NA:

strefakulturywroclawtv

Szczegóły:

strefakultury.pl AIRWro

REKLAMA

Instytut
Praw
Migrantów

DARMOWE KONSULTACJE PRAWNE Z PYTAŃ:

- o wynajęciem mieszkania
- o legalizacja pracy i pobytu
- o ponaglenie

ZAPISY

Projekty "Integracja, adaptacja, akceptacja. Wsparcie obywateli państw trzecich zamieszkałych na Dolnym Śląsku" oraz "reSTART" są współfinansowane z Funduszu Azylu, Migracji i Integracji oraz budżetu państwa

ZIMA JEST KOBIEȚĄ

WINTER IS A WOMAN

Zeszły rok obfitował w wiele niepokojących wydarzeń: wybuchła światowa pandemia koronawirusa, która mocno wpłynęła na gospodarkę i nastroje społeczno-polityczne; w sierpniu 2020 roku w Białorusi rozpoczęły się – nierzadko brutalnie tłumione – masowe protesty i strajki, które przez wiele miesięcy były przykrą codziennością. Jako gest wsparcia i solidarności w Strefie Kultury Wrocław zrodził się pomysł na projekt rezydencyjny „Białoruska zima”, do którego zaproszone zostały mieszkające w Polsce artystki z Białorusi.

Last year was chock-full of disturbing and unnerving events, chief among them the global coronavirus pandemic, which had had a several impact on the economy, as well as well as mass protests and strikes – often brutally suppressed – started in August 2020 in Belarus. As gesture of support and solidarity Culture Zone Wrocław launched the *Belarusian Winter* residency project dedicated to the female artists from Belarus living in Poland.

Do tej pory w projekcie wzięły udział cztery artystki wizualne: Paulina Komarowa, Złata Lebedz, Volha Martynenka i Jana Shostak. Udostępniając przestrzeń twórczą artystkom, koordynatorki programu rezydencji artystycznych [AIR Wro](#) skupiły się na ich indywidualnych historiach i doświadczeniach. W trakcie pobytu kuratorka i animatorka Joanna Synowiec przeprowadziła z nimi serię wywiadów. Pytała o powody, dla których zaproszone artystki zdecydowały się mieszkać w Polsce, kim są i jak postrzegają obecną sytuację twórców w kraju pochodzenia.

– *Zima na Białorusi jest w tym roku szczególnie gorąca i obfituje w protesty, prześladowania, procesy i terror państwa wobec społeczeństwa. Jesienią świat obiegiły zdjęcia kobiet ubranych na białą, które wyszły na ulice, by chronić innych protestujących, wspierać pokojowe protesty. Stały się zbiorową ikoną białoruskich protestów* – mówi Joanna Synowiec. – *To kobiety swoimi ciałami nadały formę protestom w Białorusi jako rewolucji troski.*

Jedną z rezydentek, Paulina Komarowa, ma polskie korzenie. Kiedy wraz z rodziną myślała o swojej edukacji, przyszłości i środowisku do życia, naturalną decyzją była przeprowadzka do Polski. A jak międzykulturowość wpływa na jej twórczość? – *Jestem stworzona z historii tych, których spotkałam do tej pory, a większość życia spędziłam w Mińsku. Teraz wszystko jest przepelnione nostalgią, tęsknotą za tym, jak mogłoby być, a nie było. Czasami rozłąka przyspiesza proces próby wytłumaczenia sobie, z jakich elementów się składasz, co w związku z tym czujesz, kim jesteś, a kim nie* – mówi Paulina.

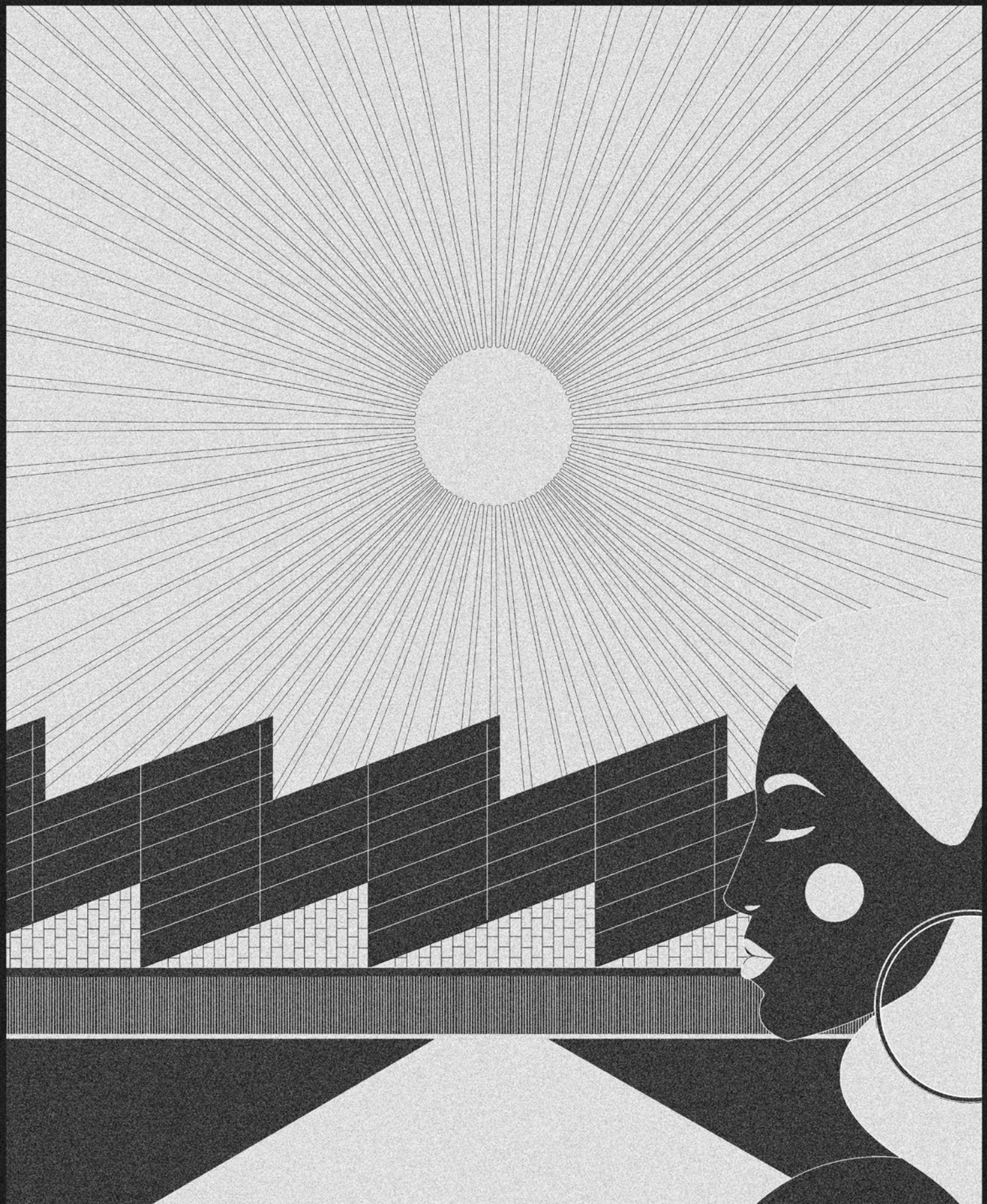
Widerozmowy, dające lepszy wgląd w sytuację społeczno-polityczną naszych wschodnich sąsiadów i eksponujące rolę kobiet w protestach na Białorusi, będą dostępne od 8 marca na [kanale YouTube Strefy Kultury Wrocław](#).

Four visual artists have taken part in the project so far: Paulina Komarowa, Złata Lebedz, Volha Martynenka and Jana Shostak. By providing creative space to the artists, the coordinators of the [AIR Wro](#) residency programme focused on their individual stories and experiences. During their stay, curator and animator Joanna Synowiec conducted a series of interviews with them. She asked about the reasons why they decided to live in Poland, who they are and how they perceive the current situation of artists in their home country.

“*The winter in Belarus has been particularly hot this year, filled with protests, persecution, trials and state terror against the people. In the fall, pictures of women dressed in white taking to the streets to protect other protesters, to support peaceful protests, circulated around the world. They became a collective icon of the Belarusian protests,*” says Joanna Synowiec. “*It was women and their bodies, which made the protests in Belarus a revolution of concern.*”

One of the residents, Paulina Komarowa, has Polish roots. When she and her family were thinking about her education, future and a place to live, moving to Poland was a natural decision. How does interculturalism affect her work? “*I am made of the stories of those I have met in my life, and I have spent most of my life in Minsk. Now everything is filled with nostalgia, a longing for how things could have been and how they weren't. Sometimes the separation speeds up the process of trying to explain to oneself what is one made of, what one feels about it, who one is and is not,*” Paulina says.

Recorded interviews with the other artists focus on the political situation of Poland's eastern neighbours, as well as on the key role played by women, who are the driving force behind these protests. You can check it out on 8th of March on the [YouTube channel of Culture Zone Wrocław](#).

HUTMEN

26..27? Nigdy nie jestem pewna... Jadąc tramwajem ul. Grabiszyńską masz tylko jedną szansę by przez 30 sekund skupić się i policzyć wszystkie zęby na elewacji Hutmenu... czyli wrocławskiego zakładu przetwórstwa metali kolorowych (1918). Początkowo zakład funkcjonował pod niemiecką nazwą Schaefer & Shael. W trakcie wojny mocno zniszczony, później odbudowywany, rozbudowywany i modernizowany. Piłokształna obudowa zindustrializowanego procesu przemysłowego, tak można by powiedzieć o długim na ponad 325 metrów, parterowym budynku hali głównej (64'-70', arch. J. Surma). Wizytówka Wrocławia. Oparta o ortogonalną siatkę stalowa konstrukcja, szedowe dachy. Prefabrykaty. Bryła budynku została odsunięta od ulicy i otoczona zielenią. Tu licznie pojawiają się rzeźby i elementy małej architektury. Zachowano tu otwartość planu i jego dowolność adaptacji, dzięki zastosowaniu wielkogabarytowych belek podsuwnicowych. Hutmen był zarządzany przez ciekawą osobowość. Warto przytoczyć postać dyrektora A. Sałagi, który nadał wewnętrznym alejkom fabryki osobliwe nazwy jak pl. Śmiałych Inicjatyw, ul. Realizowanych Marzeń czy pl. Dobrej Roboty. Czynniki wdrażany był tu "Program podnoszenia kultury współzycia w zakładzie". "Twoje miejsce pracy świadczy o Twojej kulturze" tak napisał nadrzędny artysta zakładu, zatrudniony tu na etat technika dentystyczny. W 97' we Wrocławiu panuje największa powódź w mieście. Hutmen debiutuje na Warszawskiej Giełdzie papierów Wartościowych. Brutalnie efektowna forma surowych, prostych i bezwzględnych elewacji z betonu i szkła. Chyba za to można lubić ten budynek.

26? 27? Nigdy nie jestem pewna. 30-sekundowy rzut oka z tramwaju jadącego ulicą Grabiszyńską to zbyt mało, by dostatecznie skupić się i policzyć wszystkie zęby na elewacji Hutmenu. Ten zlokalizowany przy Grabiszyńskiej 241 budynek to wrocławskie zakłady przetwórstwa metali kolorowych założone w 1918 roku. Początkowo wytwarzano tu stopy żelazkowe, spoiwa cynowo-olowiowe, stopy drukarskie i brązy, a zakład funkcjonował wówczas pod niemiecką nazwą Schaefer & Schael. W trakcie wojny cały kompleks budynków został mocno zniszczony, później wielokrotnie odbudowywany, a także rozbudowywany i modernizowany. Najintensywniejszy czas rozbudowy przypada na lata 1968–1972, kiedy to powstały nowe hale produkcyjne: tłoczni, ciągni, odlewania ciągłego i narzędziowni.

Końcówka lat 60. i lata 70. to prawdziwy czas rozkwitu przemysłu we Wrocławiu. Powstaje główny bohater tej odsłony cyklu, czyli Hutmen, ale nie można zapomnieć o pozostałych zakładach tzw. „wielkiej piątki”: Pafawagu, Dolmelu, Fadromie i Elwro, w którym to na wysokiej fali rozwoju został wyprodukowany pierwszy kalkulator biurowy w Polsce.

Wróćmy jednak do Hutmenu. Piłokształna obudowa dla zindustrializowanego procesu przemysłowego – tak można by powiedzieć o długim na ponad 325 metry, parterowym budynku hali głównej zaprojektowanej i wybudowanej w latach 1964–1970 przez architekta Jerzego Surmę reprezentującego Biuro Projektów Budownictwa Przemysłowego. Szerokość obiektu to pełne 60 metrów. Łatwo policzyć więc, że powierzchnia całej hali wielkością odpowiada trzem boiskom piłkarskim (ok. 20 000 m²). Z założenia budynek miał stać się wizytówką prężnie rozwijającego się przemysłowego miasta Wrocławia.

Hutmen był zarządzany przez ciekawe osobowości. Jedną z nich jest dyrektor Aleksander Sałaga, który nadał wewnętrznym alejkom fabryki osobliwe nazwy jak: pl. Śmiałych Inicjatyw, ul. Realizowanych Marzeń czy pl. Dobrej Roboty. Czynnie wdrażany był tu „Program podnoszenia kultury współzycia w zakładzie”. W halach znajdowały się akwaria z egzotycznymi rybami, a pomiędzy budynkami – w wewnętrznych uliczkach – podobno można było spotkać lamy czy kuczki. *Twoje miejsce pracy świadczy o Twojej kulturze* – tak napisał nadzórny artysta zakładu, zatrudniony na etat technik dentystryczny. Wpisywało się w tę misję organizowanie cyklicznych „Niedzieli w Hutmenie” – hucznie obchodzonych wydarzeń, na które zapraszani byli zarówno pracownicy Hutmenu z rodzinami, jak i mieszkańcy Wrocławia. Wówczas można było poznać pracę w fabryce zza kulis, a także przyglądać się procesom samej produkcji. Niedzielnym spotkaniom często towarzyszyły koncerty – według niektórych źródeł w Hutmenie występowali sami Skaldowie.

Rozstawiona na ortogonalnej siatce stalowa konstrukcja, szedowe dachy. Prefabrykowane elementy ściennie i dachowe. Te drugie tworzą obszerne połączenie o wielkości 12 x 2 metry, a dzięki wbudowanym w dachy świetlikom zapewniony jest dostęp do światła dziennego. Bryła budynku została odsunięta od ulicy i otoczona zielenią – tu licznie pojawiły się rzeźby i akcenty małej architektury (najbardziej znana jest fontanna Jagusia). W konstrukcji wykorzystano elementy wielkogabarytowych belek podsuwnicowych, dzięki którym zachowana zostaje otwartość planu oraz jego możliwość łatwej i dowolnej adaptacji. Ważnym było dostosowywanie środowiska pracy do coraz to nowych wymogów technologicznych.

Hutmen to brutalnie efektowna forma surowych i prostych elewacji z betonu i szkła.

Chyba za to można lubić ten budynek.

26? 27? I'm never sure. A 30-second glance from a tram sliding along the tracks on Grabiszyńska Street is hardly enough to focus and count all the teeth on Hutmen's façade. This building, located at Grabiszyńska 241, houses the non-ferrous metal processing plant established in 1918. At first, the plant manufactured bearing alloys, tin-lead solder, printing alloys and bronze – back in that time, the plant operated under the German name Schaefer & Schael. During the war, the complex was heavily damaged, which prompted numerous overhauls, extensions and modernisations later on. The most intensive period of expansion took place in 1968–1972, when new stamping shop and drawing mill were added to the complex, along with continuous casting and tool halls.

The end of the 1960s and the 1970s were a true heyday for industry in Wrocław, marked by the development of the main character of this story – Hutmen; however, we can't forget about the other plants of the so-called Big Five: Pafawag, Dolmel, Fadroma and Elwro, where the first Polish office calculator was made during this development tide.

But let's go back to Hutmen. A saw-shaped enclosure for an industrialised process – that's what one could say about the 325-metre-long, single-story main hall building designed and built between 1964 and 1970 by architect Jerzy Surma, who worked for the Industrial Construction Design Studio [pl. Biuro Projektów Budownictwa Przemysłowego]. The building is 60 metres wide, which makes it easy to calculate that the area of the whole hall is equivalent to three football fields (about 20 000 m² in total). The building was intended to become a showcase of the rapidly developing industrial city of Wrocław.

Hutmen was managed by interesting people – one of whom is Director Aleksander Sałaga, who gave the factory's internal alleys peculiar names, such as the Bold Initiatives Square, Realised Dreams Street or Job Well Done Square. What is more, he actively focused on implementing the *Programme for the Improvement of the Culture of Joint Work in the Company*. It is said that there were aquariums with exotic fish in the halls, and in the alleys between buildings, one could encounter llamas and ponies. *“Your workplace is a testament to your culture”* – wrote the plant's chief artist, a full-time dental technician. This mission entailed the organisation of Hutmen Sundays – lavishly celebrated events attended both by the Hutmen employees with their families and the residents of Wrocław, which enabled them to see the work in the factory from behind the scenes, as well as watch the production process itself. Sunday meetings were often accompanied by concerts – some claim that Skaldowie performed there.

Steel structure laid out on an orthogonal grid, saw-tooth roofs. Prefabricated wall and roof elements. The latter are rather large, their dimensions are 12 by 2 metres. Thanks to skylights built into the roof, the interior is lit by natural light. The body of the building was moved away from the street and surrounded by greenery, with numerous sculptures and elements of small architecture scattered around – the most famous being the Jagusia fountain. The structure uses elements of large crane girders, which ensured open plan, offering easy adaptation to any purposes, since one of key requirements was to adapt the working environments to new technologies.

Hutmen is a brutally impressive form of raw and simple concrete and glass façades.

I guess you can like this building for that.

CZARNY WROCLAW BLACK WROCLAW

Joanna Plizga

architektka, ilustratorka i plakacistka. Rysuje we Wrocławiu. #CzarnyWroclaw to jej autorska seria czarno-białych plakatów ilustrujących i omawiających ważnych reprezentantów wrocławskiej architektury.

architect, illustrator and poster designer, who draws in Wrocław. #BlackWroclaw is her original series of black and white posters illustrating and discussing important representatives of Wrocław's architecture

[f JoannaPlizga](#)

[i joannaplizga](#)

Plakaty autorki dostępne są stacjonarnie we Wrocławiu
📍 Projekt Rośliny, ul. Świętokrzyska 40b
lub w sklepie internetowym [Pakamera](#).

The author's posters are available in Wrocław
📍 Projekt Rośliny, Świętokrzyska 40b
or in [Pakamera](#) online store.

DOBRE DUCHY TRÓJKĄTA

THE GOOD SPIRITS OF THE TRIANGLE

Przez ostatnie półtora roku gospodynią **Pracowni Komuny Paryskiej 45** zlokalizowanej na **Przedmieściu Oławskim** była **Natalia Gołubowska**, która poprzez cykl spotkań i zajęć postanowiła przywrócić „modę na Trójkąt”. Jednym z efektów działań z mieszkańcami osiedla jest kolekcja kostiumów stworzona na warsztatach współprowadzonych ze scenografką i kostiumografką **Julitą Goździk**.

Uczestniczki zajęć, mając na uwadze recyklingowe podejście do sztuki i projektowania, podczas tworzenia strojów skupiały się na kreatywnym przetworzeniu odpadów – czerpały z dawnych i współczesnych technik powtórnego użycia materiałów: tkanin, tworzyw sztucznych i przedmiotów codziennego użytku. Wykorzystując moc wyobraźni, nadały im nowe formy, a dodatkowo kostiumy reprezentują różne cechy osiedla. Poznajcie dobre duchy Trójkąta!

For the past year and a half, the **Komuny Paryskiej 45 Workshop** in **Przedmieście Oławskie** district was run by **Natalia Gołubowska**, who decided to make the **Triangle** (common name of district) fashionable again through a series of meetings and workshops. One of the outcomes of the activities with the residents of the estate is a collection of costumes created during workshops, which were co-hosted by stage and costume designer **Julita Goździk**.

With a recycling approach to art and design in mind, the participants focused on creative reuse of waste while making the costumes – they drew inspiration from both ancient and contemporary material reuse techniques, giving new life to textiles, plastics and everyday objects. Using the power of imagination, they created new forms, making costumes that represent different features and characteristics of the district. Meet the good spirits of the Triangle!

Zebrała / Collected by: **Natalia Gołubowska**

Zdjęcia / Photo: **Wojciech Chrubasik**

Rewolucyjny duch młodego pokolenia inspirowany miejskim charakterem osiedla. Stworzony ze skrawków materiału, starych spodni i różnego rodzaju folii urozmaicony jest trójkątnymi wzorami, które odnoszą się do kształtu i potocznej nazwy tej części miasta.

The revolutionary spirit of the younger generation inspired by the urban character of the estate. Created from scraps of cloth, old trousers and various types of foil, decorated with triangle patterns, which refer to the shape and common name of the district.

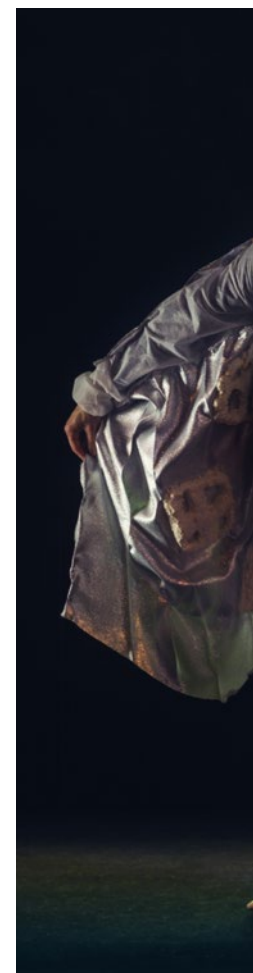
Autorka / Author:
Aleksandra Miodowska

Stworzony ze zużytej folii, papieru i odpadów z pianki dobry duch rzeki Oławy. Wraz z pomostami i statkami zachęca mieszkańców do korzystania z jej uroków i spędzania czasu w swoim towarzystwie.

Created from used foil, paper and foam waste – meet the good spirit of the Oława River, which encourages residents to enjoy its charms and spend time in each other's company with its piers and boats.

Autorka / Author: **Barbara Ornatowska**

Wyraziste barwy połączone z czernią, przerysowane dłonie z czerwonych rurek, sukienka ze srebrnej folii i długi warkocz ciągnący się uliczkami osiedla – świetlista postać z mrocznymi elementami to tajemniczy duch wyjątkowego klimatu Przedmieścia Oławskiego.

Vivid colours combined with black, exaggerated hands made of red tubes, a dress made of silver foil and a long braid stretching along the streets of the estate – this luminous figure with dark elements is the mysterious spirit of the unique atmosphere of Przedmieście Oławskie.

Autorki / Authors:
Karolina Kamińska, Milena Mordarska

Kakofonia liter, słów, komunikatów – ten duch inspirowany jest natłokiem informacji, atakujących z szyldów reklamowych haseł i komentarzy pozostawianych na podwórkach czy w bramach. Postać ma dwa wymiary: świata zewnętrznego i tego wewnątrz nas. Narodziła się z liter i nie zawsze zrozumiałego języka.

A cacophony of letters, words, messages - this spirit is inspired by the abundance of information, slogans attacking from advertising billboards and comments left in yards and gates. The figure has two dimensions – corresponding to the outside world and another world within ourselves. It was born of letters and a language that is not always understandable.

Autorka / Author: Natalia Gołubowska

Roślinna postać wyrażająca tęsknotę za większą ilością zieleni na osiedlu. Zaopatrzona w płaszcz z folii bąbelkowej i zielonej siatki, ozdobiona jest kwiatami stworzonymi z kolorowych skrawków. Jej uzupełnieniem jest gniazdo z wytęsknieniem czekające na nowego mieszkańca.

A plant figure, which expresses a longing for more greenery in the estate. Dressed in a coat made of bubble wrap and green mesh, it is decorated with flowers made of colourful scraps. In addition, it has a nest – waiting for a new resident.

Autorka / Author: Anna Wiłkowska

Duch inspirowany dwoistą naturą Przedmieścia: zakurzona, dawna elegancja połączona z szarością i brakiem zieleni. Stoi w rozkroku między dwoma światami i jest symbolem zmian, które obecnie zachodzą na osiedlu.

A spirit inspired by the dual nature of Przedmieście Oławskie – dusty, old-world elegance combined with shades of grey and a lack of greenery. It stands between two worlds as a symbol of the changes, which take place there as of now.

Autorka / Author:
Maria Smolarek

Zadaniem tego ducha jest strzeżenie czystości i pochłanianie całej brudnej piany rzek. Tuż przed świtem, spacerując w pobliżu Oławy, można usłyszeć jego ostrzegawcze pohukiwania, które ma odwozić od śmiecenia.

This spirit's task is to guard the cleanliness of the river and to absorb all the dirty foam. Just before dawn, when you take a stroll near Oława River, you can hear its warning hoots that discourage you from littering.

Autorka / Author: Julita Goździk

Ekoleksykon kulturalnego człowieka

smog

m III, D. -u «mieszanka dymu i mgły (zjawisko charakterystyczne dla dużych miast)»

<ang. smog; skrzyżowanie wyrazów smoke = dym i fog = mgła>*

Bez jedzenia jesteśmy w stanie przeżyć ponoc nawet przez miesiąc. Bez wody – kilka dni. Bez powietrza – parę minut (co i tak jest dość niebezpiecznym rekordem). Gdy atmosfera w mieście dosłownie gęstnieje, a przystanki informują o niekorzystnej, złej lub krytycznej jakości powietrza, nie mamy możliwości jego szybkiej wymiany na czystsze. Lepiej więc z góry uniknąć takiej sytuacji i potraktować smog jako palący problem do rozwiązania.

Smog jest dosłownie problemem palącym, bo jego główną przyczyną jest palenie w domowych piecach. Samochody i fabryki dokładają swoje, ale przepis na „polski smog” od lat się nie zmienia: **kiepskie paliwo** (węgiel, drewno, śmieci) wrzucamy **do kiepskich pieców** (nie bez powodu zwanych kopciuchami) **w kiepsko docieplonych budynkach**, do ogrzania których potrzebujemy mnóstwo opału. Gdy robi się zimno i bezwietrznie, piece i kominki zaczynają pracować pełną parą, a efektem tej receptury są wiszące w powietrzu pyły oraz przenoszone przez nie toksyczne substancje, na czele z rakotwórczym benzo(a)pirenem. Tych drobinek nie zobaczymy gołym okiem, bo są setki razy mniejsze od ziarenek piasku (dym z komina – choćby najczarniejszy – nie jest smogiem). Nie wyczujemy ich też nosem, bo nie mają zapachu (smród, który często błędnie uznaje się za smog, to po prostu związki siarki, które mogą zwiastować kłopoty). Gdy pyłów jest dużo, tworzą w powietrzu gęstą zawiesinę, która wyglądem nie różni się od mgły i zalega w mieście do momentu, gdy coś jej nie przewieje lub nie przemycie.

Smog jest dosłownie problemem palącym, bo jego główną przyczyną jest palenie w domowych piecach.

Za korzystanie z takiej atmosfery płacimy zdrowiem, czasami nawet życiem. Smog powoduje choroby serca i układu krwionośnego, złośliwe guzy, przewlekłe zapalenia dróg oddechowych, alergie, uszkodzenia płodu, a nawet kłopoty ze zdrowiem psychicznym, koncentracją i pamięcią. Jakby tego było mało, smog jest także sprzymierzeńcem różnych patogenów, w tym **koronawirusa**, bo ułatwia ich przenoszenie się. W sposób szczególnie na konsekwencje zanieczyszczeń powietrza narażone są **dzieci, osoby starsze i chore oraz kobiety w ciąży**. Rocznie z powodu tej receptury w naszym

kraju umiera przedwcześnie ok. 45–50 tysięcy osób, z czego około trzy tysiące na Dolnym Śląsku i tysiąc w samym Wrocławiu. Prowadzone na całym świecie od kilkadziesiąt lat badania naukowe nie pozostawiają wątpliwości: gdyby nie smog, ludzie na niego narażeni mogliby żyć dłużej.

Skąd czerpać wiarygodne informacje o jakości powietrza w mieście, skoro smogu właściwie nie widać i nie czuć? Najlepszym źródłem są pomiary prowadzone przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (**GIOS**) i jego wojewódzkie oddziały (**WIOS**). W oparciu o nie Wrocław tworzy komunikaty na swoich stronach internetowych oraz na przystankach.

Oczywiście aplikacje nie pokażą nam, jak wygląda sytuacja na poszczególnych osiedlach, ale bez wątplenia pozwolą się zorientować, że smog jest już u bram. Mamy wtedy szanse przynajmniej **zminimalizować zagrożenie**, zwłaszcza wśród osób z grup najbardziej narażonych. W czasie alarmu smogowego nie wychodzimy na zewnątrz, nie wietrzymy pomieszczeń, a już na pewno nie korzystamy z kominka (jest to zresztą w tej sytuacji zakazane). Jeśli mamy możliwość, to korzystamy z oczyszczacza (stacjonarnego albo w formie filtra HEPA w wentylacji mechanicznej lokalu).

Smog to problem społeczny i systemowy. I jako taki wymaga solidarności społecznej oraz odpowiednich rozwiązań finansowych, prawnych i edukacyjnych.

To oczywiście działania doraźne. Żeby uporać się z palącym problemem na dobre, musimy docieplić nasze budynki, wyeliminować z rynku i z naszych domów najgorszy opał oraz oczywiście **zlikwidować kopciuchy**. Smog to problem społeczny i systemowy. I jako taki wymaga solidarności społecznej oraz odpowiednich rozwiązań finansowych, prawnych i edukacyjnych. Właśnie dlatego zrodził się w Polsce ruch antysmogowy – społeczna, pozapartyjna inicjatywa, która pod szyldem **Polskiego Alarmu Smogowego** oraz lokalnych „alarmów” (takich jak **Dolnośląski Alarm Smogowy**) zabiega o rozwiązania w rodzaju dotacji (rządowy program „Czyste powietrze”, wrocławski „Zmień piec”) czy zmian w prawie (uchwały antysmogowe).

W przypadku Wrocławia uchwały antysmogowe wprowadzają szereg różnych rozwiązań. Już dziś obowiązuje całkowity zakaz spalania miału, mułu, węgla brunatnego i wilgotnego drewna oraz zakaz korzystania z kominków, jeśli nie mają elektrofiltra i nie są głównym źródłem ogrzewania. W 2024 roku (za trzy lata!) wejdzie w życie zakaz korzystania z kopciuchów, a **w 2028 roku we Wrocławiu nie będzie można już palić ani węglem, ani drewnem**.

Oczywiście uchwały to dopiero początek zmagania i jedno z narzędzi zmiany. Jeśli chcemy oddychać czystszy powietrzem, musimy się nawzajem edukować. Wiele osób wciąż nie zdaje sobie sprawy z powagi sytuacji. Warto więc zwracać uwagę, przypominać o obowiązującym prawie czy dotacjach, ale też reagować stanowczo, gdy ktoś zatruwa naszą wspólną atmosferę mimo zwrócenia uwagi. Wspólnymi siłami możemy rozwiązać ten palący problem.

Arkadiusz Wierzbą

współpracownik Fundacji EkoRozwoju i Stowarzyszenia Ekologicznego EKO-UNIA przy projektach związanych m.in. z problematyką zmian klimatu i jakości powietrza. Absolwent Szkoły Trenerów Umiejętności Interpersonalnych oraz licznych kursów i warsztatów przygotowujących do roli edukatora, trenera i kampaniera. Edukator w EkoCentrum Wrocław. Działacz Dolnośląskiego Alarmu Smogowego.

* za: „Słownik języka polskiego” pod red. W. Doroszewskiego

Eco-glossary of a cultured person

We can survive for as long as a month without food. The lack of water will kill us within days. Without air, we'd be done for in a couple of minutes – which is a pretty disturbing record in itself. When the atmosphere in the city thickens – quite literally, and the bus stop signage warns people about unfavourable, bad or critical air quality, we have no way to quickly replace it with cleaner air. That is why it is generally better to avoid such a situation altogether and treat smog as a burning problem to be solved as soon as possible.

”
It is generally better to treat smog as a burning problem in the most literal sense – it is caused by the fuel we burn in our home furnaces.

A burning problem in the most literal sense – it is caused by the fuel we burn in our home furnaces. Cars and factories add to it, but the recipe for Polish smog has not changed for years – we throw **poor-quality fuel** (coal, wood, trash) into **poor-quality stoves** (they are not called soot-spewers for no reason) installed in **poorly insulated buildings**, which require a lot of fuel to heat. When the weather gets cold and windless, stoves and fireplaces start working at full steam – as a result, we get both particulate matter and all kinds of toxic substances, all topped off with the carcinogenic benzo[a]pyrene. You cannot see these particles with the naked eye – they are hundreds of times smaller than grains of sand. Keep in mind that smoke from a chimney – even the sootiest one – is not the same thing as smog. You also can't smell them – they don't have an odour to them. The smell which is often mistakenly thought of as smog, is caused by sulphur compounds, which can however spell trouble. When there is a lot of these particles in the air, they form a thick suspension, which at the first glance looks like fog – but unlike fog, it lingers in the city until something blows or washes it away.

We pay for the dubious privilege of enjoying breathing this air with our health, sometimes even with our lives. Smog causes heart and circulatory diseases, malignant tumours, chronic respiratory infections, allergies, foetal damage, even problems with mental health, focus, and memory. As if that were not enough, smog can also be conducive to a variety of pathogens, including the **coronavirus** – it simply facilitates their transmission. **Children, the elderly, the sick, and pregnant women** are particularly vulnerable to the consequences of air pollution. This cocktail of pollution causes 45,000 to 50,000 people to die prematurely in Poland, including about 3,000 in Lower Silesia and a thousand in Wrocław alone. Scientific research conducted all over the world for several decades leaves no doubt – if it were not for smog, people exposed to it could live longer.

Where to get reliable information about the air quality in the city, if you can't actually see or smell smog? The best source of information are measurements carried out by the Chief Inspectorate for Environmental Protection (**GIOS**) and its regional branches (**WIOŚ**). In fact, the messages displayed on Wrocław's websites and at bus stops come from there.

smog

/smæg / noun [U] air pollution in a city that is a mixture of smoke, gases, and chemicals*

Of course, the apps won't tell you what's the situation like in individual neighbourhoods, but they will undoubtedly let you know when smog is at the gates. Then you have a chance to at least **minimise the risks**, especially for the members of the most vulnerable groups. When there is a smog alert, avoid going outside, airing your home and certainly do not use your fireplace – which is not allowed, anyway. If you have the opportunity, use a stand-alone air purifier or a HEPA filter in the mechanical ventilation of the place you are in.

These are, of course, just band-aids that will not solve the problem. In order to deal with this burning issue for good, we need to insulate our buildings, eliminate the worst fuels from the market and from our homes, and, of course, do away with the **old and obsolete furnaces**. Smog is a social and systemic problem, and as such, it requires social solidarity and appropriate financial, legal and educational solutions. This is why an anti-smog movement was born in Poland – a social initiative above the political divide, led by the Polish Smog Alert and local branches (such as the **Lower Silesian Smog Alert**) seeks solutions such as subsidies (the government's „Clean Air” programme or the local “Replace Your Furnace” campaign) as well as changes in the law (anti-smog resolutions).

”
Smog is a social and systemic problem, and as such, it requires social solidarity and appropriate financial, legal and educational solutions.

In the case of Wrocław, anti-smog resolutions introduce a number of varied solutions. There is already a total ban on burning coal dust, silt, lignite and damp wood, as well as a ban on using fireplaces unless they have an electrostatic precipitator and are the main source of heating. In 2024 (in three years!) the ban on using fossil fuels will come into force, and **in 2028 residents of Wrocław will no longer be able to burn coal or wood in their furnaces**.

Of course, resolutions are just the beginning of the fight and only one of the tools for change. If we want to breathe cleaner air, we need to educate each other. Many people still do not realise the gravity of the situation. We have to pay attention, remind people about the laws and subsidies – but we also have to take a firm stance against those who pollute our air despite our protests. We can solve this problem together.

Arkadiusz Wierzbza

associate of the [EcoDevelopment Foundation](#) and [EKO-UNIA](#) Ecological Association, dealing with projects related to climate change and air quality. Graduate of the Interpersonal Skills Trainers' School and numerous courses and workshops preparing for the role of an educator, coach and campaigner. Educator at EkoCentrum Wrocław. Activist of the Lower Silesian Smog Alert.

* source: Cambridge English Dictionary

**ZMIENŃ
PIEC**

Ostatni rok najwyższych dopłat

Brzydki UGLY WROCŁAW

Wrocław

phot. Krzysiek Stęplowski

This time around, we are going to take a look at the “ugly” side of Wrocław from a slightly different perspective. An analogue, grainy and black-and-white one. The culprit today is the small Soviet Вилия (Vilia) camera – one of the more than two million, which somehow ended up in my hands. Borrowed and rarely used before, it barely inspired any confidence. I was not sure whether it would work, and – even if it would – whether it would be any good. I was already well-aware of the rumours concerning this camera’s propensity for multiple exposure – superimposing photographs on top of each other.

Personally, I love unknowns like this. Basically, the more whimsical the camera or film, the better, since this gives me this funny feeling that I am not the only one taking the pictures. We take them together with Vilia, who can always add something of its own.

That’s what happened this time – Vilia decided to (successfully, I might add) sabotage my efforts. The photographic effects of this analogue walk mostly went to the bin; however, we managed to get some decent shots that I can share with you. Come with me to the well-known surroundings of Grunwaldzki Square and near the monument in the Grabiszyński Park.

Tym razem na „brzydki” Wrocław spojrzemy nieco inaczej. Będzie analogowo, ziarniście i czarno-biało. Sprawcą zamieszania jest mały radziecki aparat Вилия (Vilia). Jeden z ponad dwóch milionów wyprodukowanych egzemplarzy trafił niedawno w moje ręce. Pożyczony, używany rzadko, nie dawał żadnej gwarancji: ani że zadziała, ani że robi to z efektem. Chodziły słuchy, że ten konkretny model specjalizuje się w tzw. wielokrotnej ekspozycji, czyli nakłada zdjęcia na siebie.

Osobiście uwielbiam takie niewiadome. W zasadzie im bardziej kapryśny analog lub klisza, tym lepiej. Mam wówczas zabawne poczucie, że zdjęć nie robię tylko ja. Robimy je razem, wspólnie z Vilią, która zawsze może dorzucić coś od siebie.

Tak było oczywiście tym razem: Vilia postanowiła skutecznie sabotować moje starania. Efekty analogowego spaceru – jak to często bywa – w większości nadawały się do kosza. Udało nam się jednak zrobić kilka ujęć, którymi mogę się podzielić. Zapraszam więc w dobrze znane okolice Placu Grunwaldzkiego, i w pobliże pomnika przy Parku Grabiszyńskim.

Podczas gdy wy czytacie ten artykuł, ja chodzę już z kolejnymi ciekawymi urządzeniami – być może w jednym z następnych odcinków „Brzydkiego...” zobaczycie Wrocław widziany okiem najmniejszej lustrzanki świata oraz... mikroaparatu detektywistycznego z końca lat 70. To dopiero niewiadoma!

While you are reading this article, I’m exploring the city with other interesting devices. Perhaps one day, in one of the future editions of *Ugly Wrocław* you will have the opportunity to see the city through the lens of the smallest SLR camera in the world and... a detective microcamera from the late 1970s!

Krzysiek Stęplowski

 [BrzydkiWrocław](#)

#wspieramyartystow
#dokumentujemyoff

[OFF].REC

Institut im. Jerzego Grotowskiego
ogłasza program wsparcia dla niezależnych
artystów i teatrów, którego celem jest
stworzenie dokumentacji filmowej, fotograficznej
oraz materiałów promocyjnych spektaklu.

● Zgłoszenia są przyjmowane do 30 czerwca 2021,
a wybrane spektakle będą czasowo dostępne
na kanałach Instytutu

FOT. NATALIA KASANOW PROJ. BARBARA KACZMAREK

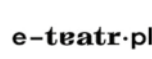
ORGANIZATOR

PARTNERZY

PATRONI
MEDIALNI

KRZYŻÓWKA KWIATOWA

Jak mawia najstojniejszy ogrodnik i florysta z Wrocławia Filip Marek (zwany **Panem Kwiciarzem**): tylko rośliny nas ocalą! Z okazji marcowego spotkania **Akademii Miejskiego Ogrodnika** pod tym właśnie tytułem przygotował dla was krzyżówkę. Litery z zaznaczonych pól utworzą hasło.

PIONOWO

- dawna nazwa sztuki układania kwiatów
- roślina jednoroczne zdobiąca skrzynki balkonowe lub miejskie kwietniki; symbol meksykańskiego święta śmierci Día de Muertos
- wody kwiatowe zwane też kwiatowymi destylatami; używane przez panie dbające o urodę
- gatunek popularnej ogrodowej trawy ozdobnej (może być cukrowy lub chiński)
- popularna roślina doniczkowa kwitnąca na pomarańczowo; miała ją we włosach jedna z bohaterek piosenki Violetty Villas

POZIOMO

- tradycyjna metoda układania kwiatów w Japonii – jej style to m.in. rikka, moribana lub heika
- piękna roślina dwuletnia, mająca kiedyś ogromne zastosowanie w medycynie (głównie kardiologii); ulubiony kwiat Pana Kwiciarza
- rodzina roślin słynąca ze swoich efektownych kwiatów i egzotycznego pochodzenia; należy do niej roślina, z której wytwarza się pięknie pachnącą wanilię
- dotychczasowy do podłoża roślin doniczkowych, wyglądem przypominający styropian (ma postać białych kuleczek)

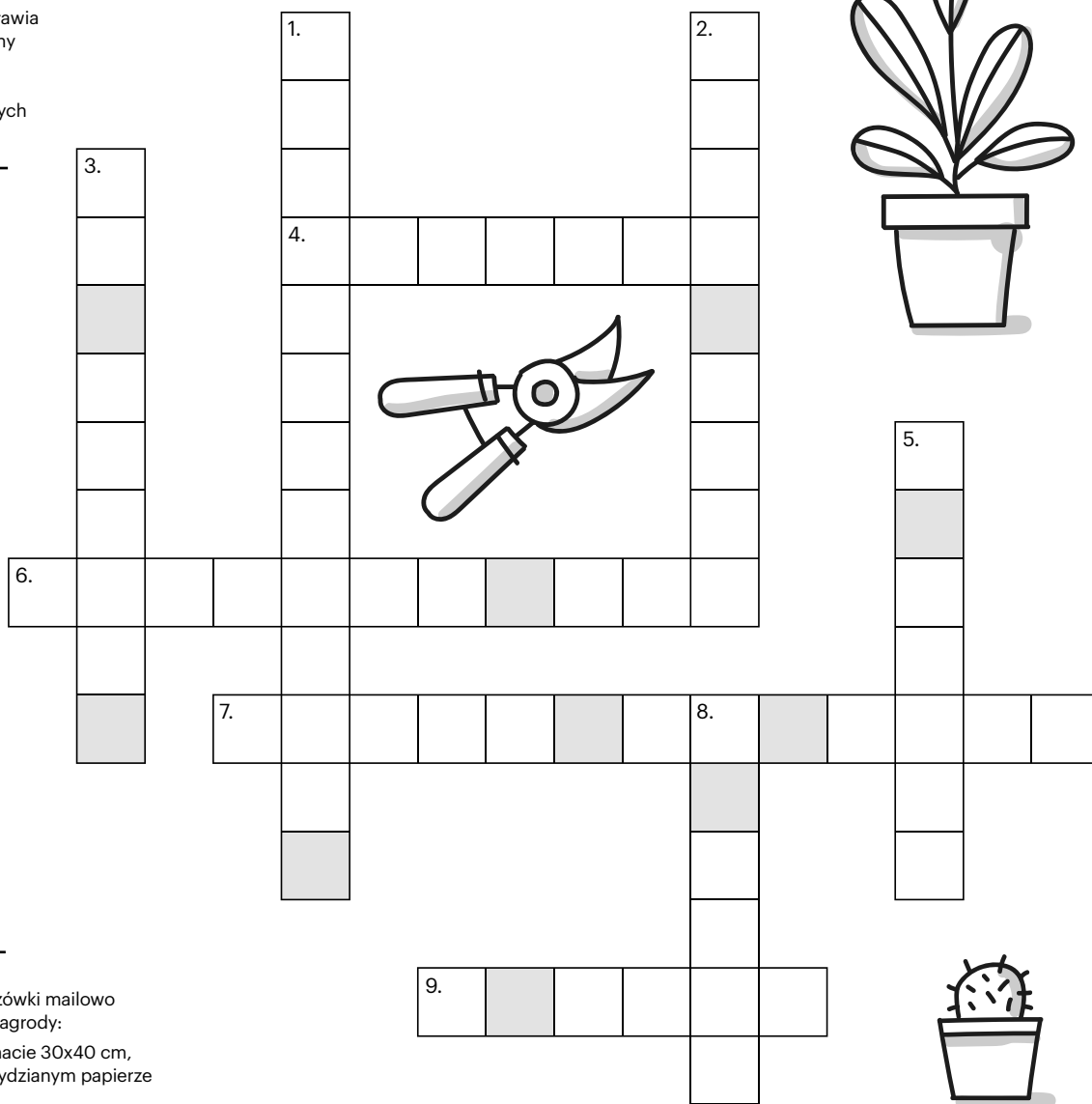
Na 6 osób, które prześlą poprawne rozwiązanie krzyżówki mailowo na adres niezbednik@strefakultury.pl, będą czekać nagrody:

- 3 plakaty „Hutmen” autorstwa **Joanny Plizgi** w formacie 30x40 cm, drukowane na ekologicznym, niepowlekanym, kukurydzianym papierze Crush Corn 250g (→ więcej na str. 12–13)

oraz unikatowe gadżety z **Pracowni Komuny Paryskiej 45**:

- 2 saszetki powstałe podczas warsztatów „Modna niedziela”
- 1 płyta winylowa „Trójkąt? W modzie” z utworami Chóru na Trójkącie.

Regulamin konkursu znajduje się na stronie: www.strefakultury.pl/niezbednik-marzec2021-konkurs

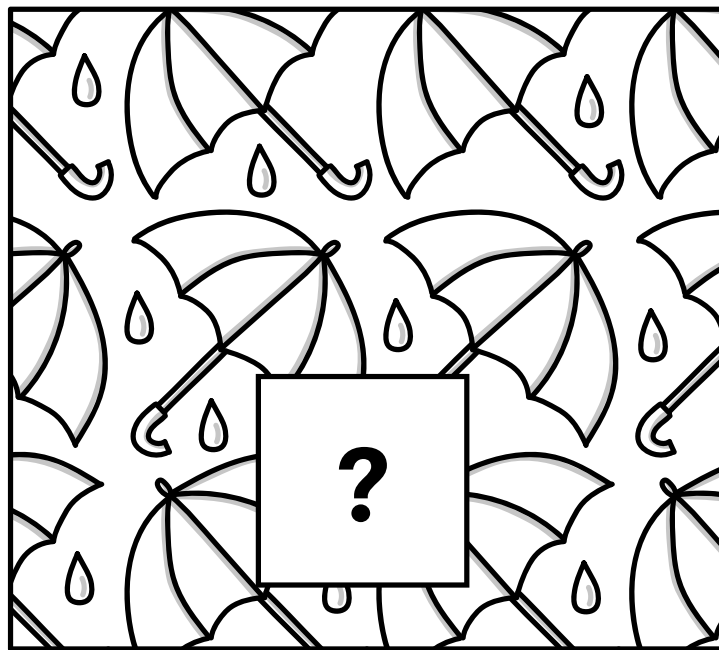
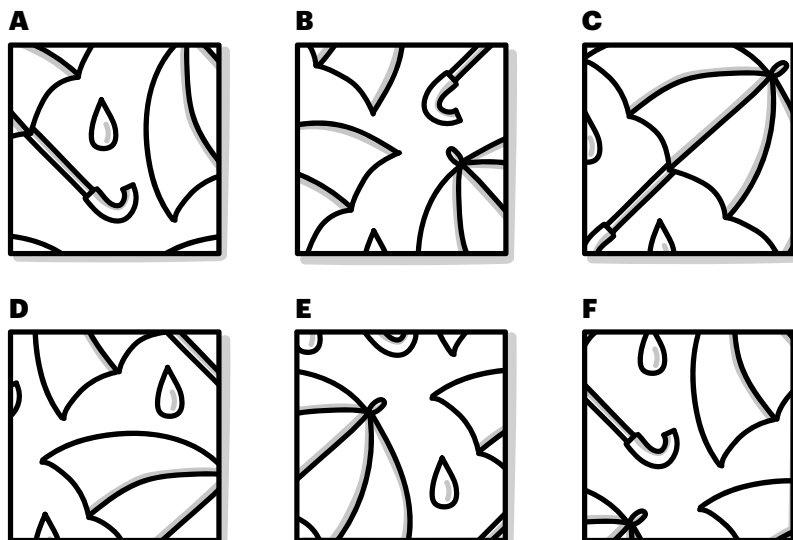

HASŁO:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

DOPASUJ FRAGMENT

Przysłowia o marcu mówią wiele: że jak „...zielony to niedobre plony”; że „słońce marcowe owocom niezdrowe”. Według tego najpopularniejszego „w marcu jak w garncu”, dlatego lepiej mieć ze sobą parasol. A propos! Autorce tego obrazka deszcz zamoczył pewien fragment. Który z wycinków pasuje w brakujące miejsce?

visual arts

sztuki wizualne

19.11–28.03**„Akces i zwrot” – wystawa VI Konkursu Najlepszych Dyplomów Sztuki Mediów***Access and return – an exhibition of the 6th Best Media Arts Graduation Projects Competition*Centrum Sztuki WRO / WRO Art Center, ul. Widok 7
wt.–pt. / Tue.–Fri. 11:00–14:00, 16:00–18:00

To już szósta edycja rozwijającego się co roku Konkursu Najlepszych Dyplomów Sztuki Mediów – prezentacji najlepszych dyplomów licencjackich i magisterskich zrealizowanych na publicznych uczelniach artystycznych w Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Łodzi, Poznaniu, Szczecinie, Warszawie i Wrocławiu. W dotychczasowej, 5-letniej historii konkursu spośród najlepszych dyplomów znalazły się zarówno instalacje wideo, animacje komputerowe, ingerencje w mediach społecznościowych, projekty interaktywne i generatywne, koncerty audio-wizualne, realizacje z pogranicza bioartu i sieci neuronowych, a także działania podejmowane z estetyką cosplay i konwencjami świata gier komputerowych. Tym razem spektrum gatunkowe zostaje poszerzone o realizacje VR, 360° czy wykorzystujące AI.

Dodatkowy język: angielski

Organizatorzy: Centrum Sztuki WRO, Akademia Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu

www.wrocenter.pl

Wstęp wolny

This is already the sixth edition of the annually developing Competition for the Best Media Art Diploma – a presentation of the best undergraduate and master's degrees realized at public art universities in Gdansk, Katowice, Cracow, Lodz, Poznan, Szczecin, Warsaw and Wrocław. Video installations, computer animations, interference in social media, interactive and generative projects, audiovisual concerts, realizations on the border of bioart and neural networks, as well as actions taken with the aesthetics of cosplay and conventions of the world of computer games. This time the spectrum of the genres will be extended with VR, 360° and AI-based projects.

Additional language: English / Organisers: WRO Art Center, The Eugeniusz Geppert Academy of Art and Design / Free entrance

1.01–31.12**„Rówieśnicy Niepodległej” – wirtualna wystawa***Peers of the Independent – a virtual exhibition*online via www.rowiesnicyniepodleglej.org

Życie w cieniu wojny, obraz XX w. w oczach „zwykłego” człowieka, najważniejsze wydarzenia, osiągnięcia, definicja wolności i niepodległości – to wszystko znajdziecie na wirtualnej wystawie „Rówieśnicy Niepodległej”. Ekspozycja powstała ze wspomnień Rówieśników Niepodległej, zdjęć, dokumentów i pamiątek. Wielowątkowa opowieść o dzieciństwie i młodości w dwudziestoleciu międzywojennym, doświadczeniach II wojny światowej, życiu po wojnie i w czasach komunizmu to fascynujący głos pokazujący historię XX wieku.

Organizator: Centrum Historii Zajezdnia

www.zajezdnia.org

Udział bezpłatny

Life in the shadow of war, the image of the 20th century in the eyes of ordinary people, the most important events, achievements, the definition of freedom and independence – all this can be found in the *Peers of the Independent* exhibition. The display was made on the basis of memories of the Peers of the Independent – photographs, documents and memorabilia. As a result, a multifaceted narrative about childhood and youth in the interwar period, the experiences of World War II, life after the war and under the communist regime was created as a fascinating voice, highlighting the history of the 20th century.

Organiser: Depot History Centre / Free participation

29.01–10.04**„Wszystko się przyda” – wystawa prac Kaliny Bańki***Everything will come in handy – an exhibition of works by Kalina Bańka*galeria SiC! BWA Wrocław
/ SiC! Gallery, pl. Kościuszki 9–10
pon.–pt. / Mon.–Fri. 11:00–18:00
sob. / Sat. 11:00–15:00

Po pięciu latach od pierwszej, indywidualnej wystawy w galerii SiC! BWA Wrocław ponownie gości Kalina Bańka – artystka pracująca na pograniczu projektowania szkła, grafiki i malarstwa. Podjęła ona ważki oraz bardzo aktualny temat pustki. A może raczej jej braku? Wspomniana pustka odnosi się do zjawisk społecznych i ekonomicznych – nadmiernego konsumpcjonizmu, powszechnego problemu nadmiaru informacji czy potrzeby gromadzenia.

Dodatkowy język: angielski

Organizator: BWA Wrocław

www.bwa.wroc.pl

Wstęp wolny

Five years after her first solo show, Kalina Bańka is came back to SiC! BWA Wrocław gallery. For several years the glass artist was preparing her doctorate, a degree she finally received in 2020. Looking at the present day, she deals with the important and very topical issue of emptiness. Or perhaps with its lack?

Additional language: English / Organiser: BWA Wrocław / Free entrance

30.01-27.06**„Jorcajt – czas chasydów”
– wystawa****Jorzeit: The Time of the Hasidim
– an exhibition**Muzeum Etnograficzne / Ethnographic Museum,
ul. Traugutta 111/113wt.–śr., pt.–niedz. / Tue.–Wed., Fri.–Sun. 10:00–16:00
czw. / Thu. 9:00–16:00

Wystawa fotograficzna poświęcona uroczystościom jorcajtu (rocznicy śmierci) cadyków, odbywającym się co roku w Lelowie, Leżajsku i Radomsku. Ekspozycja wzbogacona jest o fotografie z kolebki chasydyzmu na Podolu (teren dzisiejszej Ukrainy) oraz z miejscowości takich jak: Międzybóż, Braclaw i Humań, gdzie również znajdowały się znaczące ośrodki chasydyzmu. Na wystawie można prześledzić blisko 300-letnią historię ruchu chasydzkiego na terenach Rzeczypospolitej. Fotografie prezentują portrety chasydów, elementy uroczystości jorcajtowych – modlitwy, tańce, składanie karteczek z prośbami przy grobach cadyków. Częścią ekspozycji są też przykłady literatury chasydzkiej oraz kilkunastominutowy film pozwalający przenieść się na chwilę do świata, który niemal 100 lat temu zniknął z polskiego krajobrazu bezpowrotnie.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

 www.mnwr.pl Bilety: 10 PLN (normalny),
8 PLN (ulgowy), 5 PLN (grupowy)

A photographic exhibition dedicated to the celebrations of Jorcajt (anniversary of Tzadik's death), which are staged every year in Lelów, Leżajsk and Radomsko, which is further enriched by photographs taken in today's Ukraine, in localities once known as Berdyczów, Humań, Braclaw, which were also important centres of the Hasidic movement. The exhibition is based mostly on the images captured by Joanna Sidorowicz, and complemented by photographs and films made by other artists and documentalists (Dariusz Gawroński, Piotr Kras and Jerzy Sobol). The presentation is complemented by a film that allows to move for a moment to a world that almost 100 years ago disappeared from the Polish landscape.

Organiser: The National Museum in Wrocław
/ Tickets: 10 PLN (regular), 8 PLN (reduced),
5 PLN (groups)**2.02-31.05****„Zajezdnia strajkuje” – wystawa****The Depot is on strike – an exhibition**Centrum Historii Zajezdnia
/ Depot History Centre, ul. Grabiszyńska 184wt.–śr. / Tue.–Wed. 9:00–17:00
czw. / Thu. 10:00–17:00
pt.–niedz. / Fri.–Sun. 10:00–18:00

Multimedialny performance, nowoczesna animacja, a jednocześnie poruszająca opowieść, która przeniesie was do gorącego Sierpnia '80 r. i ogarniętego strajkiem Wrocławia. „Zajezdnia strajkuje” to wystawa historyczna jakiej do tej pory nie było. W projekt zaangażowano gwiazdy polskiego kina, m.in. Rafała Zawieruchę, Krzysztofa Czeczotę, Annę Próchniak czy Kazimierza Kaczora. Wraz z nimi przeniesiecie się do zajezdni autobusowej i zanurzycie się w historię, która zmieniła Wrocław.

Dodatkowy język: angielski

Organizator: Centrum Historii Zajezdnia

 www.zajezdnia.org Bilety: 10 PLN (normalny), 5 PLN (ulgowy)
Zapisy: wystawa@zajezdnia.org

A multimedia performance, modern animation, and at the same time a moving story that will take us to the hot August '80 and Wrocław engulfed by strike. *Depot is on strike* is a historical exhibition that has not been held so far. Polish cinema stars were involved in the project, including Rafał Zawierucha, Krzysztof Czeczot, Anna Próchniak and Kazimierz Kaczor. Together with them, you will move to the bus depot and immerse yourselves in the history that changed Wrocław.

Additional language: English / Organiser: Depot
History Centre / Tickets: 10 PLN (regular), 5 PLN
(reduced) / Registration: wystawa@zajezdnia.org**10.02-13.03****Scena Artystyczna 20. MFF
Nowe Horyzonty: „Biuro Wysp
Znalezionych” – wystawa****Artistic Scene of the 20th New
Horizons IFF: Bureau of Found
Islands – an exhibition**galeria Studio BWA Wrocław, podwórko Ruska 46
/ Studio Gallery, Ruska 46 backyardśr.–czw. / Wed.–Thu. 14:00–18:00
pt. / Fri. 12:00–19:00
sob. / Sat. 12:00–16:00

Wystawa jest archipelagiem wysp. Każda wyspa jest wymyślona, a jednak istnieje. Każda jest osobnym miejscem w galerii. Żadna nie jest bezludna, ale każda została stworzona przez jedną osobę i tylko jedną osobę naraz może pomieścić. Do stworzenia projektów wysp, ich topografii i geologii zaproszone zostały artystki i artyści, ludzie filmu i różnych dyscyplin sztuk wizualnych. Każdej z osób zaproszonych do wymyślenia wyspy zadano pytanie, które jest parafrazą kwestii: co zabrałbyś ze sobą na bezludną wyspę? W tym wypadku chodzi jednak nie tyle o zabieranie, lecz pozostawienie czegoś na wyspie.

Dodatkowy język: angielski

Organizator: BWA Wrocław

 www.bwa.wroc.pl Wstęp wolny

The exhibition constitutes an archipelago of islands. Each island is fictional, and yet exists. Each has its own place in the gallery. These are not desert islands, and yet each was created by a single individual, and it may only have one inhabitant. Artists, film makers, and representatives of various visual disciplines were invited to help design the islands, their topography and geology. Each of the guests invited to help design the island was asked a single question – a paraphrase of: what would you take with you to a desert island? However in this case this is not about bringing something with you, but leaving it behind on the island.

Additional language: English
/ Organiser: BWA Wrocław / Free entrance**12.02-14.03****„Rozważania w błękitach”
– wystawa prac Urszuli Ślusarczyk****Reflections in blue – an exhibition
of works by Urszula Ślusarczyk**

Mia Art Gallery, pl. Solny 11

wt.–pt. / Tue.–Fri. 12:00–18:00
sob. / Sat. 12:00–16:00

Urszula Ślusarczyk – artystka należąca do niewielkiej grupy twórców kontynuujących szlachetną linię „malarstwa materii”. Malarka komponuje ciszę. W swoich obrazach stara się, by nic nie zakłócało tej malarskiej ciszy milikowych barw. Na ekspozycji „Rozważania w błękitach” zostanie zaprezentowanych około dwudziestu jej najnowszych obrazów. Wystawa jest częścią projektu badawczego „Energie ciszy” realizowanego na Uniwersytecie Jana Kochanowskiego w Kielcach.

Dodatkowy język: angielski

Organizator: Mia Art Gallery

 www.miaartgallery.com Wstęp wolny

Urszula Ślusarczyk – painter belonging to a small group of artists who continue the noble line of “matter painting”. At the exhibition *Reflections in blue* you will see about twenty of the artist's latest paintings. The form of these paintings is incredibly static. It is made up of geometrised and subdued colour fields. The exhibition is part of the research project *Energies of silence* carried out at the Jan Kochanowski University in Kielce.

Additional language: English
/ Organiser: Mia Art Gallery / Free entrance**16.02-15.03****Wystawa jednego eksponatu:
„Sztanca do bicia medalu”
– wystawa****The one-exhibit exhibition:
Stamp for minting a medal
– an exhibition**Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu,
ul. Krasieńskiego 1wt.–sob. / Tue.–Sat. 10:00–15:30
niedz. / Sun. 10:00–14:30

We Wrocławiu zgromadzono liczne pamiątki po Wszechpolskiej Wystawie Filatelistycznej „Warszawa 1928”. Należą do nich: złoty medal projektu Józefa Toma (1883–1962); sztanca o bicia medalu pochodząca z Zakładu Jubilerskiego Wincentego Wabia-Wabińskiego gdzie medal był wybijany i uszlachetniany; dyplomy i plakat zaprojektowane przez artystę malarza Józefa Ryszkiewicza jr. (1888–1942) i wydrukowane w Zakładach Drukar-skich L. Bogusławskiego w Warszawie; wreszcie mosiężna odznaka dla uczestników wystawy, archiwalne dokumenty, liczne fotografie i relacje prasowe. Wszystkie można oglądać w Muzeum Poczty i Telekomunikacji w ramach wystawy czasowej.

Dodatkowy język: angielski

Organizator: Muzeum Poczty i Telekomunikacji
we Wrocławiu www.muzeum.wroclaw.pl Bilety: 10 PLN (normalny), 8 PLN (ulgowy)

Wrocław holds numerous memorabilia, all of which were collected after the Warsaw 1928 All-Polish Philatelic Exhibition, including a gold medal designed by Józef Tom (1883–1962); a stamp for minting a medal from Wincenty Wabio-Wabiński's Jewellery Studio, where the medal was minted and refined; certificates and a poster designed by the painter Józef Ryszkiewicz jr. (1888–1942) and printed at the L. Bogusławski Printing Works in Warsaw; as well as a brass badge for the exhibition's participants, archive documents, numerous photographs and press coverage. They can all be seen at the Museum of Post and Telecommunications in Wrocław as part of a temporary exhibition.

Additional language: English / **Organiser:** Museum of Post and Telecommunications / **Tickets:** 10 PLN (regular), 8 PLN (reduced)

Technologia 360° zapewnia wrażenia niemal takie jak podczas faktycznego zwiedzania Zajezdni – umożliwia dokładne rozejście się po wnętrzach czy przybliżanie eksponatów.

Dodatkowy język: angielski, ukraiński

Organizator: Centrum Historii Zajezdni

 www.zajezdnia.org

 Udział bezpłatny

You are invited for an extraordinary, virtual journey through the history. Take a look on the series of six videos around the exhibition *Wrocław 1945–2016*. During this journey you will be accompanied by our experts and guides, who will make you feel as if you were really in our museum interiors. Movies are available with Polish, English and Ukrainian subtitles.

Additional language: English, Ukrainian / **Organiser:** Depot History Centre / Free participation

17.02–16.05

„Trzy to już tłum” – wystawa
Three is a crowd – an exhibition

galeria BWA Wrocław Główny, ul. Piłsudskiego 105
śr. / Wed. 12:00–20:00
czw.–niedz. / Thu.–Sun. 12:00–18:00

Tegoroczna edycja Międzynarodowego Festiwalu Sztuki Zewnętrznej OUT OF STH we Wrocławiu obejmie tereny od Hongkongu po słowiańskie wiksy i będzie przyglądać się dziesięcym ulicom i dancefloorom, sprawdzając, jak poprzez fizyczną obecność w przestrzeni publicznej ciała wytwarzają tymczasowe wspólnoty, jak transformują starą rzeczywistość i kreują nowe warunki. Na wystawie „Trzy to już tłum” zobaczycie samochoreografujące się protesty, improwizowane tańce społeczne i odolne formy ruchowej organizacji ciała w tkance miejskiej. Od gruzińskiej rewolucji z 2018 roku, przez polityczny wymiar kultury rejdowej i queerowe aspekty klubingu, aż po mechanizmy budowania społecznej solidarności w warunkach przymusowej fizycznej izolacji i praktykowania przyjemności w sytuacji kryzysu.

Dodatkowy język: angielski

Organizator: BWA Wrocław

 www.bwa.wroc.pl

 Bilety: 8 PLN (normalny), 4 PLN (ulgowy), środy – wstęp wolny

This year's edition of the OUT OF STH International Outdoor Arts Festival in Wrocław will cover areas ranging from Hong Kong to Slavic vixas parties. It will look at modern-day streets and dance floors, examining how bodies form temporary communities through physical presence in public space, how they transform the old reality and create new conditions. The *Three is a crowd* exhibition will feature self-choreographing protests, improvised social dances and grassroots forms of kinaesthetic organization of bodies in urban fabric. From Georgia's rave revolution in 2018, through the political dimension of rave culture and queer aspects of clubbing, to the mechanisms of building social solidarity in the conditions of forced physical isolation and practising pleasure in a crisis situation.

Additional language: English / **Organiser:** BWA Wrocław / **Tickets:** 8 PLN (regular), 4 PLN (reduced), Wednesdays – free entrance

21.02–20.03

„Struktura i kolor” – wystawa
Structure and colour – an exhibition

slupy ogłoszeniowe na Starym Mieście
/ poster pillars in the Old Town

Otwarta ekspozycja obrazów malarstwa Ewy Drankowskiej. Wykorzystanie słupów ogłoszeniowych daje możliwość dotarcia do szerokiego grona odbiorców, dlatego Autorka zaprezentuje część swojej twórczości, wykorzystując nośnik wizualny w postaci plakatów miejskich, który daje szansę przechodniom zauważyć sztukę i zatrzymać się, aby jej posmakować. Plakaty-obrazy są rozwieszane w różnych miejscach Starego Miasta, nadając wystawie postać gry miejskiej. Mają zachęcić do spaceru oraz odkrywania pozostałych eksponatów.

Organizator: Metalowa Łasica Art

 [metalowa.lasica.art](https://www.facebook.com/metalowa.lasica.art)

 Wstęp wolny

Open exhibition of paintings by Ewa Drankowska. The use of advertising poles offers an opportunity to reach a wide audience, that is why the Author will present some of her works using city posters, which gives passers-by a chance to notice art and stop to experience it. Posters-paintings will be located in various locations around the Old Town, giving the exhibition the form of an urban game – they are meant to encourage you to walk around and explore the other exhibits.

Organiser: Metalowa Łasica Art / Free entrance

26.02–16.05

„BYpass. Wystawa pandemiczna”
BYpass. A pandemic exhibition

Pawilon Czterech Kopuł / Four Domes Pavilion, ul. Wystawowa 1

wt.–czw. / Tue.–Thu. 10:00–16:00

pt. / Fri. 12:00–18:00

sob.–niedz. / Sat.–Sun. 10:00–18:00

Rok 2020 pokrzyżował wiele kulturalnych planów. Zamknięte dla gości muzea serwowały sztukę „online”, czuły ogromny niedosyt i brak bezpośredniego kontaktu z widzami. Zaistniała sytuacja sprawiła, że wiele budowanych miesiącami projektów wystawienniczych musiało zostać „zamrożonych”, odłożonych na bliżej nieokreśloną przyszłość. To poczucie zawieszenia skłoniło kuratorki Pawilonu Czterech Kopuł do przyjrzenia się zbiorom własnego muzeum. I tak powstał pomysł na „BYpass. Wystawę pandemiczną”. Ekspozycję otwiera prezentacja prac Zofii Artymowskiej i Getulio Alvianiego, a zamyka – wrocławskiej malarki Janiny Żemojtel. Wśród pokazywanych artystów znajdują się m.in.: Teresa Pągowska, Jolanta Nitka-Nikt, Marek Chlanda, Zofia Woźna, Krzesława Maliszewska, Halina Chrostowska, Zofia Rydet czy Edward Hartwig.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

 www.mnwr.pl

 Bilety: 20 PLN (normalny), 15 PLN (ulgowy), 10 PLN (grupowy)

2020 has thwarted many cultural plans. Museums that were closed to visitors served art "online", while feeling emptiness and lack of direct contact with the audience. As a result, many exhibition projects that had been planned and developed for months had to be postponed, many of them indefinitely. This sense of suspension prompted the curators of the Four Domes Pavilion to look at the collections of their own museum. And that is how they came up with the idea for *BYpass. A pandemic exhibition*. The exhibition opens with a display of works by Zofia Artymowska and Getulio Alviani, and ends with works by Janina Żemojtel, a painter from Wrocław. Other artists, whose works are displayed there include Teresa Pągowska, Jolanta Nitka-Nikt, Marek Chlanda, Zofia Woźna, Krzesława Maliszewska, Halina Chrostowska, Zofia Rydet and Edward Hartwig.

Organiser: The National Museum in Wrocław / **Tickets:** 20 PLN (regular), 15 PLN (reduced), 10 PLN (groups)

26.02–31.12

„Wrocław 1945–2016”
– wirtualna wystawa

Wrocław 1945–2016 – virtual exhibition

online via YouTube (Centrum Historii Zajezdni)

Niezwykła, wirtualna podróż w czasie za pośrednictwem serii filmów, dzięki którym można posłuchać opowieści przewodników i poznać niezwykłą historię powojennego Wrocławia.

28.02-12.03

**Ceremoniał 2: „W Ukrainie”
– wystawa prac Yulii Krivich****Ceremonial 2: In Ukraine
– an exhibition of works by
Yulia Krivich**Złoty Kiosk / Golden Kiosk, podwórko przy
ul. Prusa 37

„Ceremoniał” to nowy element programu Złotego Kiosku. Został zainspirowany propozycją Moniki Drożyńskiej, która zaproponowała wywieszenie flagi „Mam gest” na Złotym Kiosku. Pierwsza flaga zawisła na Ołbinie w grudniu 2020 roku i rozpoczęła serię kolejnych prezentacji. W marcu na maszcie zamocowanym na obiekcie pojawi się kolejna praca artystyczna w formie flagi – tym razem będzie to „W Ukrainie” Yulii Krivich.

Organizator: Złoty Kiosk

 [zlotykiosk](#) Wstęp wolny

“Ceremonial” is a new addition to the Golden Kiosk programme of events, inspired by a suggestion of Monika Drożyńska, who suggested displaying the *Gesture flag* on the Golden Kiosk. The first flag flew in Ołbin in December 2020, kickstarting a series of subsequent presentations. In March, another artistic work in the form of a flag will appear on a pole mounted on the site – this time it will be *In Ukraine* by Yulia Krivich.

Organiser: Złoty Kiosk / Free entrance

details of highlander architecture, and charming village churches. The meeting with Marcin Żarnecki's art is accompanied by folk music played by him on instruments from the Carpathians and the Balkans. On 1 March, the exhibition opening in the form of a concert will be available on a YouTube profile.

Organiser: ODT Światowid / Free entrance

7.03 | 11:00

**Kurs historii sztuki:
„Romantyzm” – wykład****Art history course:
Romanticism – a lecture**

online via Teams

Romantyzm to kierunek w sztuce, który nie wykształcił sobie tylko właściwych cech stylowych. Jednak na pewno artystów pierwszej połowy XIX wieku łączyło wyznawanie wspólnych wartości takich jak: uczuciowość, postawa buntu, dążenie do wolności, zachwyt nad naturą, refleksja nad tożsamością narodową, zamiłowanie do metafizyki i tajemniczości. W trakcie wykładu Iwona Gołaj postara się prześledzić, jak te podstawowe wartości epoki zostały odzwierciedlone w wybranych dziełach malarskich m.in. Eugeniusza Delacroix, autorów pejzaży romantycznych Johna Constable'a, Williama Turnera i Caspara Davida Friedricha.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

 [www.mnwr.pl](#) Bilety: 8 PLN

Romanticism is a direction in art, which did not develop its own style; however, artists of the first half of the 19th century most definitely shared common values such as emotionality, rebellion, a desire for freedom, admiring nature, reflection on national identity, a passion for metaphysics and mystery. During the lecture, Iwona Gołaj will try to trace how these fundamental values of the epoch were reflected in selected paintings by Eugene Delacroix, the painter of romantic landscapes John Constable, William Turner and Caspar David Friedrich, among other artists.

Organiser: The National Museum in Wrocław
/ Tickets: 8 PLN

8-31.03

**„Ja jestem moja” – wystawa
kolektywu Złote Chmury****I am mine – an exhibition of works
by the Golden Clouds collective**Centrum Kultury Zamek, pl. Świętojański 1
pon.-pt. / Mon.-Fri. 12:00-20:00
sob.-niedz. / Sat.-Sun.12:00-18:00

Osiem wrocławskich artystek na ósmego marca: Lena Czerniawska, Monika Maslon, Zuzanna Tokarska, Magdalena Kościńska, Martyna Zaradkiewicz, Alicja Zaradkiewicz, Katarzyna Roman, Anna Gałuszka zaprezentują się na wystawie, będącej formą artystycznego komentarza, manifestu wobec zaistniałej obecnej sytuacji społeczno-politycznej. Mówią o sytuacji kobiet poprzez afirmację kobiecego ciała, siostrzeństwa i kobiecej siły. Prezentowane prace to instalacje, interaktywne obiekty, grafiki i rysunki.

Organizator: Centrum Kultury Zamek

 [www.zamek.wroclaw.pl](#) Wstęp wolny

Eight Wrocław-based artists on 8 March: Lena Czerniawska, Monika Maslon, Zuzanna Tokarska, Magdalena Kościńska, Martyna Zaradkiewicz, Alicja Zaradkiewicz, Katarzyna Roman, Anna Gałuszka will present themselves at the exhibition, which is a form of artistic commentary, a manifesto against the current social and political situation. They speak to the situation of women through the affirmation of the female body, sisterhood, and feminine strength. The presented works include installations, interactive objects, graphics and drawings.

Organiser: Centrum Kultury Zamek
/ Free entrance

1-18.03

**„Ołówkiem i dźwiękiem” – wystawa
Pencil and sound – an exhibition**Ośrodek Działań Twórczych Światowid,
ul. Sempolowskiej 54a
pon.-pt. / Mon.-Fri. 10:00-18:00

Życie nieustannie próbuje wyrzucić Marcina Żarneckiego poza nawias aktywności, bo pogłębiająca się od lat wada wzroku znacząco utrudnia mu uprawianie wielkiej pasji – rysunku. Artysta korzysta z lupy, nisko pochyla głowę nad arkuszem papieru, by doprecyzować linie szczegółów na swoich obrazach. Spod jego ręki jak żywe pojawiają się spadziste dachy drewnianych domów Podhala, górzysty pejzaż, detale góralskiej architektury, urokliwe wiejskie kościoły. Spotkaniu ze sztuką Marcina Żarneckiego towarzyszy też grana przez niego na ludowych instrumentach muzyka rodem z Karpat i Bałkanów. Od 1 marca na profilu YouTube będzie dostępny wideowernisaż.

Organizator: ODT Światowid

 [www.swiatowid.net.pl](#) Wstęp wolny

Life has been constantly trying to push Marcin Żarnecki out of the loop of activities, since his eyesight problems, which have been exacerbating for years, make it considerably more difficult for him to pursue his great passion - drawing. The artist uses a magnifying glass, bending his head low over a sheet of paper to refine the lines of detail in his drawings. In spite of the difficulties, he creates lifelike sloping roofs of wooden houses in the Podhale region, mountainous landscapes,

9.03-16.04

**„Fluktuacje – sztuka osobista”
– wystawa prac Witolda
Liszczowskiego****Fluctuations – personal art
– an exhibition of works by
Witold Liszkowski**

Galeria Foto-Gen / Foto-Gen Gallery, pl. Nankiera 8
wt.–sob. / Tue–Sat. 10:00–18:00

Prezentacja cykli fotograficznych, obiektów i instalacji fotograficzno-malarskich uznanego wrocławskiego artysty, Witolda Liszkowskiego. Fotograf – wychodząc z założenia, że sztuka posiadająca skostniałą retorykę – czyni jej interpretacje nazbyt oczywistą, rejestruje sytuacje wieloznaczne, dopuszczając mnogość skojarzeń i odniesień. Liszkowski, poruszając problemy erotyczne i dyskretnie, mówi o sprawach stanowiących zagadnienia uniwersalne. Wyróżnikiem tych prac jest konstrukcja, montaż, forma rozumiana jako relacja pomiędzy poszczególnymi elementami struktury komunikatu.

Organizator: OKiS Wrocław

 www.okis.pl

 Bilety: 4 PLN (normalny), 2 PLN (ulgowy),
wtorki – wstęp wolny

The presentation of photographic cycles, objects and photographic-painting installations of Witold Liszkowski, a recognized Wrocław artist. Based on the assumption that art, with its fossilized rhetoric, makes its interpretation too obvious, the artist registers ambiguous situations, allowing for a multitude of associations and references. Touching upon erotic and discrete problems, he talks about matters that are universal issues. The distinctive feature of these works is the construction, editing, and form understood as relations between individual elements of the message structure.

Organiser: OKiS Wrocław / Tickets: 4 PLN (regular), 2 PLN (reduced), Tuesdays – free entrance

take on more painterly or graphic forms. While working on the exhibition, the artist prepared a series of objects such as a rolling pin, jewelry boxes, cutting boards and a globe. By covering them with a characteristic pattern, Marta breaks the boundaries of the functionality of objects and gives them new meanings. The exhibition will present a selection of works from various periods of Marta Nawojczyk's creativity, as well as works prepared in the last year especially for an individual exhibition. Exhibition Artistic Mentor: Iwona Ogródzka.

Additional language: English
/ Organisers: "Świat Nadziei" Association,
ArtBrut Gallery / Free entrance

12.03 | 17:00–20:00
13, 14.03 | 14:00–20:00

„Kim...Nie...Jestem” – wystawa *What I am...NOT – an exhibition*

CK Czasoprzestrzeń, ul. Tramwajowa 1-3

Wystawa ma na celu rozpoczęcie dyskusji na temat nieporozumień, z jakimi borykają się kobiety przez całe życie. Kobiety są określane jako „niewystarczająco dobre, nie dość ładne, niewystarczająco warte” od najmłodszych lat. Wystawa pokaże ten brzydki i niewłaściwy sposób w fotografii i formacie audio, a po zmianie dialogu pokaże rzeczywistość prawdę o tym, kim są kobiety „piękne, godne, namiętne, pełne silnej woli”, jak widzą siebie i jak chcą być postrzegane przez społeczeństwo.

Dodatkowy język: angielski

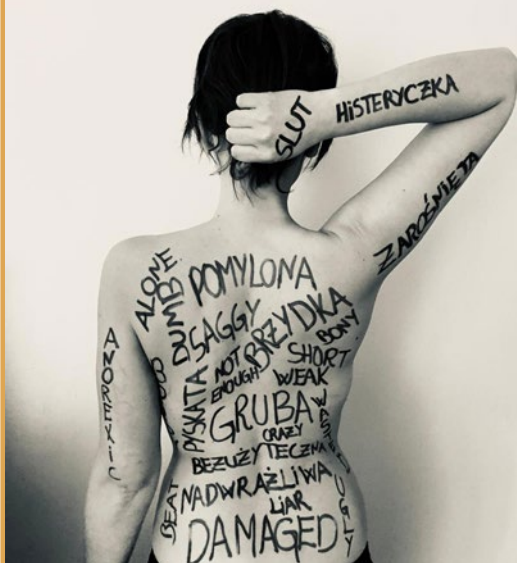
Organizator: ESC Volunteer from Stowarzyszenie
Tratwa

 www.czasoprzestrzen.org

 Wstęp wolny

The exhibition has the aim of starting a discussion about the misconceptions suffered by women throughout their whole lives. Women are branded as “not good enough, not pretty enough, no worthy enough, dumb”. The exhibition is going to show the ugly and wrong way of it in photography, audio format and after change the dialogue by showing the actual truth of who women are “beautiful, worthy, passionate, strong willed”, how do they see themselves and how they want to be seen by society.

Additional language: English
/ Organiser: ESC Volunteer from Stowarzyszenie
Tratwa / Free entrance

14.03 | 11:00

Kurs historii sztuki. Klasycy nowoczesności: „Pytając o tożsamość” – wykład

Art history course. Modernist
Classics: *Asking for identity*
– a lecture

online via Teams

Rozterki związane z tożsamością są jednym z wyraźniejszych impulsów w twórczości wielu współczesnych artystów. Kim jesteśmy? Co sprawia, że jesteśmy tacy, a nie inni? Czy sami siebie konstruujemy i definiujemy? A może zależy to od zewnętrznych czynników? Punktem wyjścia dla refleksji nad zmaganiem z przypisanymi rolami, historią czy wizerunkiem będą wybrane dzieła Aliny Szapocznikow, Anety Grzeszykowskiej, Doroty Nieznalskiej i Zofii Kulik. Prowadzenie: Małgorzata Santarek.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

 www.mnwr.pl

 Bilety: 8 PLN

Identity dilemmas are one of the clear impulses in the work of many contemporary artists. Who are we? What makes us the way we are? Do we construct and define ourselves or does it depend on external factors? Selected works by Alina Szapocznikow, Aneta Grzeszykowska, Dorota Nieznalska and Zofia Kulik will be the starting point for reflection on the struggle with assigned roles, history and image. Host: Małgorzata Santarek.

Organiser: The National Museum in Wrocław
/ Tickets: 8 PLN

11.03–23.04

11.03 | 17:00 wernisaż / opening

Wystawa prac Marty Nawojczyk

An exhibition of works Marta
Nawojczyk

Galeria ArtBrut, podwórko Ruska 46
/ ArtBrut Gallery, Ruska 46 backyard

śr. / Wed. 13:00–16:00
czw. / Thu. 15:00–18:00
pt. / Fri. 14:00–17:00

Marta Nawojczyk w charakterystyczny sposób wypełnia rysunkowe przestrzenie kolorowymi ornamentami, które w zależności od wybranego podłoża i materiału przyjmują bardziej malarskie lub graficzne formy. W trakcie pracy nad wystawą artystka przygotowała serię obiektów takich jak: wałek do ciasta, pudełka na biżuterię, deski do krojenia i globus. Poprzez pokrycie ich charakterystycznym wzorem Marta przełamuje granice funkcjonalności przedmiotów i nadaje im nowe znaczenia. Na wystawie zaprezentowany zostanie wybór prac z różnych okresów twórczości Marty Nawojczyk, a także prace przygotowywane w ostatnim roku specjalnie pod kątem wystawy indywidualnej. Opiekunka artystyczna: Iwona Ogródzka.

Dodatkowy język: angielski

Organizatorzy: Stowarzyszenie Świat Nadziei,
Galeria ArtBrut

 www.artbrut.com.pl
www.swiatnadziei.org

 Wstęp wolny

Marta Nawojczyk fills drawing spaces in a characteristic way with colorful ornaments, which, depending on the selected substrate and material,

17.03–31.05

„Ćwiczenia z wyobraźni” – wystawa prac Kasi Kmity

Exercises in imagination
– an exhibition of works by
Kasia Kmita

Muzeum Architektury we Wrocławiu / Museum
of Architecture in Wrocław, ul. Bernardyńska 5
wt.–śr, sob.–niedz. / Tue.–Wed., Sat., Sun. 10:00–17:00
czw.–pt. / Thu.–Fri. 12:00–19:00

Przygotowane na finał obchodów 50. rocznicy Sympozjum Plastycznego Wrocław '70 „Ćwiczenia z wyobraźni” są próbą fabularyzacji tego legendarnego dla polskiej historii sztuki wydarzenia. Na podstawie strzępów informacji odnalezionych w archiwaliach i wspomnieniach uczestników sympozjum, wrocławska malarka Kasia Kmita podróżuje w wyobraźni do roku 1970 i tworzy wizualne opowieści będące często pierwszymi reprezentacjami nieudokumentowanych, mniej oficjalnych, ale nie mniej istotnych momentów Sympozjum Plastycznego.

Organizator: Muzeum Architektury we Wrocławiu

 www.ma.wroc.pl

 Bilety: 20 PLN (normalny), 14 PLN (ulgowy)

Exercises in imagination, prepared for the finale of the celebrations of the 50th anniversary of the Wrocław '70 Art Symposium' is an attempt to fictionalise this key event in the history of Polish

art. On the basis of scraps of information found in the archives and recollections of the participants of the symposium, Wrocław-based painter Kasia Kmita goes back to 1970 and creates visual stories that are often the first representations of undocumented, unofficial, but no less important moments of the Art Symposium.

Organiser: Museum of Architecture in Wrocław
/ Tickets: 20 PLN (regular), 14 PLN (reduced)

18.03–17.04

**„Po Nitce do kłębka” – wystawa
Nitka and others – an exhibition**

Galeria Miejska we Wrocławiu
/ The City Gallery in Wrocław, ul. Kiełbaśnicza 28
pon.–pt. / Mon.–Fri. 10:00–18:00
sob. / Sat. 12:00–16:00

Przegląd dokonań młodych artystów korzystających z estetyki ekspresjonizmu rozpatrywany w kontekście dorobku nestora polskiej ekspresji lat 80. – Zdzisława Nitki. Ekspozycja to konfrontacja współczesnych postaw malarskich tego nurtu ze strategiami wykształconymi przed kilkoma dekadami, a także wskazaniem na estetyczną i narracyjną różnorodność widzianą w działaniach młodych ekspresjonistów. Pokaz jest skutkiem namysłu nad pozycją ekspresjonizmu w aktualnej sztuce.

Dodatkowy język: angielski

Organizator: Galeria Miejska we Wrocławiu

 www.galeriamiejska.pl

 Wstęp wolny

A review of achievements by young artists who pursue expressionist aesthetic, examined in the context of the output by the father of Polish expressionism of the 1980s – Zdzisław Nitka. The exhibition is a confrontation of the current painting attitudes with the strategies developed a few decades ago, as well as an indication of the aesthetic and narrative diversity seen in the work of the young expressionists. The display is the result of the reflection on the position of expressionism in current art.

Additional language: English

/ Organiser: The City Gallery in Wrocław
/ Free entrance

19.03–23.08

**Wystawa prac Marleny
Kudlickiej i Wandy Gołkowskiej
An exhibition of works by Marlena
Kudlicka i Wanda Gołkowska**

Muzeum Współczesne Wrocław
/ Wrocław Contemporary Museum,
pl. Strzegomski 2a
śr.–pon. / Wed.–Mon. 12:00–18:00

Z warszawskiej Galerii Studio prace Wandy Gołkowskiej i Marleny Kudlickiej przenoszą się do Wrocławia – miasta, które odegrało ważną rolę w życiu obydwu artystek. Tym razem dialog pomiędzy nimi będzie się rozgrywał w innej przestrzeni, a także w odmiennym kontekście. We wrocławskim muzeum prace artystek zaistnieją w nowej aranżacji, która uwzględni ich realizacje nie pokazywane w Warszawie i położy nacisk na inne aspekty ich twórczości.

Dodatkowy język: angielski

Organizatorzy: Muzeum Współczesne Wrocław,
Galeria Studio w Warszawie

 www.muzeumwspolczesne.pl

 Bilety: 10 PLN (normalny), 5 PLN (ulgowy)

Works by Wanda Gołkowska and Marlena Kudlicka have been transferred from the Studio Gallery in Warsaw to Wrocław – a city that played an important role in both artists' lives. This time, the dialogue between them will take place in a different venue and context. In Wrocław, the works of the two artists will be rearranged to include pieces that were not shown in Warsaw, thus stressing other aspects of their practice.

Additional language: English

/ Organisers: Wrocław Contemporary Museum,
Studio Gallery in Warsaw
/ Tickets: 10 PLN (regular), 5 PLN (reduced)

REKLAMA

27

B

W

KALINA BAŃKA
29.01–10.04.2021

Wszystko się przyda
Everything Will Come in Handy

galeria SIC!
BWA Wrocław

kuratorka / Curator:
Dominika Drozdowska

Wrocław miasto spotkań

A

SALA KONCERTOWA RADIA WROCŁAW
AL. KARKONOSKA 10 / GODZ. 19:00

BILETY: STREFAKULTURY.PL,
EVENTIM.PL, SALONY MEDIA MARKT

5.03

KONCERT PRAPREMIEROWY

IGOR HERBUT / CHRUST

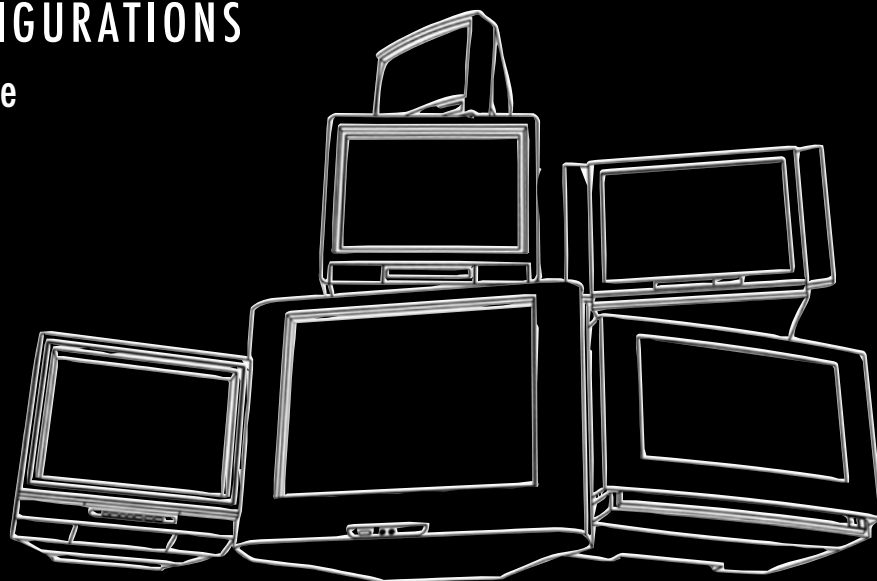

Strefa
Kultury
Wrocław

Wrocław
miasto spotkań

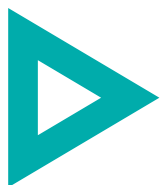
REKLAMA

Neo Christopher Chung
FRAMED CONFIGURATIONS
wystawa | instalacje
9–30.03.2021

Galeria ENTROPIA Wrocław ul. Rzeźnicza 4 | www.entropia.art.pl

Wrocław miasto spotkań

music

muzyka

7.03 | 18:00

Dzień Kobiet w Formatach: Adam Kalinowski – koncert

Women's Day at Formaty:
Adam Kalinowski – a concert

[online via Facebook \(WKFormaty\)](#)

Z okazji Dnia Kobiet Klub Formaty zaprasza na koncert Adama Kalinowskiego – charyzmatycznego wokalisty o mocnym rockowym głosie. Artysta wykonuje muzykę w klimatach rock, hard rock, pop rock, grunge i pop. W 2019 z zespołem Black Jeans wydał autorską płytę „Pokolenie Y”. Finalista telewizyjnych talent show: zeszłorocznego „The Voice of Poland XI”, „Idola” oraz ostatniej edycji „Bitwy na głosy”. W przypadku możliwości zorganizowania koncertu z udziałem publiczności, wstęp możliwy będzie na podstawie wejściówek.

Organizator: Wrocławski Klub Formaty

[www.wkformaty.pl](#)

Udział bezpłatny

To celebrate Women's Day, the Formaty Club would like to invite everybody to a concert by Adam Kalinowski, a charismatic singer with a powerful rock voice, performing rock, hard rock, pop rock, grunge and pop music. In 2019, he released *Pokolenie Y* – his first original album, recorded with Black Jeans. Finalist of TV talent shows: last year's *The Voice of Poland XI*, *Idol* and the latest edition of *Bitwa na głosy*.

Organiser: Wrocławski Klub Formaty
/ Free participation

9.03 | 19:30–20:00

Akademia Jazz Time

Jazz Time Academy

[online via Facebook \(WKFormaty\)](#)

Akademia Jazz Time to nowy cykl wydarzeń we Wrocławskim Klubie Formaty. Wrocławscy artyści przybliżą sylwetki najwspanialszych wokalistek, wokalistów i muzyków, którzy na stałe zapisali się w światowej historii muzyki jazzowej. Pierwszy cykl nosi tytuł #Kobiety. Powstanie w nim w sumie 12 odcinków, które poprowadzą: Barbara Piotrowska, Natalia Szczypuła, Marta Mackiewicz i Kasia Berger, a towarzyszyć im będą pianiści: Sebastian Łobos, Bartek Ziętara i Dominik Mąkosa.

Organizator: Wrocławski Klub Formaty

[www.wkformaty.pl](#)

Udział bezpłatny

The Jazz Time Academy is a new series of events in Wrocławski Klub Formaty. Wrocław artists will present the profiles of the greatest singers and musicians who have left an indelible mark on the world's jazz music history. The first series is entitled #Women, and it will be made up of a total of 12 episodes hosted by Barbara Piotrowska, Natalia Szczypuła, Marta Mackiewicz and Kasia Berger, accompanied by pianists: Sebastian Łobos, Bartek Ziętara and Dominik Mąkosa.

Organiser: Wrocławski Klub Formaty
/ Free participation

19.03 | 18:30

Światowid klasycznie: „Impresje ludowe” – koncert duetu Walicki-Popiołek

Classical Światowid: *Folk Impressions* – a concert of the Walicki-Popiołek duo

Ośrodek Działań Twórczych Światowid,
ul. Sempołowskiej 54a

Koncert poświęcony muzyce inspirowanej folklorem – polskim, hiszpańskim i serbskim. W programie pojawiają się m.in. utwory z najnowszej płyty „Made in Poland” duetu Walicki-Popiołek, w których współczesne wersje tradycyjnych mazurków czy oberków zawierają interesujące nawiązania do muzycznego języka Chopina, Szymanowskiego czy Góreckiego. Walicki-Popiołek Duo współtworzą pianistka Aleksandra Popiołek-Walicki oraz gitarzysta Jakub Walicki. W lutym 2020 roku duet został uhonorowany prestiżowym stypendium Narodowego Centrum Kultury „Młoda Polska”.

Organizator: ODT Światowid

[www.swiatowid.net.pl](#)

Wstęp wolny

A concert dedicated to music inspired by Polish, Spanish and Serbian folklore. The programme will comprise pieces from the latest album – *Made in Poland* – by the Walicki-Popiołek duo, presenting contemporary versions of traditional mazurkas and obereks, with all kinds of interesting references to the musical language of Chopin, Szymanowski and Górecki. The Walicki-Popiołek Duo was created by pianist Aleksandra Popiołek-Walicki and guitarist Jakub Walicki. In February 2020, the duo was awarded the prestigious “Young Poland” scholarship of the National Centre of Culture.

Organiser: ODT Światowid
/ Free entrance

23.03 | 18:00–20:00

Dogrywki: Bovska – spotkanie online z artystką

Shuffle: Bovska – a meeting
with musician

[online via Facebook \(barbarakultura\)](#)

Gościnią marcowego spotkania w sieci będzie Magda Grabowska-Wacławek, znana szerzej jako Bovska – polska wokalistka, autorka tekstów i piosenek. Punktem wyjścia do rozmowy jest playlista stworzona przez rozmówczynię, którą organizatorzy udostępnią jeszcze przed planowanym spotkaniem po to, by zainteresowani mogli się z nią zapoznać, a podczas transmisji na żywo zapytać o jej szczegóły. Dalsza dyskusja prowadzona przez Macieka Przeszałskiego będzie poruszać tematy muzycznych (i nie tylko) inspiracji, pierwszych albumów, etapów ich tworzenia i najlepszych, a czasem najgorszych koncertów, na których była lub które same zagrała.

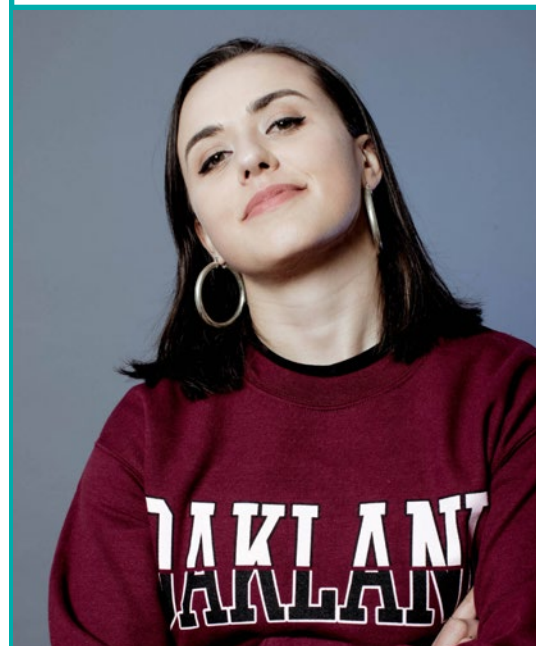
Organizator: Strefa Kultury Wrocław

[www.strefakultury.pl/Barbara](#)

Udział bezpłatny

During the March meeting, we will meet Magda Grabowska-Wacławek, better known as Bovska – Polish singer, songwriter and author. The starting point for the conversation is a playlist created by the artist, which the organisers will share before the event, so that all the viewers can listen to it and ask questions during the live broadcast. Further discussion led by Maciek Przeszałski will touch on musical and other inspirations, first albums, stages of their creation and the best – or sometimes the worst – concerts she's been to or played herself.

Organiser: Culture Zone Wrocław
/ Free participation

26.03 | 17:00

Oramics Sound LAB: Monster – warsztaty didżejskie

Oramics Sound LAB: Monster
– DJ workshops

[online via Zoom](#)

Klubokawiarnia Recepcja kontynuuje współpracę z kolektywem Oramics, zapraszając na warsztaty didżejskie z Monster – jedną z najbardziej

ZAMÓW

(71) 7 000 000

WYBIERAJĄC NAS
WSPIERASZ
 KULTURĘ!

facebook.com/WicarTaxi
WWW.WICARTAXI.PL

REKLAMA

rozpoznawalnych polskich selektorek. Podczas spotkania będzie można nauczyć się, jak zorganizować kolekcję muzyki oraz przygotowywać sety studyjne i klubowe. Nie zabraknie chwili na podzielenie się przez didżejkę jej sztuczkami i zło- tymi radami, m.in. z zakresu Rekordboxa i grania harmonicznego.

Organizator: Strefa Kultury Wrocław

 www.strefakultury.pl/Recepcja

 Udział bezpłatny
 Zapisy: recepcja@strefakultury.pl

Recepcja café club continues its partnership with the Oramics collective with yet another DJ workshops. Led by Monster – one of the most recognizable polish DJs – it will be a walk through the Rekordbox programme. You will learn about it functions, the best way to prepare for a DJ set and much more!

Organiser: Culture Zone Wrocław
 / Free participation / Registration:
recepcja@strefakultury.pl

26.03 | 20:00

#Firlejonline2: Titanic Sea Moon, dr fleischman, Paperplanes – koncert

#Firlejonline2: Titanic Sea Moon, dr fleischman, Paperplanes – a concert

[online via Facebook \(FirlejODA\)](#)

W marcu odbędzie się wspólny koncert zespołów Titanic Sea Moon, dr fleischman i Paperplanes. Muzyka Titanic Sea Moon (ambient, kraut, noise, post-rock) to przede wszystkim trans i klimat. Świetny powrót weteranów sceny niezależnej lat 90. w nowej, dojrzałej odsłonie muzycznej. Zespół dr fleischman (post hardcore, noise love) powstał w połowie lat 90. w Pieńsku koło Zgorzelca, zagrał ponad 230 koncertów w Polsce i Europie. Zaś Paperplanes to zespół z Wrocławia grający noise/post-punk.

Organizator: ODA Firlej

 www.firlej.wroc.pl

 Udział bezpłatny

March brings a joint concert of Titanic Sea Moon, Dr. fleischman and Paperplanes. The music of Titanic Sea Moon (ambient, kraut, noise, post-rock) is all about trance and atmosphere. A great return of the veterans of the independent scene of the 1990s in a new, mature musical version. dr fleischman (post hardcore, noise love) was formed in mid-1990's in Pieńsk near Zgorzelec – to date it played more than 230 gigs in Poland and Europe. Paperplanes is a noise/post-punk band from Wrocław.

Organiser: ODA Firlej / Free participation

27.03 | 20:00

#Firlejonline2: Entropia – koncert

#Firlejonline2: Entropia – a concert

[online via Facebook \(FirlejODA\)](#)

Zespół Entropia powstał w 2007 roku w Oleśnicy. Porusza się gatunkowo w obrębie eksperymentalnego metalu, spajając w swojej muzyce elementy z pogranicza kraut rocka, sludge i black metalu oraz muzyki elektronicznej. Członkowie zespołu są autorami trzech pełnowymiarowych albumów – „Vesper” (2013), „Ufonaut” (2016) oraz „Vacuum” (2018), które spotkały się z bardzo dużym zainteresowaniem i dzięki którym zespół stopniowo tworzył swój własny, unikalny styl.

Organizator: ODA Firlej

 www.firlej.wroc.pl

 Udział bezpłatny

Entropia was formed in 2007 in Oleśnica, and it focuses on experimental metal genre, combining elements of kraut rock, sludge, black metal and electronic music. The band members created and released three full-length albums – *Vesper* (2013), *Ufonaut* (2016) and *Vacuum* (2018), all of which garnered quite a bit of attention and allowed the band to develop its own unique style.

Organiser: ODA Firlej / Free participation

theatre
+ performance

teatr
+ performance

6.03 | 17:00–18:30
7.03 | 11:00–12:30

„Ojeja! albo o dziewczynce, która nie знаła własnego imienia” – spektakl

Ojeja! The Girl Who Didn't Know Her Name – a play

Wrocławski Teatr Lalek / Wrocław Puppet Theater, pl. Teatralny 4

Spektakl opowiada historię uczonego wierzącego w to, że każdą rzecz na tym świecie da się ulepszyć oraz jego córki Ojeja, która jest tego żywym zaprzeczeniem. Ojeja – rozumiejąc, że jest przyczyną trosk ojca – postanawia opuścić dom, jednak on dołącza do niej i wspólnie wyruszają na wyprawę. Czy szalona rodzinna eskapada doprowadzi bohaterów do celu? I czy wpłynie na ich wzajemną relację? To spektakl dla całej rodziny, dotykający spraw bliskich wszystkim rodzicom i dzieciom.

Organizator: Wrocławski Teatr Lalek

 www.teatrlalek.wroclaw.pl

 Bilety: 25 PLN (normalny), 22 PLN (ulgowy)

The play tells the story of a scientist who believes that every thing in this world can be made better, and his daughter Ojeja, who is a living contradiction to this belief. Understanding that she is the cause of her father's concern, Ojeja decides to leave home, but he joins her and together they embark on an expedition. Will a crazy family escapade lead the heroes to their destination? Will it affect their relationship with each other? It is a play for the whole family, touching on issues that are important to all parents and children.

Organiser: Wrocław Puppet Theater
/ Tickets: 25 PLN (regular), 22 PLN (reduced)

6.03 | 19:00
7.03 | 17:00

„Francuska niespodzianka” – spektakl

French Surprise – a play

online via www.live.teatrpolski.wroc.pl

Farsa grana na Scenie Kameralnej Teatru Polskiego to sztuka o niedzielnym podrywawcu, który przyłapany przez żonę z kochanką

próbuję za wszelką cenę zatuszować przed nią cel ich spotkania. Usiłując rozwiać podejrzenia żony, kłamie, że dziewczyna, z którą się spotkał, to jego córka... Jedno kłamstwo pociąga za sobą drugie, a całej sytuacji nie ułatwia żona znająca od samego początku zamiary swojego męża. W tej sztuce wielki kłamca wpada w swoją pułapkę.

Organizator: Teatr Polski we Wrocławiu

 www.teatrpolski.wroc.pl

 Bilety: 10 PLN

The farce, performed at the Polski Theatre's Chamber Stage, is a play about a Sunday pick-up artist who – caught by his wife with his mistress, he tries to hide the purpose of their meeting at all cost. In an attempt to allay his wife's suspicions, he lies that the girl he met is his daughter... One lie leads to another, and the whole mess is not made easier by his wife, who knows his intentions right from the get-go. Thus, the liar falls into his trap.

Organiser: Polski Theatre in Wrocław
/ Tickets: 10 PLN

12.03–30.04

Złoty Kiosk – odsłona XII

Golden Kiosk – 12th edition

Złoty Kiosk, podwórko przy ul. Prusa 37

Przestrzeń Złotego Kiosku wypełni instalacja „Odgłosy z Krzaka”, której głównym medium będzie dźwięk – słuchowiska, wywiady czy nagrania terenowe. Punktem wyjścia do działania Spółdzielni Krzak w Złotym Kiosku jest wydana w 2020 roku gazeta „Krzak Papier 02”. Jej temat przewodni brzmi: we're grounded, a aktywności na Ołbinie będą eksperymentem z dźwiękowym rozszerzeniem publikowanych treści. W czasie kilkudniowego pobytu (12–14.03) Krzak zbada ukorzenianie się w nowym miejscu, lokalne dudnienia i podwórkowe szmery.

Organizator: Złoty Kiosk

 [zlotykiosk](https://www.facebook.com/zlotykiosk)

 Wstęp wolny

The space of the Golden Kiosk will be filled with the *Odgłosy z Krzaka* installation, which will be based on sound – radio plays, interviews and field recordings. The starting point for the Krzak Cooperative in the Golden Kiosk is the "Krzak Paper 02" magazine, which was published in 2020, headlined "we're grounded" – the activities on Ołbin will be an experiment with sound extension of the published content. Over the course of a few days (12–14.03), Krzak will explore the concept of taking root in a new place, local rumblings and backyard murmurs.

Organiser: Złoty Kiosk / Free entrance

12, 13.03 | 19:00

„Amazon burns” – spektakl

Amazon burns – a play

Instytut Grotowskiego (Sala Teatru Laboratorium)
/ The Grotowski Institute (Laboratory Theatre Space),
Rynek-Ratusz 27

Maja Staško, autorka rewelacyjnych „W***wionych kobiet w leju po Polsce” powraca z nową komedią! Tym razem bohaterkami są dwie pracownice pewnego internetowego giganta, które w przerwie na papierosa marzą o lepszym życiu, miłości, szczęściu czy po prostu o bogatym facecie, który wszystko zmieni. W tle płonie Amazonia, świat się kończy, dlatego śmiecie się z nami, póki jest z czego.

Organizator: OKiS Wrocław

 www.okis.pl

 Bilety: 50 PLN

Maja Staško, the author of the amazing *P*ssed off women in the bomb crater of Poland*, presents her new comedy! This time the protagonists are two women working for a huge internet company. During their smoke break they talk about their fortunes, love, happiness, or perhaps just a rich guy, who will turn their lives around. The Amazon forest burns in the background, and the world is about to end. So join us in laughter, while there's still things to laugh about.

Organiser: OKiS Wrocław
/ Tickets: 50 PLN

13.03 | 19:00
14.03 | 17:00

„Białe małżeństwo” – spektakl

White marriage – a play

Teatr Polski we Wrocławiu, Scena na Świebodzkim
/ Polski Theatre in Wrocław, Świebodzki Train
Station Stage, pl. Orłąt Lwowskich 20c

Jedna z bardziej kontrowersyjnych sztuk Różewicza w realizacji Martyny Łyko przyjmuje wyraźnie kobiece spojrzenie, ponieważ aktorki będzie można oglądać również w rolach męskich. Narrację prowadzą dorastające Bianka i Paulina, a fabuła opowiedziana ich okiem zwiastuje nieuchronne zmiany, które zawsze przynosi młode pokolenie. W rolach głównych: Aleksandra Chapko i Beata Śliwińska.

Organizator: Teatr Polski we Wrocławiu

 www.teatrpolanski.wroc.pl

 Bilety: 35 PLN

One of Różewicz's more controversial dramas stages by Martyna Łyko takes on a distinct woman's perspective – the actresses will also be seen playing men's roles. The narrative is led by the adolescent Bianka and Paulina, and the story told through their eyes heralds the inevitable changes that the young generation always brings. Starring: Aleksandra Chapko and Beata Śliwińska.

Organiser: Polski Theatre in Wrocław
/ Tickets: 35 PLN

20.03 | 19:00
21.03 | 17:00

„Zmierzch – świtem” – spektakl

Sunset Dawn – a play

online via www.live.teatrpolanski.wroc.pl

Najnowsze przedstawienie Jana Szurmieja oparte na twórczości Izaaka Babela. Składają się na nie wątki z dramatu „Zmierzch” oraz z „Opowiadań odeskich”. Akcja toczy się w zaułkach odeskiej dzielnicy Mołdawanka w przeddzień rosyjskiej rewolucji. Na ulicach, w traktierniach i szalonych kabaretach umierającego miasta, na tle gangsterskich porachunków i życia półświatka, widz obejrzy barwny świat Odessy z początku XX wieku i pozna historię rodziny Krzyków. „Zmierzch – świtem” to barwne, roztańczone widowisko ze znakomita muzyką.

Organizator: Teatr Polski we Wrocławiu

 www.teatrpolanski.wroc.pl

 Bilety: 10 PLN

Jan Szurmiej's latest play based on the works of Isaac Babel. It consists of themes from the drama *Sunset* and *The Odessa Tales*. The plot takes place in the backstreets of Odessa's Moldavanka district on the eve of the Russian Revolution. In the streets, run-down restaurants and crazy cabarets of the dying city, in the midst of gangster scandals and the life of the underworld, the viewer will see the colourful world of Odessa in the early 20th century and learn about the history of the Krzyk family. *Sunset Dawn* is a colourful dancing show with excellent music.

Organiser: Polski Theatre in Wrocław
/ Tickets: 10 PLN

27.03 | 17:00, 19:00

„Kaligula” – spektakl

Caligula – a play

online via www.live.teatrpolanski.wroc.pl

Futurystyczna rzeczywistość, niezwykle dekoracje, ponadczasowy język spektaklu. Tak jak dla Alberta Camusa antyk jest tu pretekstem dla wypowiedzi współczesnej i ogromnie aktualnej. W spektaklu reżyserowanym przez Roberta Czechowskiego główna postać to młody i współczesny chłopak, w jeansach i T-shirtcie, który znajduje się w metaforycznej klinice i staje przed klasycznymi pytaniami ludzi nadwrażliwych: jak skonstruowany jest świat? po co w nim jest człowiek? jakimi zasadami się kierować? czy ten świat ma jakkolwiek sens wobec nicności?

Organizator: Teatr Polski we Wrocławiu

 www.teatrpolanski.wroc.pl

 Bilety: 50–70 PLN

Futuristic reality, unique decorations, timeless language of the play. Just like for Albert Camus, antiquity is just a starting point for a contemporary and highly topical statement. In a performance directed by Robert Czechowski, the main protagonist is a young and contemporary boy, wearing jeans and a T-shirt, who finds himself in a metaphorical clinic and is confronted with classic questions of hypersensitive people – how is the world built? why are we here? what rules do we follow? does this world make any sense in the face of nothingness?

Organiser: Polski Theatre in Wrocław
/ Tickets: 50–70 PLN

Lech Moliński oprowadza w sieci
po słynnych wrocławskich plenerach

Kinematograf Wrocławski

Na filmowym szlaku

tylko online

Wideo spacery śladem filmów:

23.02
„Zobaczymy się w niedzielę”
reż. Stanisław Lenartowicz, 1959

9.03
„Morderca zostawia ślad”
reż. Aleksander Ścibor-Rylski, 1967

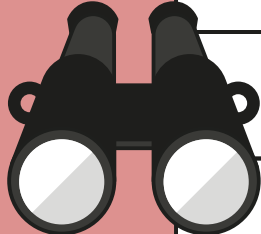
30.03
„Złote koło” reż. Stanisław Wohl, 1971

13.04
„Uciec jak najbliżej” reż. Janusz Zaorski, 1972

27.04
„Zaraza” reż. Roman Załuski, 1972

18.05
„Wielki Szu”
reż. Sylwester Chęciński, 1983

31.05
„Pociąg do Hollywood”
reż. Radosław Piwowarski, 1986

Oglądaj na:

- [strefakulturywroclawtv](https://www.youtube.com/strefakulturywroclawtv)
- [barbarakultura](https://www.facebook.com/barbarakultura)

Więcej:

- strefakultury.pl
- [barbarakultura](https://www.instagram.com/barbarakultura)

Strefa
Kultury
Wrocław

Wrocław
miasto spotkań

Centrum
Technologii
Audiovizualnych

DCF
CENTRUM
DYFUSJI
KULTURY

Twórca cyklu: Lech Moliński

literature

literatura

9, 30.03 | 19:00
14.03 | 17:00

Salon zdobywców – cykl spotkań autorskich

Winners' Salon – a series of meetings with authors

online via Facebook ([WrocławskiDomLiteratury](#))

Salon zdobywców” to pandemiczna odsłona cyklu spotkań z laureatkami i laureatami polskich nagród literackich przyznanych w 2020 roku.

HARMONOGRAM:

9.03 – Dorota Kotas (Nagroda Literacka Gdynia), Barbara Sadurska (Nagroda Literacka im. Witolda Gombrowicza) i Dominika Słowik (Paszporty „Polityki” 2020) w rozmowie z Michałem Nogasiem.

14.03 – Łukasz Orbitowski (Nagroda Literacka m. st. Warszawy) i Radek Rak (Nagroda Literacka Nike 2020) w rozmowie z Irkiem Grinem.

30.03 – Agnieszka Dauksza (Górnośląska Nagroda Literacka „Juliusz”) i Katarzyna Kobylarczyk (Nagroda im. Ryszarda Kapuścińskiego) w rozmowie z Michałem Nogasiem.

Organizator: Wrocławski Dom Literatury

www.domliteratury.wroc.pl

Udział bezpłatny

The Winners' Salon is a pandemic rendition of a series of meetings with the winners and laureates of Polish literary prizes awarded in 2020.

SCHEDULE:

9.03 – Dorota Kotas (Gdynia Literary Award), Barbara Sadurska (The Witold Gombrowicz Literary Prize) and Dominika Słowik (2020 Passport Polityki Award) in a conversation with Michał Nogaś.

14.03 – Łukasz Orbitowski (Capital City of Warsaw Literary Award) and Radek Rak (2020 Nike Literary Award) in a conversation with Irek Grin.

30.03 – Agnieszka Dauksza (Juliusz Upper Silesian Literary Award) and Katarzyna Kobylarczyk (Ryszard Kapuściński Award) in a conversation with Michał Nogaś.

Organiser: Wrocław Literature House / Free participation

11.03 | 18:00

„Uroda świata się nie kończy” – spotkanie autorskie z Jackiem Łukasiewiczem

The beauty of the world is never-ending – a meeting with Jacek Łukasiewicz

online via Facebook ([WrocławskiDomLiteratury](#))

Rozmowa wokół nowego wyboru wierszy Jacka Łukasiewicza – książki będącej przekrojową prezentacją najważniejszych utworów urodzonego we Lwowie, a związanego z Wrocławiem poety i historyka literatury, autora licznych książek krytycznych. Zbiór zaznajamia czytelników z długą i bogatą drogą twórczą Łukasiewicza – począwszy od debiutanckiego tomu „Moje i twoje” (1959), aż do ubiegłorocznych „Cięć” (2020). Rozmowę z emerytowanym wykładowcą Uniwersytetu Wrocławskiego poprowadzi autor stanowiącego posłowie do książki eseju, Paweł Mackiewicz.

Organizatorzy: Wrocławski Dom Literatury, Wydawnictwo Znak

www.literatura.wroclaw.pl

Udział bezpłatny

A debate about the new selection of poems by Jacek Łukasiewicz – a book that serves as a cross-sectional presentation of the most important works of this Lviv-born, Wrocław-based poet and literary historian, author of numerous critical books. The collection brings the readers closer to Łukasiewicz's long and extensive creative path – starting with his first volume *Moje i twoje* released in 1959, and concluding with *Cięcia* released last year. The conversation with the retired professor of the University of Wrocław will be hosted by Paweł Mackiewicz, author of essay – afterword to the book.

Organisers: Wrocław Literature House, Znak Publishing House / Free participation

18.03 | 19:00

Trzy czwarte. Rozmowy o literaturze: Filip Zawada i Irek Grin – spotkanie

Three Quarters. Discussions about Literature: Filip Zawada and Irek Grin – a meeting

online via Facebook ([WrocławskiDomLiteratury](#))

Przedpremierowa rozmowa wokół najnowszej książki ubiegłorocznego finalisty Nagrody Literackiej Nike, Filipa Zawady pt. „Zbyt wiele zim minęło, żeby była wiosna”. Pisarz niebanalnie, przejmująco dosadnie i bezczelnie szczerze pokazuje, jak niebezpiecznie jest zgrywać bohatera w szczególności przed samym sobą. Opowiadając o miłości i przemocy, balansuje na granicy tragedii i komedii. Spotkanie poprowadzi twórca i gospodarz cyklu Irek Grin.

Organizator: Wrocławski Dom Literatury

www.domliteratury.wroc.pl

Udział bezpłatny

A pre-release discussion about the latest book by last year's finalist of the Nike Literary Award, Filip Zawada, entitled *Zbyt wiele zim minęło, żeby była wiosna*. With poignant and brazen honesty, the writer showcases the dangers of pretending to be a hero – especially for oneself. Telling a story of love and violence, he balances on the thin line between tragedy and comedy. The meeting will be hosted by the originator and host of the series, Irek Grin.

Organiser: Wrocław Literature House / Free participation

architecture
+design

architektura
+design

5.02–30.05

**„Przestrzeń elementarna”
– wystawa prac Jana Szpakowicza**

The Elementary Space
– an exhibition of works
by Jan Szpakowicz

Muzeum Architektury we Wrocławiu
/ Museum of Architecture in Wrocław,
ul. Bernardyńska 5

wt.–śr., sob.–niedz. / Tue.–Wed., Sat.–Sun. 10:00–17:00
czw.–pt. / Thu.–Fri. 12:00–19:00

Wystawa jest pierwszą prezentacją projektów i realizacji architekta, którego wielowymiarowa twórczość pozostaje w Polsce niemal zupełnie nieznaną. Pokazywane w ramach instalacji koncepcje Szpakowicza są niezwykle uniwersalne – funkcjonują ponad skalą, funkcją i granicami kręgów kulturowych. Celem wystawy jest popularyzacja twórczości wybitnego architekta, który za sprawą wyjątkowego, autorskiego języka projektowania, rozszerzał granice architektury, łącząc odległe światy matematyki i sztuki.

Dodatkowy język: angielski

Organizator: Muzeum Architektury
we Wrocławiu

www.ma.wroc.pl

Bilety: 20 PLN (normalny), 14 PLN (ulgowy)

The exhibition shows designs and implementations of an architect, whose multidimensional work remains almost completely unknown in Poland. The logical order and mathematical rigor of the systems designed by Szpakowicz make the solutions he proposes extremely universal – they function beyond the scale, function and cultural or stylistic boundaries.

Additional language: English
/ Organiser: Museum of Architecture in Wrocław
/ Tickets: 20 PLN (regular), 14 PLN (reduced)

16.02–31.04

**„Pieniądze to nie wszystko”
– wystawa prac Andrzeja Heidricha**

Money it's not everything – an
exhibition of works by Andrzej Heidrich

Muzeum Poczty i Telekomunikacji we Wrocławiu
/ Museum of Post and Telecommunication,
ul. Krasińskiego 1

wt.–sob. / Tue.–Sat. 10:00–15:30
niedz. / Sun. 10:00–14:30

Kto jest ojcem polskiego pieniądza i autorem znaczków? Czy zastanawialiście się spod czyjego pióra wyszły pierwsze projekty? Mistrz wszelkiego formatu Andrzej Heidrich – polski grafik, ilustrator książek, projektant. Na początku lat 60. rozpoczął projektowanie znaczków pocztowych i kopert. Pierwszymi były znaczki z 1961 roku z okazji lotu w kosmos. Banknoty projektował od połowy lat 70. XX wieku. Współpraca z NBP rozpoczęła się od konkursu na projekt banknotu 100 PLN i – pomimo iż Andrzej Heinrich zdobył wyróżnienie – jego kolejne projekty zyskały uznanie i zdecydowano się je drukować na banknotach.

Dodatkowy język: angielski

Organizator: Muzeum Poczty i Telekomunikacji
we Wrocławiu, Narodowy Bank Polski

www.muzeum.wroclaw.pl

Bilety: 10 PLN (normalny), 8 PLN (ulgowy)

Who is the father of Polish money and the designer of postage stamps? Have you ever wondered who drew the first designs? It was the master of all formats, Andrzej Heidrich – Polish graphic artist, book illustrator and designer. In the early 1960s, he began designing postage stamps and envelopes. His first stamps were issued in 1961 to mark the space flight. He designed banknotes from the mid-1970s. His cooperation with the National Bank of Poland started with a competition for the design of a 100 PLN banknote and although Andrzej Heinrich won only an honourable mention, his subsequent designs gained recognition and the decision was made to print them on banknotes.

Additional language: English
/ Organiser: Museum of Post and
Telecommunication, Polish National Bank
/ Tickets: 10 PLN (regular), 8 PLN (reduced)

20.03 | 12:00

**Piękne i użyteczne:
„Świat na opak. Historia lustra”
– wykład**

*Beautiful and useful: The world
in reverse. History of a mirror*
– a lecture

[online via Facebook](#)
(Muzeum.Narodowe.Wroclaw)

Zwierciadła od początku pobudzały ludzką wyobraźnię swoim blaskiem, grą odbić czy magiczną atmosferą, jaka im towarzyszy. Bywały powodem zazdrości, a nawet zbrodni. Świadczyły o wielkiej zamożności właściciela, tym samym przechodząc od funkcji wyłącznie użytkowej czy dekoracyjnej do rangi symbolu. Pomimo upływu czasu wciąż owiane są aurą tajemnicy. Kryją się w niej historie pełne niespodziewanych zwrotów akcji, miłości, władzy, spisków i pieniędzy. Wykład prezentuje, jak małymi krokami lustra wkrały się w historię człowieka, towarzysząc wielkim wydarzeniom i postaciom. Dzięki nim rozwinęły się niektóre dziedziny nauki, technologii, sztuki. Prowadzenie: Adam Włodarczyk.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

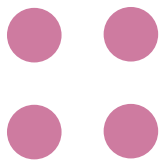
www.mnwr.pl

Wstęp wolny

From the very beginning, mirrors have stimulated human imagination with their shine, the play of reflections or the magical atmosphere that accompanies them. They were sometimes the cause of jealousy and even crime. They testified to the owner's great wealth, thus moving from a purely utilitarian or decorative function to the rank of a symbol. Despite the passage of time, they are still shrouded in an aura of mystery. They hide stories full of unexpected twists and turns, love, power, conspiracies and money. The lecture presents how, in small steps, mirrors have crept into human history, accompanying great events and figures. Thanks to them some fields of science, technology, as well as art have developed. Host: Adam Włodarczyk.

Organiser: The National Museum in Wrocław
/ Free entrance

education
+ animation

edukacja + animacja

2.03–28.03

Przestrzenie integracji: „Czy BWA musi być budynkiem?” – spotkania

Spaces of integration: Does BWA have to be a building? – meetings

galeria Dizajn BWA Wrocław
/ Dizajn Gallery, ul. Świdnicka 2–4
wt.–niedz. / Tue.–Sun. 11:00–18:00

Wraz z Izą Rutkowską, wykładowniczą i projektantką, prowadzącą procesy projektowe dotyczące przestrzeni integracji i jej użytkowników, rozpoczniecie współprojektowanie nowego BWA Wrocław! Już 2 marca publiczność zostanie zaproszona do oglądania i rozmawiania o efektach półrocznej pracy zespołu BWA Wrocław, Izy Rutkowskiej oraz przedstawicieli różnych zaangażowanych grup (urzędników miejskich, artystów, ekspertów) nad możliwymi realizacjami nowej siedziby BWA Wrocław.

Dodatkowy język: angielski

Organizator: BWA Wrocław

www.bwa.wroc.pl

Wstęp wolny

Together with Iza Rutkowska, a lecturer and designer of processes referring to integration space and its users, you are invited to join in designing Wrocław's new BWA! On 2nd of March, the audience will be invited to watch and talk about the effects of the six-month work of the BWA Wrocław team, Iza Rutkowska and representatives of various groups involved (city officials, artists, experts) on possible implementations of the new BWA Wrocław headquarters.

Additional language: English
/ Organiser: BWA Wrocław / Free entrance

3.03 | 16:00–18:00
24, 25.03 | 15:00–18:00

„Przewody Sztuki – program wolontariacki” – spotkania

Art Wires – volunteering programme – meetings

Centrum Sztuki WRO / WRO Art Center, ul. Widok 7

Specjalnie opracowana seria spotkań, warsztatów i wykładów pozwoli zapoznać się z WRO i przygotuje do pracy z widzem. „Przewody Sztuki” są skierowane do wszystkich (bez ograniczeń wiekowych), którzy chcą sprawdzić się i działać przy realizacji międzynarodowego wydarzenia poświęconego sztuce mediów – Biennale WRO 2021.

Organizator: Fundacja WRO Centrum Sztuki Mediów

www.wrocenter.pl

Wstęp wolny
Zapisy: wolontariat@wrocenter.pl

A special series of meetings, workshops and lectures will allow you to get acquainted with WRO and prepare you to work with the audience. *Art Wires* are addressed to everybody - there are no age limits. Join us if you are willing to try your hand and work with an international event dedicated to media art.

Organiser: WRO Center for Media Art Foundation / Free entrance / Registration: wolontariat@wrocenter.pl

6.03 | 11:00

Tektura i papier: „Książki do patrzenia” – domowe warsztaty rodzinne

Cardboard and Paper: *Books for looking at* – home family workshop

[online via Facebook \(barbarakultura\)](https://www.facebook.com/barbarakultura)

W pierwszy weekend marca najmłodszy bywalcy Barbary będą mieli okazję skonstruować książkę przestrzenną... we własnym domu! Jak? Katarzyna Bury, twórczyni artystycznych warsztatów rodzinnych, przygotowała specjalne pakiety pełne plastycznych niespodzianek, które zostaną dostarczone do domów wszystkich uczestników! Pudełka będą wypełnione po brzegi materiałami przydatnymi do skonstruowania papierowych

książek. Aby otrzymać domowy zestaw warsztatowy, wystarczy wypełnić formularz i wskazać adres dostawy na terenie Wrocławia. Niezmiennie pakiety są dedykowane dzieciom w wieku od 4 do 10 lat.

Organizator: Strefa Kultury Wrocław

www.strefakultury.pl/Barbara

Udział bezpłatny
Zapisy: www.strefakultury.pl/zapisy-barbara

On the first weekend in March, Barbara's youngest regulars will have the opportunity to make a 3D book... in their own home! How? Katarzyna Bury, the creator of artistic family workshops, has prepared special packages full of artistic surprises, which will be delivered to the homes of all participants! The boxes will be filled to the brim with materials useful for making paper books. To receive a home workshop kit, just fill in the form and provide a delivery address in Wrocław. As always, the boxes are intended for children aged 4–10.

Organiser: Culture Zone Wrocław
/ Free participation / Registration:
www.strefakultury.pl/zapisy-barbara

6–27.03

10:00–11:30, 12:00–13:30

każda sobota / each Saturday

Akademia Nowych Mediów: „Szkoła TikToka” – cykl warsztatów

New Media Academy: *TikTok School* – a series of workshops

[online via Facebook \(cbkfama\)](https://www.facebook.com/cbkfama)

Akademia Nowych Mediów to nowa propozycja z zakresu nowoczesnej edukacji kulturalnej. Cykl warsztatów rozpoczyna kurs dedykowanym młodzieży i dorosłym – „Szkoła TikToka”. Korzystasz z TikToka, ale chcesz poznać nowe triki, ciekawostki dotyczące tej platformy czy nieszablonowe sposoby kreacji? A może podpatrujesz jak twoje dziecko nagrywa krótkie materiały wideo, ale nie rozumiesz fenomenu tego medium społecznościowego? Zapisz się na bezpłatne warsztaty, które odbędą się online lub – jeśli obostrzenia zostaną zniesione – stacjonarnie w Centrum Bibliotecznym – Kulturalnym Fama. O godz. 10:00 rozpoczynają się zajęcia dla młodzieży w wieku 13–17, zaś o 12:00 dla osób w wieku 18+.

Organizator: Miejska Biblioteka Publiczna, Filia nr 11 – CBK Fama

www.fama.wroc.pl

Udział bezpłatny
Zapisy: www.fama.wroc.pl/szkola-tiktoka/

The New Media Academy is a new proposal in the field of modern cultural education. The series of workshops will be kickstarted with a course dedicated to young people and adults, entitled *TikTok School*. Do you use TikTok but want to learn new tricks, interesting facts about this platform or out-of-the-box creative solutions? Or maybe you watch your child record short videos but don't understand the popularity of this platform? Sign up for the free workshop, which will be held online or, if restrictions are lifted, live at the Fama Library and Cultural Centre. Workshop for youth aged 13–17 starts at 10:00, adults are welcome to join at 12:00.

Organiser: Municipal Public Library
/ Free participation / Registration:
www.fama.wroc.pl/szkola-tiktoka/

6.03 | 12:00

**Kobieta w świecie sztuki:
„Na kręcącym się kole serca
ich stworzone, czyli kobieta
w świecie Wikingów” – wykład**

*Women in the Art World: With
hearts made on the spinning wheel,
or women in the Viking world
– a lecture*

online via Facebook (Museum.Narodowe.Wroclaw)

W trakcie wykładu Sylwia Błachowicz opowie o rolach kobiet w świecie Wikingów: od żon, matek i gospodyń po wieszczki, wojowniczkę i bohaterki. Informacje prelegentka zbierała na podstawie literatury staronordyckiej oraz wybranych odkryć archeologicznych i materiałów funeralnych z terenów Danii, Norwegii i Szwecji.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

 www.mnwr.pl

 Wstęp wolny

During the lecture, Sylwia Błachowicz will talk about the roles of women in the Viking world: from wives, mothers and housewives to soothsayers, warriors and heroines, presenting information based on Old Norse literature and selected archaeological discoveries, as well as funerary materials from Denmark, Norway and Sweden.

Organiser: The National Museum in Wrocław / Free entrance

7.03 | 12:00

**Etno w południe: „Kartki
z najlepszymi życzeniami”
– warsztaty dla dzieci w wieku
5–12 lat**

*Etno at noon: Best wishes cards
– workshops for children aged 5–12*

online via Zoom

Kartki urodzinowe, świąteczne, walentynkowe, laurki... – życzenia można składać na wiele różnych pięknych sposobów. Na zajęciach dzieci obejrzą stare kartki z życzeniami i wykonają własne – trójwymiarowe! Prowadzenie: Marta Derejczyk.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

 www.mnwr.pl

 Cena: 3 PLN

Birthday cards, Christmas cards, Valentine's Day cards... – greetings come in many different, varied and always beautiful ways. During this workshop, children will take a look at old greeting cards and make their own three-dimensional ones! Host: Marta Derejczyk.

Organiser: The National Museum in Wrocław / Price: 3 PLN

7.03 | 13:30–16:00

**„Kim jestem – mapa mojego domu”
– warsztaty rodzinne**

*Who I am – a map of my home
– family workshop*

Muzeum Współczesne Wrocław
/ Wrocław Contemporary Museum, pl. Strzegomski 2a

Podczas warsztatów uczestnicy zmapują i opiszą członków rodziny oraz przestrzeń, w której każdy z nich się porusza i przebywa najczęściej – najważniejsze wyzwania i problemy. Powstanie tzw. „Mapa domu” – wielkoformatowe kolaże i rysunki portretujące rodzinę wraz z dodanymi pomysłami na jej metamorfozy. Powstałe mapy/kolaże będą wynikiem współpracy dzieci i rodziców. Prowadzenie: Agula Swoboda.

Organizatorzy: Muzeum Współczesne Wrocław, Fundacja PZU

 www.muzeumwspolczesne.pl

 Wstęp wolny (obowiązują zapisy do 4.03)

During the workshop, the participants will map and describe their family members, as well as spaces where every one of them moves and stays the most often – including their key challenges and problems. The end result will be the so-called “Home Map” in the form of large format collages and drawings portraying the family with added ideas for changes. The resulting maps/collages will be made jointly by children and parents. Host: Agula Swoboda.

Organisers: Wrocław Contemporary Museum, PZU Foundation / Free entrance (registration until 4.03 is required)

9.03 | 18:00

**Kinematograf Wrocławski:
„Morderca zostawia ślad”
– wideo-spacer**

*Wrocław Cinematograph:
The Killer Leaves a Trace
– a video walk*

online via Facebook ([barbarakultura](https://www.facebook.com/barbarakultura))

Kinematograf Wrocławski – cykl filmowych spotkań dotychczas odbywających się w Barbarze – zaprasza na wyjątkowy, wirtualny spacer śladami plenerów z filmu w reż. Aleksandra Ścibora-Rylskiego (1967) „Morderca zostawia ślad”. Twórca cyklu, Lech Moliński, pokaże wrocławskie miejsca wykorzystane na ekranie. Wizyta w okolicach ulicy Zapolskiej i Urzędu Wojewódzkiego będzie połączona z opowieścią o wspomnianej produkcji, o reżyserze i jego związkach z Wrocławiem. Całość uzupełnią będą fragmenty z filmu, a także materiały archiwalne w postaci fotosów i plakatów z omawianego tytułu.

Organizator: Strefa Kultury Wrocław

 www.strefakultury.pl/Barbara

 Udział bezpłatny

Wrocław Cinematograph – a series of film meetings originally organised at Barbara – would like to invite everyone to a unique virtual walk along the trail of sets used in Aleksander Ścibór-Rylski's *The Killer Leaves a Trace* (1967). The originator of the series, Lech Moliński, will walk us around the locations in Wrocław that we saw on screen. The visit to Zapolska Street and the Voivodeship Office will be accompanied by a story about the film, the

director and his links to Wrocław. The walk will be complemented with excerpts from the film, along with archive materials in the form of stills and posters.

Organiser: Culture Zone Wrocław
/ Free participation

10.03 | 17:00

Haftujemy!: „Ściegi krzyżowane” – wideo-tutorial

Let's embroider!: Cross stitch – a video tutorial

online via Facebook (barbarakultura)

Prowadzone przez Olę Budzan lekcje online jak zawsze są przeznaczone nie tylko dla profesjonalistów. Hafciarze i hafciarki podczas tego nagrania instruktażowego nauczą się wielu technik wyszywania – od najprostszego haftu krzyżowego po ścieg zakopiański. Tego typu ściegi mogą tworzyć wspaniałe wykończenie bieżnika, serwetki, a nawet makatki. Uwaga! Technika ta polecana jest miłośnikom medytacji i symetrii.

Organizator: Strefa Kultury Wrocław

www.strefakultury.pl/ Barbara

Udział bezpłatny

As always, Olga Budzan's online classes are for everybody who wants to try their hand at embroidery. The instructional video will teach all embroiderers a variety of techniques, from the simplest cross-stitch to the Zakopane stitch, which can be used to finish a napkin, or even a tapestry. Note! This technique is recommended for meditation and symmetry aficionados.

Organiser: Culture Zone Wrocław
/ Free participation

14.03 | 12:00

Etno w południe: „Ozdabiamy wydmuszki” – warsztaty dla dzieci w wieku 7-12 lat

Etno at noon: *Decorating eggshells* – workshops for children aged 7-12

online via Zoom

Wielkanoc bez zdobionych jajek? To nie uchodzi! Na Dolnym Śląsku wszystkie sposoby dekorowania jajek (i wydmuszek) są popularne. W tym roku dzieci będą oklejać jajka w sposób charakterystyczny dla regionu łowickiego. Potrzebne im będą: dwie wydmuszki z białych jajek (lub dwa białe jajka ugotowane na twardo), kolorowy papier, nożyczki, klej i dużo cierpliwości. Prowadzenie: Paulina Suchecka.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

www.mnwr.pl

Cena: 3 PLN

Easter without decorated eggs? No way! In Lower Silesia, all ways of decorating eggs (and eggshells) remain as popular as ever. This year, children will decorate eggs in a way characteristic of the Łowicz region. All they need is two white egg shells (or two hard-boiled white eggs), coloured paper, scissors, glue and lots of patience. Host: Paulina Suchecka.

Organiser: The National Museum in Wrocław / Price: 3 PLN

14, 28.03 | 13:30-14:00

„Postępownik. Przewodnik po naturze i sztuce” – cykl warsztatów

Progressive. A guide to nature and art – a series of workshops

Muzeum Współczesne Wrocław
/ Wrocław Contemporary Museum, pl. Strzegomski 2a

Sztuka współczesna często sygnalizuje z wyprzedzeniem nadchodzące zmiany i problemy. Dlatego podczas czterech spotkań w ramach „Postępownika” uczestnicy przyjrzą się dziełom sztuki z muzealnej kolekcji, by za ich sprawą rozmawiać o potrzebach środowiska. W czasie warsztatów potraktują prace artystów i artystek jako inspirację dla wspólnego działania na rzecz natury, której każdy z nas jest częścią. Każdy warsztat będzie odnosił się do innych zagadnień – smog, ocieplenie klimatu, wpływ technologii na naturę to tylko kilka z nich.

Organizator: Muzeum Współczesne Wrocław

www.muzeumwspolczesne.pl

Wstęp wolny (obowiązują zapisy)

Contemporary art often signals impending changes and problems in advance. Therefore, during the four meetings of the *Progressive* series, the participants will take a closer look at artworks from the museum's collection to discuss the needs of the environment. During the workshops, the pieces by artist will serve as inspiration for joint action to help nature, which all of us are a part of. Each workshop will address a different issue, with some of them being smog, global warming, and the impact of technology on nature.

Organiser: Wrocław Contemporary Museum / Free entrance (registration is required)

18.03 | 18:00-20:00

Akademia Miejska: „Jak działa panel obywatelski?” – spotkanie

City Academy: *How does the Citizens' Panel work?* – a meeting

online via Facebook (barbarakultura)

W jaki sposób organizuje się panel obywatelski? Jak wysoka jest jakość podejmowanych decyzji przy bezpośrednim udziale społeczności? W jaki sposób dąży się do rozwiązań, które mają na celu dobro wspólne? Kim jest grupa mieszkańców, przedstawiciele dialogu społecznego? O tym wszystkim i innych kwestiach związanych z funkcjonowaniem panelu obywatelskiego rozmawiać będą Maja Zabokrzycka, Tadeusz Mincer, Wojciech Ufel i Joanna Panciuchin. Nie zabraknie również materiałów audiowizualnych i czasu na dyskusje.

Organizator: Strefa Kultury Wrocław

www.strefakultury.pl/ Barbara

Udział bezpłatny

How are Citizens' Panels organised? What is the quality of decisions made with direct participation of the community? How do they pursue solutions that aim for the common good? Who represents social dialogue and the residents? Maja Zabokrzycka, Tadeusz Mincer, Wojciech Ufel and Joanna Panciuchin will talk about all this and other issues related to the functioning of the Citizens' Panel. The meetings will be accompanied by audio-visual material and a debate.

Organiser: Culture Zone Wrocław
/ Free participation

WROCLAWSKI
TEATR PANTOMIMY
IM. HENRYKA TOMASZEWSKIEGO

KRÓLOWA

BAŚŃ PODWÓRKOWA

reżyseria: ARTUR BORKOWSKI

PREMIERA 25 lutego 2021 / PODWÓRKO WTP | ALEJA DĘBOWA 16

PRZEDSTAWIENIE DLA WIDZÓW 5+

borek

sky tower

rain

RADIO WROCLAW

RADIO WROCLAW KULTURA

TVP3 WROCLAW

DCF

WWW.PANTOMIMA.WROC.PL

20.03 | 12:00**„Bezлюдne miasta” – warsztaty dla dzieci w wieku 6–12 lat****Desolate cities – a workshop for children aged 6–12**

online via Teams

Nicolas Groszpiere sfotografował puste przestrzenie miejskie, przystanki autobusowe, kioski, ulice. W trakcie spotkania uczestnicy zastanowią się, co mogło się wydarzyć w tych miejscach. Odwiedzą również zakątek wrocławskich artystów, którzy w abstrakcyjny sposób malowali pejzaż miejski. Zainspirowani abstrakcyjnymi kształtami spróbują przemałować własne miasta na bardziej abstrakcyjne. Kto wie, może nie będą tak puste, jak miejsca uchwycone przez Groszpiere'a? Prowadzenie: Agata Iżykowska-Uszczyk.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

www.mnwr.pl

Cena / Price: 3 PLN

Nicolas Groszpiere photographed empty urban spaces, bus stops, kiosks, and streets. During the meeting, participants will think about what might have happened in these places. They will also visit a corner of Wrocław artists who painted the city landscape in an abstract manner. Inspired by abstract shapes, they will try to paint their own cities to make them more abstract. Who knows, maybe they won't be as empty as the places shot by Groszpiere? Host: Agata Iżykowska-Uszczyk.

Organiser: The National Museum in Wrocław / Price: 3 PLN

21.03 | 12:00**Etno w południe: „Palma wielkanocna” – warsztaty dla dzieci w wieku 5–12 lat****Etno at noon: Easter palm – workshops for children aged 5–12**

online via Zoom

Podczas warsztatów będzie można zapoznać się z historią palm wielkanocnych oraz zobaczyć, jak wyglądały dawniej, a jak wyglądają dziś. Każdy będzie mógł wykonać własną małą palmę ozdobioną papierowymi kwiatami (lub całkiem dużą, jeśli tylko starczy cierpliwości). Prowadzenie: Olga Budzan.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

www.mnwr.pl

Cena: 3 PLN

During the workshop, the participants will learn more about the history of Easter palms and see how they looked in the past, as well as what changed in the modern times. Everyone will be able to make their own tiny palm decorated with paper flowers (as well as a big one, if they are patient enough). Host: Olga Budzan.

Organiser: The National Museum in Wrocław / Price: 3 PLN

24.03 | 18:00–20:00**SocioPercepcja vol. 17: „Cywilizacja europejska? To byłby niezły pomysł!” – spotkanie****SocioPerception, vol. 17: European civilization? That would be a good idea! – a meeting**

online via Zoom

Marcowa SocjoPercepcja poświęcona zostanie Europie. Rozmowa z badacz(k)ami – Moniką Bobako, Łukaszem Mollem i Janem Sową – da możliwość poszukania odpowiedzi na pytania o możliwości i granice realizacji projektu integracji europejskiej. Obserwując m.in. kryzys migracyjny czy polityczne decyzje zapadające w kontekście pandemii koronawirusa, pojawia się pytanie o to, na ile właściwie możliwa jest jeszcze odbudowa uniwersalistycznej idei Europy? I czy zawsze musi jej towarzyszyć pułapka europocentryzmów?

Organizatorzy: Polskie Towarzystwo Socjologiczne Wrocław, Instytut Socjologii UW, Strefa Kultury Wrocław, Muzeum Współczesne Wrocław

www.ptswroclaw.uni.wroc.pl **Udział bezpłatny**

The March edition of SocioPerception will be devoted to Europe. The conversation with researchers – Monika Bobako, Łukasz Moll and Jan Sowa – will provide an opportunity to search for answers to questions about the possibilities and limits of the European integration project. Seeing the migration crisis and political decisions being made in the context of the coronavirus pandemic, among others, the question arises concerning the extent of the possibility of the

reconstruction of the universalist idea of Europe, and whether it has to be accompanied by the trap of Eurocentrism.

Organisers: The Polish Sociological Association (branch in Wrocław), Culture Zone Wrocław, Wrocław Contemporary Museum / Free participation

25.03 | 17:00–19:00**Akademia Miejskiego Ogrodnika: „Rośliny nas ocalą!” – wykład****City Gardener Academy: Only plants will save us! – a lecture**

online via Facebook (barbarakultura)

Filip Marek, czyli Pan Kwiaciarz, w czasie pandemii nie próżnuje – Akademia Miejskiego Ogrodnika zamienia się w tym semestrze w Ogrodniczą Akademię Przetwarzania Zarazy. Podczas marcowego, wirtualnego spotkania uczestnicy nauczą się, jak z pomocą roślin leczyć zmęczone kwarantanną ciała i umysły. Czwartkowe popołudnie będzie okazją, by dowiedzieć się jaka moc tkwi w naturze i jak wykorzystywać w pełni jej potencjał.

Organizator: Strefa Kultury Wrocław

www.strefakultury.pl/ Barbara **Udział bezpłatny**

Filip Marek, whom we better know as Mr. Florist, is always active, even in the midst of a pandemic – the City Gardener Academy turns into the Gardening Academy for Surviving the Plague this semester. During the March virtual meeting, par

ticipants will learn how to heal quarantine-weary bodies and minds with the help of plants. Thursday afternoon will be an opportunity to discover the power of nature and how to fully harness its potential.

Organiser: Culture Zone Wrocław / Free participation

27.03 | 10:00–12:30

„Wrocław – miasto, które się liczy” – cykl debat

Wrocław – the city that counts – a series of debates

[online via Facebook \(centrumhistoriizajezdnia\)](#)

„Wrocław – miasto, które się liczy” to cykl konsultacji społecznych i debat dotyczących kluczowych zagadnień związanych z miejskim życiem i wrocławskimi osiedlami. W marcu tematem dyskusji będzie parkowanie we Wrocławiu w kontekście przestrzeni i kosztów.

Organizatorzy: Centrum Historii Zajezdnia, Fundacja Wroclife

www.zajezdnia.org

Udział bezpłatny

Wrocław – the city that counts is a series of social consultations and debates concerning key issues connected with urban life and Wrocław housing estates. In March, discussions will focus on parking in Wrocław in the context of space and costs.

Organisers: Depot History Centre, Wroclife Foundation / Free participation

27.03 | 11:00–16:00

„Manufaktura Wielkanocna” – warsztaty

Easter Manufacture – a workshop

Centrum Kultury Zamek, pl. Świętojański 1

Manufaktura Wielkanocna to już zamkowa tradycja! W tym roku odbędzie się mnóstwo wspaniałych, rodzinnych warsztatów kreatywnych, będziecie ozdabiać, dekorować i tworzyć. Nie zbraknie mini jarmarku, na którym będziecie mogli zakupić świąteczne dekoracje, oryginalne prezenty i produkty regionalne.

Organizator: Centrum Kultury Zamek

www.zamek.wroclaw.pl

Cena: 20–40 PLN

The Easter Manufacture is a tradition at Centrum Kultury Zamek! This year, there will be lots of great creative workshops for families, with all the decorating and creating you may want! As always, it will be accompanied by a mini-fair, where you will be able to buy Easter decorations, original gifts and regional products.

Organiser: Centrum Kultury Zamek / Price: 20–40 PLN

27.03 | 11:00–14:00

Mikroagora – spotkanie

Microagora – a meeting

[online via Facebook \(Mikrogranty\)](#)

Po ponad rocznej przerwie wraca Mikroagora, czyli spotkanie z twórcami projektów wybranych w najnowszej edycji naboru do Mikrograntów. Wydarzenie będzie okazją, by posłuchać o nadchodzących inicjatywach, nawiązać znajomości z innymi aktywnymi mieszkańcami Wrocławia, podzielić się swoimi doświadczeniami, a być może także zaoferować swoją pomoc w realizacji prezentowanych pomysłów. Spotkanie będzie transmitowane online, jednak w przypadku zniesienia pandemicznych ograniczeń, Mikroagora odbędzie się na żywo w Barbarze (ul. Świdnicka 8b).

Organizator: Strefa Kultury Wrocław

www.strefakultury.pl/Mikrogranty

Udział bezpłatny

Microagora, the meeting with the creators of projects selected in the latest edition of the Microgrants call for proposals, is back after a year's break. The event will be an opportunity to listen about various upcoming initiatives, make new acquaintances with other active residents of Wrocław, share experiences and perhaps offer help in making the presented ideas come true. The meeting will be streamed online, but if pandemic restrictions are lifted, the Microagora will be held live at Barbara (Świdnicka 8b).

Organiser: Culture Zone Wrocław / Free participation

27.03 | 17:00–19:00

Kuchnia dla opornych: „Skarby mlecznych rzemieślników” – degustacja online

Kitchen for Dummies: Treasures of dairy craftsmen – an online tasting

[online via Facebook \(barbarakultura\)](#)

Zmiany towarzyszące codziennym jedzeniowym rytuałom, które gwałtownie wdarły się w nasze życie w marcu 2020, skłoniły zespół Barbary do tego, by w ramach rozmów wokół jedzenia poszukać bezpiecznych miejsc na kulinarnej mapie smaków. Doszedł on do wniosku, że nie ma w życiu nic bezpieczniejszego niż kanapka. A że „Kuchnia dla opornych” niezmiernie chce inspirować, organizatorzy cyklu zaprosili do niej gości, którzy przedstawią uczestnikom spotkań nowe oblicze kanapek. Drugie spotkanie tego semestru odbędzie się w formie degustacji prowadzonej przez dolnośląskiego serowara Sylwestra Wańczyka i znawcę serów farmerskich, promotora kulinarnego – Bartosza Wilczyńskiego, podczas gdy zapisani uczestnicy przed ekranami będą mogli skosztować wyjątkowych serów zagrodowych dzięki domowym pakietom smakosza.

Organizator: Strefa Kultury Wrocław

www.strefakultury.pl/Barbara

Udział bezpłatny
Zapisy: www.strefakultury.pl/zapisy-barbara

The changes accompanying the daily food rituals that rapidly became part of our lives in March 2020 prompted Barbara's team to look for safe spaces on the culinary flavour map as part of the

conversation about and around food. The key conclusion was that there is nothing safer in life than a sandwich. And since "Kitchen for Dummies" aims to inspire, the organisers of the series decided to invite guests who will show a new face of the common sandwich. The second meeting of this semester will take place in the form of a tasting hosted by Sylwester Wańczyk, a cheese maker from Lower Silesia, and Bartosz Wilczyński, a farmstead cheese expert and culinary promoter, while the enrolled participants will be able to taste unique farmstead cheeses thanks to homemade gourmet packages.

Organiser: Culture Zone Wrocław
/ Free participation / Registration:
www.strefakultury.pl/zapisy-barbara

28.03 | 12:30

Niedzielne Poranki we WRO Sunday Matinéés at WRO

Centrum Sztuki WRO / WRO Art Center, ul. Widok 7

Marcowe warsztaty odbędą się pod hasłem „komponowanie z ocalonych”. Śmietniki i dolne warstwy kuwet w lodówce to to, z czego Error Bistro korzysta i zagospodarowuje w kuchni najchętniej. Ostatnia niedziela marca we WRO zapowiada się kulinarnie. Działanie przygotuje Ania Bielawska – performerka i freeganka.

Dodatkowy język: angielski

Organizator: Fundacja WRO Centrum Sztuki Mediów

www.wrocenter.pl

Wstęp wolny
Zapisy: zapisy@wrocenter.pl

Theme of March workshops is "composing from salvaged". Garbage cans and lower layers of trays in the fridge are what Error Bistro uses and manages in the kitchen most willingly. The last Sunday of March at WRO promises to be a culinary day with activities prepared for you by Ania Bielawska, a performer and freegan.

Additional language: English / Organiser: WRO Center for Media Art Foundation / Free entrance / Registration: zapisy@wrocenter.pl

28.03 | 10:00

Z rodziną do muzeum: „Wielkanocny koszyczek” – warsztaty dla dzieci w wieku 6–12 lat

Family Visit to the Museum:
Easter basket – a workshop for children aged 6–12

online via Zoom

Podczas warsztatów dzieci poznają ludowe tradycje związane ze Świętami Wielkanocnymi. Na muzealnych obrazach poszukają zwierząt z wielkanocnego koszyczka, dowiedzą się, jaką symbolikę mają przedmioty, które są w nim umieszczane. Sławomir Ortyl jako ciekawostkę opowie o zwyczaju budowania domków dla zajęczków, które... podrzucają dzieciom słodycze. Ale chyba najważniejsze będzie własnoręczne wykonanie pięknego koszyczka wielkanocnego.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

www.mnwr.pl

Cena: 3 PLN

During the workshop, children will learn about Easter folk traditions. In the museum paintings they will look for animals from the Easter basket, as well as learn about the symbolism of all the things commonly put in it. Sławomir Ortyl will also tell them about the custom of building houses for bunnies, who... give sweets to children. The most important part of the workshop will involve making their own beautiful Easter basket.

Organiser: The National Museum in Wrocław
/ Price: 3 PLN

28.03 | 11:00, 13:00

„Piasek na młyn” – rodzinne warsztaty

Sand for the mill – family workshops

online via Teams

Jak rozmawiać o upływie czasu, gdy jeszcze nie zna się na zegarku? Pomoże w tym „Młyn piaskowy” – niezwykła praca Günthera Ueckera. A na koniec uczestnicy sami stworzą dzieło sztuki z piasku z dna Odry. Rodzinne warsztaty Mai Kwiecińskiej przeznaczone są dla dzieci w wieku do 3 lat (11:00) oraz 3–5 lat (13:00).

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

www.mnwr.pl

Cena: 3 PLN

How do you talk about the passage of time when you don't yet know how to use a clock? One can learn a thing or two about that thanks to Günther Uecker's *Sandmühle*. At the end of the workshop, the participants themselves will create a work of art out of sand from the bottom of the Odra River. Maja Kwiecińska's family workshops are intended for children aged up to 3 years (11:00) as well as 3–5 years (13:00).

Organiser: The National Museum in Wrocław
/ Price: 3 PLN

28.03 | 12:00

Etno w południe: „Śpiewajka palmowa” – warsztaty dla dzieci w wieku 3–8 lat

Etni at noon: *Palm songs*
– workshops for children aged 3–8

online via Zoom

Na muzycznych spotkaniach można poznać i wspólnie pośpiewać stare piosenki wykonywane kiedyś dla dzieci lub przez dzieci. Do uczestnictwa w zajęciach nie są konieczne żadne umiejętności, w tym umiejętność czytania literek czy nut, chętni mogą natomiast przygotować własne instrumenty. Tym razem dzieci poznają piosenki towarzyszące obchodom Niedzieli Palmowej. Prowadzenie: Marta Derejczyk.

Organizator: Muzeum Narodowe we Wrocławiu

www.mnwr.pl

Cena: 3 PLN

During the musical meetings, children will have an opportunity to learn and sing together old songs, performed back in the day for or by children. No skills are required to participate in the classes, including the ability to read letters or sheet music – however, you can prepare and bring your own instruments. This time the children will learn songs that accompany the celebration of Palm Sunday. Host: Marta Derejczyk.

Organiser: The National Museum in Wrocław
/ Price: 3 PLN

КУЛЬТУРНИЙ БЕРЕЗЕНЬ

19.11–28.03

«Вступ і повернення» – виставка VI конкурсу кращих дипломів медіамистецтва

Centrum Sztuki WRO, ul. Widok 7

вт.–пт. 11:00–14:00, 16:00–18:00

Це вже шостий щорічний конкурс кращих дипломів серед медіа мистецтва. Захід створений з метою презентації кращих дипломних робіт бакалаврів та магістрів, реалізованих в державних художніх університетах в Гданську, Катовицях, Кракові, Лодзі, Познані, Щецині, Варшаві та Вроцлаві. У 5-річній історії конкурсу серед кращих дипломів були як відеоінсталяції, комп'ютерна анімація, роботи в соціальних медіа, інтерактивні й генеративні проекти, аудіовізуальні концерти, творчість з галузі біо арту і нейронних мереж, так і діяльність виконана в естетиці косплей і конвенції світу комп'ютерних ігор. Цього разу жанровий спектр розширюється роботами у віртуальній реальності, 360° або з використанням штучної інтелекції.

Вхід вільний

29.01–10.04

«Все згодиться» – виставка робіт Каліни Баньки

galeria SIC! BWA Wrocław, pl. Kościuszki 9–10

пн.–пт. 11:00–18:00
сб. 11:00–15:00

Через п'ять років після першої індивідуальної виставки до галереї SIC! BWA Wrocław знову завітає Калина Банька – художниця, яка працює на грані між дизайном скла, графіки та живопису. Її виставка торкається важкої та водночас дуже актуальної теми порожнечі. А, можливо, її відсутності? Згадана порожнеча стосується соціальних і економічних явищ – надмірного консюмеризму, загальної проблеми інформаційного перевантаження або потреби нагромадження речей.

Вхід вільний

30.01–27.06

«Йорцайт – час хасидів» – виставка

Muzeum Etnograficzne, ul. Traugutta 111/113

вт.–ср., пт.–нд. 10:00–16:00
чт. 9:00–16:00

Фотовиставка, присвячена святкуванню йоркайта (річниця смерті) цадиків, щорічно проводиться в Лелові, Лежайську і Радомську. Експозиція збагачена фотографіями з колись хасидизму в Подолі та в таких містах, як Мендзибуж, Брацлав та Уман, які є значними центрами хасидизму. На виставці можна простежити майже 300-річну історію хасидського

руху на території Республіки Польща. На фотографіях зображені портрети хасидів, елементи обрядів-молитви, танці, складання листків з проханнями у могили цадиків. Частиною експозиції є також приклади хасидської літератури і десятихвилинний фільм, що дозволяє на мить переміститися в світ, який майже 100 років тому зник з польського пейзажу.

Квитки: 10 PLN (стандартний),
8 PLN (пільговий), 5 PLN (груповий)

5.02–30.05

«Елементарний простір» – виставка робіт Яна Шпаковича

Muzeum Architektury we Wrocławiu,
ul. Bernardyńska 5

вт.–ср., сб.–нд. 10:00–17:00
чт.–пт. 12:00–19:00

Виставка є першою презентацією проектів та діяльності архітектора, чия багатовимірна творчість залишається майже абсолютно невідомою в Польщі. Представлені в рамках інсталяції ідеї Шпаковича є універсальними – вони існують над масштабами, функціями і межами культурних рам. Метою виставки є популяризація творчості видатного архітектора, який завдяки унікальній, авторській мові дизайну розширив межі архітектури, об'єднавши віддалені світи математики і мистецтва.

Квитки: 20 PLN (стандартний),
14 PLN (пільговий)

26.02–31.12

«Вроцлав 1945–2016» – віртуальна виставка

онлайн на [ЮТубі](#)
(сторінка «Centrum Historii Zajezdnia»)

вт.–ср., сб.–нд. 10:00–17:00
чт.–пт. 12:00–19:00

Незвичайна віртуальна подорож у часі в форматі серії фільмів, завдяки яким можна послухати розповіді екскурсоводів і дізнатися про незвичайну історію післявоєнного Вроцлава. Технологія 360° забезпечує практично такий же досвід, як при фактичному відвідуванні осередку Centrum Historii Zajezdnia. Таким чином можна ретельно оглянути інтер'єр або наблизитись до експонатів.

Участь безкоштовна

26.02–16.05

«ВУpass. Пандемічна виставка» – виставка

Pawilon Czterech Kopuł, ul. Wystawowa 1

вт.–чт. 10:00–16:00
пт. 12:00–18:00
сб.–нд. 10:00–18:00

2020 рік зруйнував багато культурних планів. Закриті для гостей музеї пропонували мистецтво «онлайн», відчували недолік такого компромісу і відсутність прямого контакту з глядачами. Ця ситуація призвела до того, що побудовані впродовж багатьох місяців виставкові проекти були «заморожені», відкладені на невизначене майбутнє. Це почуття підвищеного стан спонукало кураторів павільйону чотирьох куполів [пол. Pawilon Czterech Kopuł] переглянути колекції власного музею. І так виникла ідея створення «ВУpass.. Пандемічна виставка». Експозицію відкриває презентація робіт Зофії Артимовської та Джетуліо Альвіані, а закриває – вроцлавської художниці Яніни Жемойтель.

Квитки: 20 PLN (стандартний),
15 PLN (пільговий), 10 PLN (груповий)

28.02–12.03

Церемоніал 2: «В Україні» – виставка робіт Юлії Кривич

Złoty Kiosk, podwórko przy ul. Prusa 37

«Церемоніал» – новий елемент програми Золотого Кіоску. Він був натхненний пропозицією Моніки Дрожинської, яка запропонувала повісити прапор «У мене є жест» на Золотому кіоску. Перший прапор висів на Олбіні в грудні 2020 року і розпочав серію наступних презентацій. У березні на щоглі, закріпленій на об'єкті, буде піднята ще одна художня робота у вигляді прапора - цього разу це буде «в Україні» Юлії Кривич.

Вхід вільний

6.03 | 17:00–18:30
7.03 | 11:00–12:30

«Ойойя! або про дівчинку, яка не знала свого імені» – вистава

Wrocławski Teatr Lalek, pl. Teatralny 4

Вистава розповідає історію вченого, який вірить в те, що все в цьому світі можна покращити, і його дочки Ойойя, яка є справжнім запереченням цього. Ойойя, розуміючи, що вона є причиною турбот батька, вирішує покинути дім, проте він приєднується до неї, і вони разом відправляються в експедицію. Чи призведе божевільна сімейна ескапада героїв до мети? І чи вплине це на їх взаємини? Це спектакль для всієї родини, що зачіпає питання близькі всім батькам і дітям.

Квитки: 25 PLN (стандартний),
22 PLN (пільговий)

6–27.03 щосуботи
10:00–11:30, 12:00–13:30

Академія новітніх ЗМІ: «Школа Тік Току» – цикл семінарів

онлайн на [Фейсбукці](#) (сторінка – «cbkfama»)

Академія новітніх ЗМІ – це нова пропозиція в галузі сучасної культурної освіти. Цикл семінарів розпочинає курс для молоді та дорослих «Школа

Тік Току». Користаєшся TikTokом, але хочеш дізнатися нові фішки та цікавинки про цю платформу або нестандартні способи створення контенту? Спостерігаєш, як ваша дитина записує короткі відеоролики, але не розуміє феномену цього соціального середовища? Запишіться на безкоштовні семінари, які будуть проходити онлайн або, у випадку відміни карантинних заходів, стаціонарно в бібліотечно-культурному центрі Fama. О 10:00 починаються заняття для молоді у віці 13-17 років, а від 12:00 – для осіб віком 18+.

 Участь безкоштовна
Записи: www.fama.wroc.pl/szkola-tiktoka

8-31.03

«Я – моя» – виставка колективу «Золоті хмари»

Centrum Kultury Zamek, pl. Świętojański 1

пн.-пт. 12:00–20:00
сб.-нд. 12:00–18:00

Вісім вроцлавських виконавців виступлять востаннє в березні: Лена Чернявська, Моніка Маслон, Зузанна Токарська, Магдалена Кошчянська, Мартина Зарадкевіч, Аліція Зарадкевіч, Катерина Роман, Анна Галушка представлять на виставці маніфест проти нинішньої суспільно-політичної ситуації. Захід стане певним художнім коментарем. Вони розкажуть про становище жінок за допомогою афірмації жіночого тіла, сестринства і жіночої сили. Представлені роботи включають інсталяції, інтерактивні об'єкти, графіку та малюнки.

 Вхід вільний

9.03-16.04

«Відхилення – особисте мистецтво» – виставка робіт Вітольда Лішковського

Galeria Foto-Gen, pl. Nankiera 8

вт.-сб. 10:00–18:00

Презентація фотографічних циклів, об'єктів та фотографічно-живописних інсталяцій відомого вроцлавського художника Вітольда Лішковського. Фотограф, виходячи з припущення, що мистецтво володіє закостенілою риторикою, робить його інтерпретації занадто очевидними, фіксує символи ситуації, допускаючи безліч асоціацій і посилань. Лішковський, зачіпаючи еротичні та дискретні проблеми, говорить про універсальні поняття. Відмінністю цих робіт є конструкція, збірка, форма, тобто зв'язок між окремими елементами структури повідомлення.

 Квитки: 4 PLN (стандартний),
2 PLN (пільговий), вівторки – вхід вільний

9.03 | 19:30–20:00

Академія Jazz Time

[онлайн на Фейсбукці \(сторінка – «WKFormaty»\)](#)

Академія Jazz Time – це новий цикл заходів у Вроцлавському клубі «Формати». Вроцлавські артисти познайомлять слухачів з чудовими співаками, вокалістами та музикантами, які назавжди увійшли в світову історію джазової музики. Перший цикл називається #Kobiety (укр. - жінки). В рамках нього створено 12 серій, які проведуть Барбара Піотровська, Наталія Щепула, Марта Мацкевич і Кася Бергер, а також піаністи Себастьян Лобос, Бартек Зентара і Домінік Монкоса.

 Участь безкоштовна

12, 13.03 | 19:00

«Amazon burns» – спектакль

Instytut Grotowskiego (Sala Teatru Laboratorium),
Rynek-Ratusz 27

Майя Стасько, авторка сенсаційних «В***вдених жінок у воронці по Польщі», повертається з новою комедією! На цей раз героїнями є дві співробітниця якогось інтернет-гіганта, які в перерві на сигарету мріють про краще життя, кохання, щастя або просто про багатого хлопця, який все змінить. На задньому плані горить Амазонія, світу приходить кінець, тому смійтеся разом з нами, поки є над чим.

 Квитки: 50 PLN

14, 28.03 | 13:30–14:00

«Прогресор. Гід по природі та мистецтву» – цикл семінарів

Muzeum Współczesne Wrocław,
pl. Strzegomski 2a

Сучасне мистецтво часто заздалегідь сигналізує майбутні зміни та проблеми. Тому під час чотирьох зустрічей в рамках «Прогресора» учасники познайомляться з витворами мистецтва з музейної колекції, і обговорять на їх прикладі потреби навколишнього середовища. Під час семінарів вони розглядатимуть роботи художників і художниць як натхнення для спільної діяльності для природи, частиною якої є кожен з нас. Окремі зустрічі будуть присвячені різним питанням: наприклад, змогу, потепління клімату, впливу технології на природу.

 Участь безкоштовна
(попередній запис є обов'язковим)

18.03–17.04

«По нитці в клубок» – виставка

Galeria Miejska we Wrocławiu,
ul. Kiełbaśnicza 28

пн.–пт. 10:00–18:00
сб. 12:00–16:00

Огляд досягнень молодих художників, які використовують естетику експресіонізму в контексті досягнень «Колумба» польського експресіонізму 80-х років – Здзіслава Ніткі. Ця виставка є протистоянням сучасних художніх інсталяцій цього напрямку зі стратегіями, які виникли кілька десятиліть тому, а також підкресленням естетики та розмаїття, які спостерігаються в творчості молодих експресіоністів. Показ є результатом роздумів над позицією експресіонізму в сучасному мистецтві.

 Вхід вільний

19.03 | 18:30

Класичний Światowid: «Народні враження» – концерт дуету Валицький-Попьолек

Ośrodek Działań Twórczych Światowid,
ul. Sempołowskiej 54a

Концерт присвячений музиці, натхненній фольклором – польським, іспанським і сербським. У програмі, серед іншого, пісні з останньої платівки «Made in Poland» дуету Валицький – Попьолек, в яких сучасні версії традиційної мазурки або оберків містять цікаві посилання на музичну мову Шопена, Шимановського або Гурецького. Валицькі-Попьолек Duo – це піаністка Олександра Валицька-Попьолек і гітарист Якуб Валицький. У лютому 2020 року дует був удостоєний престижної стипендії національного культурного центру «Молода Польща».

 Вхід вільний

20.03 | 12:00

«Безлюдні міста» – майстер-класи для дітей віком 6–12 років

онлайн на платформі Teams

Ніколя Гросп'єр сфотографував міські порожні, автобусні зупинки, кіоски, вулиці. В ході зустрічі учасники обговорять, що могло статися в цих місцях. Вони також відвідають куточок вроцлавських художників, які абстрактно малювали міський пейзаж. Натхненні абстрактними формами, вони намагатимуться намалювати власні міста в абстрактний спосіб. Хто знає, можливо, вони не виглядатимуть такими ж порожніми, як місця зняті Гросп'єром?

 Ціна: 3 PLN

23.03 | 18:00–20:00

Овертайм: Bovska – онлайн-зустріч з артисткою

[онлайн на Фейсбукці \(сторінка – «barbarakultura»\)](#)

Гостею березневої зустрічі онлайн буде Магда Грабовська-Вацлавек, більш широко відома як Bovska – польська співачка, автор текстів і пісень. Відправною точкою для розмови є плейлист, створений героїнею зустрічі, який організатори опублікують ще до запланованої зустрічі, щоб зацікавлені особи могли ознайомитися з ним, а під час прямої трансляції запитати подробиці. Дискусію проведе Мацей Пшестальські, який зосередиться на темі музичного (й не тільки) натхнення, перших альбомів, етапів їх створення, а також найкращих і найгірших концертів, на яких вона виступала.

 Участь безкоштовна

27.03 | 17:00–19:00

Кухня для чайників: «Скарби молочних майстрів» – дегустація онлайн

[онлайн на Фейсбукці \(сторінка «barbarakultura»\)](#)

Зміни, що супроводжують щоденні ритуали їжі, які різко увірвалися в наше життя в березні 2020, спонули команду Барбара в рамках розмов про їжу шукати безпечні місця на кулінарній карті смаків. І вони прийшли до висновку, що в житті немає нічого безпечнішого, ніж бутерброд. А з огляду на те, що «Кухня для чайників» дуже хоче надихати, друга зустріч цього семестру пройде у форматі дегустації, проведе її Сильвестр Ваньчик – нижньосілезький сировар та знавець фермерських сирів, а також кулінарний популяризатор Бартош Вільчинський, в той час як зареєстровані учасники перед екранами зможуть поласувати винятковими сирами завдяки «домашнім пакетам гурмана».

 Участь безкоштовна
Обов'язкова попередня реєстрація:
www.strefakultury.pl/zapisy-barbara/

= przeczytaj / read =

W MARCU

IN MARCH

Tytuł / Title:

**„How to Look
Natural in Photos”**

Redakcja, praca kuratorska
/ Editor, curator:

**Beata Bartecka,
Łukasz Rusznica**

Data premiery
/ Release date:
25.02.2021

Wydawnictwo
/ Publishing house:
**Ośrodek Postaw
Twórczych,
Palm* Studios**

Liczba stron
/ Number of pages:
304

Oprawa / Binding:
twarda / hardcover

44

O książce / About the book:

„How to Look Natural in Photos” to wybór archiwalnych fotografii więźniów i ich oprawców, wykonanych w systemach totalitarnych. Dwujęzyczna publikacja stawia pytanie o miejsce fotografii w świecie rządzonej przez systemową przemoc. Redaktorzy przyglądają się relacjom na linii ofiara–oprawca związanymi z obserwowaniem i byciem obserwowanym. Fotografie układają się w całościową narrację o wykorzystywaniu jednostki przez system totalitarny przy pomocy nowoczesnej technologii. Opisy do zdjęć zostały stworzone na podstawie oryginalnych zapisków i publikacji Tomasza Stempowskiego – historyka i starszego kustosa z Instytutu Pamięci Narodowej.

How to Look Natural in Photos is a selection of archive photographs of prisoners and their torturers, taken in totalitarian countries. This bilingual publication asks the question about the place of photography in a world of systemic violence. The editors take a closer look at the relationship between victims and perpetrators, associated with watching and being watched. The photographs form a comprehensive narrative about the exploitation of the individual by the totalitarian system with the help of modern technology. The photograph descriptions were based on original notes and publications by Tomasz Stempowski – historian and senior curator at the Institute of National Remembrance.

O redaktorach / About editors:

Beata Bartecka to wrocławska kuratorka wystaw z zakresu sztuk wizualnych i dizajnu oraz autorka publikacji związanych z kulturą wizualną i sztuką. Łukasz Rusznica to z zawodu fotograf, kurator i edukator, którego prace publikowano m.in. na łamach magazynu „Szum”. Prowadzi również galerię Miejsce przy Miejsku na wrocławskim Nadodrze.

Beata Bartecka is a Wrocław-based curator of visual arts and design exhibitions, author of publications related to visual culture and art. Łukasz Rusznica is a photographer, curator and educator, whose works were published in numerous places, including the “Szum” magazine. He also runs the Miejsce przy Miejsku gallery in Wrocław’s Nadodrze district.

O książce / About the book:

W swojej najnowszej powieści – zainspirowanej prawdziwą historią usłyszaną na cmentarzu w Unisławiu Śląskim – Joanna Bator po raz kolejny zabiera czytelników na Dolny Śląsk. Jej główna bohaterka, Karina, przeprowadza się na podwałbrzyjską wieś, do Sokołowska, by odkryć tajemnice rodzinnej herstorii i poznać swoje korzenie. Razem z Kariną poznajemy losy jej matki, babki i prababki, a tłem jest przedwojenny Wałbrzych i okolice. Saga rodzinna – pełna niespełnionych miłości, a nawet zbrodni – intryguje również historiami o miejscach na Dolnym Śląsku, które już nie wrócą.

In her latest novel, inspired by a true story heard at a cemetery in Unisław Śląski, Joanna Bator once again takes her readers to Lower Silesia. Her protagonist – Karina – moves to a village of Sokołowsko near Wałbrzych in order to discover the secrets of her family herstory and learn about her roots. Together with Karina we learn about the fate of her mother, grandmother and great-grandmother – all living in pre-war Wałbrzych and its surroundings. The family saga – full of unrequited loves and crimes – draws in with the stories about places in Lower Silesia that are no more.

O autorce / About the author:

Pochodzi z Wałbrzycha. Studiowała na Uniwersytecie Wrocławskim oraz w Szkole Nauk Społecznych przy PAN. Autorka kilku powieści, z czego najgłośniejsza „Ciemno, prawie noc”, której akcja rozgrywa się w rodzinnym mieście autorki, niedawno doczekała się filmowej adaptacji. Książki Bator wielokrotnie nominowano do Nagrody Literackiej Nike, a jej twórczość doceniono również za granicą (otrzymała m.in. prestiżową Nagrodę Literacką im. Hermana Hessego – jedną z najważniejszych literackich nagród w Niemczech).

Writer from Wałbrzych, who studied at the University of Wrocław and at the School of Social Sciences at the Polish Academy of Sciences. Author of several novels, the most famous of which, *Dark, Almost Night* set in her hometown, has recently been adapted for the silver screen. Bator’s books have been repeatedly nominated for the Nike Literary Award, and some of her works were also appreciated abroad (she has won the prestigious Herman Hesse Prize – one of the most important literary awards in Germany).

Tytuł / Title:
„Gorzko, gorzko”

Autor / Author:
Joanna Bator

Data premiery
/ Release date:
25.11.2020

Wydawnictwo
/ Publishing house:
Znak

Liczba stron
/ Number of pages:
656

Oprawa / Binding:
twarda / hardcover

II DOLNOŚLĄSKI FESTIWAL FILMÓW KRÓTKOMETRAŻOWYCH

LONG STORY SHORT

FILM FESTIVAL | KWIECIEŃ 2021

15-18 kwietnia | kino DCF

19-25 kwietnia | online

W ramach Festiwalu organizowany jest Konkurs z podziałem na 3 kategorie:

FABUŁA – konkurs na najlepszy krótkometrażowy film fabularny

DOKUMENT – konkurs na najlepszy krótkometrażowy film dokumentalny

ANIMACJA – konkurs na najlepszą animację krótkometrażową

Zgłoś swój film do 26 marca 2021 r.

**DOLNY
ŚLĄSK**

E! KONSULTACJE

**ZERWIEMY
BRUK?**

**NA GAJOWICKIEJ ZERWIEMY.
O KTOREJ ULICY ROZMAWIAMY TERAZ?**

SPRAWDŹ NA WWW.WROCLAW.PL/ROZMAWIA

K. Domińska

Wrocław | miasto spotkań